

*In the Name of God
the Merciful, the Compassionate*

زبان فارسی

کتاب کار سوم: ایران امروز

دکتر احمد صفار مقدم

پژوهشگاه علوم انسانی و
مطالعات فرهنگی

شورای کسرش زبان و
ادبیات فارسی

۱۳۹۱

صفار مقدم، احمد

زبان فارسی / تألیف احمد صفار مقدم - - تهران، شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی،
۱۳۸۷، نه جلد: مصوّر، جدول

ISBN: 964-6371-95-7 (کتاب کار ۳)

ISBN: 964-6371-86-8 (دوره)

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.

مندرجات: کتاب درسی ۱. درس‌های پایه. -- ۲. پایخت ایران. -- ۳. ایران امروز. -- ۴. تاریخ،
فرهنگ و تمدن ایران. -- ۵ تا ۸. کتاب کار -- ۹. کتاب راهنمای

۱. فارسی - - کتاب‌های درسی برای خارجیان - - انگلیسی. ۲. فارسی - - مقالمه و جمله‌سازی
- - انگلیسی. ۳. فارسی - - راهنمای آموزشی - - خارجیان. الف. شورای گسترش زبان و ادبیات
فارسی، ب. عنوان.

۴/۲۴۲۱

PIR ۲۸۲۹

۶۶ ص. الف /

۸۴ - ۲۱۲۲۱

کتابخانه ملی ایران

مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی
سازمان فرهنگ و ارشاد اسلامی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی، تهران، خیابان انقلاب، رو بروی سینما سپیده، شماره ۱۳۰۴

طبقه ۴، واحد ۱۶، تلفن و دورنگار: ۶۶۴۶۳۲۹۶ E-mail: shora_gostaresh@yahoo.com

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، بزرگراه کردستان، نبش خیابان ۶۴، صندوق پستی

E-mail: info@ihcs.ac.ir طبقه ۴، واحد ۱۶، تلفن: ۸۸۰۴۶۸۹۱-۳، دورنگار: ۸۸۰۳۶۳۱۷

نوبت چاپ: دوم - ۱۳۹۱

نام کتاب: زبان فارسی، کتاب کار ۳

ویراست: دوم

مؤلف: دکتر احمد صفار مقدم

شمارگان: نسخه

ناشر: شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی

بهای: ریال

مدیر اجرایی: حمیدرضا مرادی

بهای دوره: ریال

مسئول فنی: کامل کریمی راد

شابک: ۹۶۴-۶۳۱۷-۸۶-۸ (دوره)

شابک: ۹۶۴-۶۳۱۷-۹۵-۷ (کتاب کار ۳)

«حق چاپ برای ناشر محفوظ است.»

فهرست

پیشگفتار	هفت - هشت
پیشگفتار مؤلف	نه - دوازده
درس یک	۱
درس دو	۱۲
درس سه	۲۳
درس چهار	۳۴
درس پنج	۴۴
درس شش	۵۳
درس هفت	۶۴
درس هشت	۷۵
درس نه	۸۶
درس ده	۹۷
درس یازده	۱۰۷
درس دوازده	۱۱۹
درس سیزده	۱۲۹
درس چهارده	۱۳۹
درس پانزده	۱۵۰
درس شانزده	۱۶۱
پاسخنامه	۱۷۱-۲۴۴

پیشگفتار

زبان شیرین و بلندآوازه فارسی که در طی یازده قرن گذشته بستر ادبیات فارسی، این گنجینه عظیم بشری، و وسیله انتقال فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی بوده است چنان پایگاه والایی در عرصه فرهنگ جهانی دارد که کمتر زبانی را می‌توان با آن برابر یافت. این زبان به یمن گلستان پر رنگ و بو و محتوای غنی اسلامی خود مرزهای جغرافیایی از شرق تا غرب را درنوردیده و شیفتگان بی‌شماری را به خود جذب کرده است.

دانش‌پژوهان و ادب‌دوستان بسیار از چند قرن پیش برای شناختن و شناساندن زبان و ادب و فرهنگ ایرانی در مراکز آموزشی و پژوهشی جهان تلاش کرده‌اند. امروزه نیز، تقریباً در تمامی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش زبان و ادبیات، دانشجویان به فراغیری زبان فارسی روی می‌آورند تا از این طریق با ادبیات و فرهنگ متعالی ایران اسلامی آشنا شوند و با ملت بزرگ ایران ارتباط یابند.

دیرخانه شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی در راستای پاسداری و تقویت زبان فارسی و هموار کردن راه آموختن این زبان، از تأثیف کتاب‌های جدید آموزشی با شیوه‌ها و نگرش‌های متفاوت حمایت می‌کند و انتشار اثر حاضر نمونه دیگری از آن جمله است.

مجموعه زبان فارسی بر پایه سوابق آموزشی مؤلف محترم در زمینه زبان و

زبان‌شناسی و نیز با بهره‌گیری از تجربه‌های ایشان در تدریس فارسی به دانشجویان خارجی تدوین گردیده و مخاطبان آن عمدتاً دانشجویان دانشگاه‌های خارج از کشور و سایر فارسی‌آموزان در محیط‌های غیر فارسی زبان هستند که مطابق برنامه آموزشی، و یا بنا به میل خود، به فراگیری توأم و همزمان مهارت‌های زبانی می‌پردازند. نسل جدید ایرانیان خارج از کشور و خارجیان مشغول به تحصیل در ایران، مخاطبان دیگر مجموعه را تشکیل می‌دهند.

به دلیل محدودیت‌های یادگیری در برنامه‌های فارسی‌آموزی که ممکن است با عدم دسترسی به معلم ایرانی تشدید شود و نیز به خاطر سهولت فراگیری بدون معلم، از زبان واسطه انگلیسی که در بیشتر کشورها رواج دارد به طور محدود استفاده شده و مطالب درسی با توضیح مختصر به این زبان همراه گردیده است.

به رغم عمومی بودن اثر، تأکید مؤلف بر مهارت تکلم و نحوه تنظیم مطالب برای تسهیل و تسريع در فراگیری این مهارت جای تأمل دارد. علاوه بر این، طرح نکات زبانی با تناسب و نظم لازم صورت گرفته و کوشش شده است که محتوای متون درسی در حد امکان به معروفی تاریخ ایران و تمدن و فرهنگ شکوهمند آن اختصاص یابد.

دبیرخانه شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی با امید به سودمندی و توفیق این اثر، از اظهار نظر و راهنمایی عموم علاقه‌مندان، به ویژه استادان ارجمندی که آموزش فارسی به خارجیان را تجربه کرده‌اند، استقبال می‌کند.

عباسعلی وفایی

دبیر شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی

پیشگفتار مؤلف

در سال ۱۳۶۹ برای تدریس زبان فارسی عازم دانشگاه سارایوو شدم و نخستین تجربه‌هایم در آموختن فارسی به خارجیان با حضور دانشجویان مشتاق و خونگرم بوسنیایی شکل گرفت. این دانشجویان اغلب مسلمان بودند و در دانشکده فلسفه سارایوو در رشته خاورشناسی تحصیل می‌کردند. در آنجا بود که نگاه متفاوت زبان‌آموز خارجی نسبت به زبان فارسی و شیوه یادگیری دگرگونه آن را عملاً احساس کردم، ضمن این که حضور گرم و دوستانه هر سه قوم مسلمان، صرب و گروات، و صمیمیّت آنها نسبت به هم، و نیز تأکیدی که عموم دانشجویان بر شیرینی زبان فارسی داشتند لطف کلاس‌های درس را دوچندان می‌کرد. با این همه، فقر کتاب درسی و مشکلاتِ فراوان کتاب‌های موجود که توسط فارسی‌دانان شوروی سابق تألیف شده بود هر ایرانی مشتاق و متعهدی را متأثّر می‌ساخت و شوق همکاری و خدمت در این رشته را برمی‌انگیخت.

در سال ۱۳۷۳ و در آستانه عزیمت به دانشگاه زبان‌های خارجی هنکوک در کره جنوبی، توصیه شورای محترم گسترش زبان و ادبیات فارسی برای تألیف دوره دو جلدی فارسی عمومی را با اشتیاق پذیرفتم. در این مأموریّت دو ساله، با بهره‌گیری از تجربه گذشته و ارتباط روزمرّه آموزشی با دانشجویان بخش فارسی دانشگاه هنکوک، به تألیف جلد اول این دوره پرداختم و در بازگشت، فرصت دوباره‌ای برای

بازنگری کامل کتاب به دست آمد و توانستم تا حدّی عطرِ دلاویزِ فرهنگ ایرانی-اسلامی این سرزمین کهن را با محتوای اثر درآمیزم و زیبایی‌های برجی از نقاط تاریخی و پرآوازه کشورمان را در متون درسی آن به تصویر کشم.

در سال ۱۳۷۷، فارسی عمومی ۱-ساختارهای پایه، شامل ۲۴ درس در ۳۶۸ صفحه، چاپ و منتشر گردید. ارزیابی‌ها و نظرسنجی‌های لازم، مثبت بودن نتیجه را، به رغم کمبودهای اثر، آشکار نمود و وظیفهٔ پژوهشی، مرا به ادامه کار توأم با احساس تعهد و علاقهٔ روزافزون مشتاق ساخت. مجموعهٔ حاضر که با هدف آموزش زبان و فرهنگ ایران به غیرفارسی‌زبانان تألیف گردیده حاصل تلاش هشت سال گذشته است. این مجموعه، چهار کتاب درسی، چهار کتاب کار و یک کتاب راهنمای همچنین لوح فشرده برای چهار سطح کتاب درسی و کتاب کار را دربر می‌گیرد.

اطّلاعات موجود حکایت از تنوع اهداف و انگیزه‌های آموزش زبان فارسی در دانشگاه‌های جهان دارد. سطوح آموزش زبان نیز بسیار متنوع است: از برنامه‌های مقدماتی کوتاه‌مدّت و دو ساعت در هفته گرفته تا برنامه‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری. همین تفاوت عمدۀ در میزان تسلّط و آمادگی استادان زبان فارسی هم وجود دارد. به رغم این تفاوت‌ها، یک وجه اشتراک در همه‌جا احساس می‌شود و آن، نیاز به کتاب‌های درسی اصولی و جذّاب در سطوح زبانی مختلف با محتوای فرهنگ و تمدن ایران است به‌ویژه آن که بسیاری از استادان زبان فارسی در کشورهای دیگر، همکاران ارجمندی هستند که امکان حضور و تحصیل در جامعهٔ فارسی‌زبان را نیافته‌اند. دسترسی به این کتاب‌ها، بدون شک، بخشی از مشکلات این عزیزان را برطرف ساخته و به شناخت و آگاهی هرچه بیشتر از غنای فرهنگی ایران در محیط‌های آموزشی جهان خواهد انجامید.

مجموعه حاضر موجود با توجه به نیاز یاد شده فراهم گردیده و چنانچه در رفع این کمبود و اعتلای زبان و فرهنگ ایران با توفيق همراه باشد از عنایت خداوند متعال، بیش از پیش، شکرگزار خواهم بود.

گذشته از الطاف خداوندی، همدلی و یاوری این عزیزان در تأليف مجموعه هرگز فراموش نخواهد شد:

- ریاست ارجمند پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، جناب آقای دکتر مهدی گلشنی؛

- دبیران محترم شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی: آقایان قهرمان سليمانی و علی اصغر محمدخانی تا سال ۱۳۸۵، و دبیر کنونی: آقای دکتر عباسعلی وفایی. همچنین مدیر اجرایی شورا، آقای حمیدرضا مرادی، و همکاران بخش‌های مربوط به گسترش زبان و ادبیات فارسی؛

- مدیر گرامی پژوهشکده زبانشناسی، خانم دکتر زهره زرشناس، استاد احمد سمیعی (گیلانی)، خانم دکتر سهیلا صارمی، آقایان دکتر تقی پورنامداریان و عبدالحسین فرزاد، بهویژه آقای دکتر مصطفی عاصی که با ویراستاری کتاب‌های سوم و چهارم و نظرهای مشورتی خود، همکاری ارزنده‌ای معمول داشتند؛

- و همکاران هیأت علمی در مرکز بین‌المللی آموزش زبان فارسی وابسته به دانشگاه تهران، خانم دکتر شکوفه شهیدی و خانم مهین جوکار که از نظرات مشورتی آنان به کرات سود بردم.

- توصیه‌های خانم مهین خبیری، مدرس ارجمند ایالت اوهایوی آمریکا، آقایان دکتر فرانکلین لوئیس، ادموند هِرزلیگ و دومینیک بروکشا، استادان دانشگاه‌های برکلی آمریکا، منچستر و آکسفورد انگلستان، در بهبود مجموعه نقشی مؤثر داشت.

- تصویرهای مجموعه با همکاری مسئولان محترم در این نهادها فراهم گردید:

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تربیت بدنی، بیمارستان میلاد، موزه ایران باستان، شرکت پست، شهرداری منطقه ۳ تهران، آستان حضرت عبدالعظیم، کاخ - موزه نیاوران، دانشگاه تهران، فروشگاه رفاه، بانک ملی، شرکت یادمان سازه، فرهنگستان هنر و چند نهاد دیگر.

- در مراحل اجرایی تألیف و آماده‌سازی، از نظرات و خدمات بخش انتشارات در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، و همکاری ارزشمند آقایان سید محمد شکرالله‌ی، مسئول صفحه آرایی، اسحاق حنیفه، مدرس خوش‌نویسی و هنر، و خانم‌ها فاطمه بابایی و اشرف آراسته، مسئول حروف‌نگاری، برخوردار شدم.

- تبادل نظر با مدیران بخش‌های "فارسی" و "تولید رسانه‌ها" در کانون زبان ایران آراستگی بیشتر اثر را در پی داشت و سرانجام با تلاش‌های صمیمانه آقای کامل کریمی راد به عنوان مسئول فی، مجموعه کنونی به چاپ و نشر رسید.

از همه عزیزان نامبرده و یاوران دیگری که ذکر نامشان در اینجا میسر نگردید بسیار سپاسگزارم. مخصوصاً لازم می‌دانم از زحمات دلسوزانه و توصیف‌ناپذیر همسر و فرزندان مهربانم در تمام مراحل اجرای طرح، و نیز به خاطر محدودیت‌های فراوانی که طی مدت تألیف متحمل شدند تقدیر و تشکر نمایم.

احمد صفار مقدم

دانشیار پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

درس یک

ایران و مردم آن

Vocabulary

Word Formation

آریایی اسم، صفت آریا اسم + حرف میانجی (mediatory) ی + پسوند -ی

زیبایی اسم زیبا صفت + حرف میانجی ی + پسوند -ی

شرقی صفت شرق اسم (east) + پسوند -ی

غربی صفت غرب اسم (west) + پسوند -ی

کوهستان اسم کوه اسم + -ستان، پسوند جا

کوهستانی صفت کوهستان اسم + پسوند -ی

شرق اسم east, where the sun rises

مغرب اسم west, where the sun sets

واژگان

ساخت واژه

Cognate and Common Words

هم خانواده و مشترک

پرآب، آب، آبی، کمآب

شرقی، شرق، مشرق
غربی، غرب، مغرب
کوهستان، کوه، کوهستانی
مسلمان، اسلام، اسلامی
نامیدن، نام، نامید، نامیده، نامدار
نقشه، نقاشی

۶۰ واژه‌های مفید (ضَبْط و مُقاِيسَه کُنِيد)

Australia	استرالیا
Budhist	بودایی
please	بِي زَحَمت: پیشوند "بِي" + زحمت = لطفاً
skin	پوست
geography	جُغرافی
shade	سايِه
Judaism	کَلِيمی
Christ	مَسيح
Christian	مَسيحي

- تمرین ۱. کلمات مربوط به هر موضوع را در جدول بنویسید:

آمریکا - مسلمان - اروپا - بی‌نمک - همسایه - آسیا - بی‌مزه - مرد - عراق - آفریقا
مسافر - آمریکا - ترکیه - پاکستان - پادشاه - شیرین - استرالیا - ترش - آلمان - شور

انسان	مزه غذاها	کشورها	قاره‌ها

کدام یک به موضوع دین مربوط است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرين ۲. هر جمله را با یکی از کلمات زیر کامل کنید:*

گاز جنگل زحمت نژاد خشک سرزمین پرآب تصمیم

۱. ایران در خلیج فارس نفت و زیادی دارد.

* وجود تمرين‌های متعدد و متنوع در کتاب‌های کار به معنی الزامی بودن انجام همه‌ی آنها نیست.
انتخاب تمرين‌ها و حتی مقدار هر کدام به نظر استاد و انگیزه و هدف زبان‌آموز بستگی دارد.

۲. جنوب شرقی ایران و کم آب است.
۳. ترین منطقه‌ی ایران شمال آن است.
۴. ساکنان این مسلمانند.
۵. ما گرفتیم که در جنگل بخوابیم.
۶. هم استادان و هم دانشجویان زیادی کشیده‌اند.

 جمله "ساکنان این مسلمانند. با کدام یک کامل می‌شود؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

Structure

ساختار

● تمرین ۱. جدول زیر را پر کنید:

صفت مفعولی	ستاک گذشته	ستاک حال	مصدر	شماره
.....	گرفتن.....	۱
کشید.....	۲
.....	گذر.....	۳
برده.....	۴
.....	شستن.....	۵
نامیده.....	۶

 کدام گروه ستاک حال، ستاک گذشته و صفت مفعولی دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. جمله‌ها را با "که"ی موصول ترکیب کنید:

دختری در اینجا زندگی می‌کند. او دانشجوست.

دفتری که در اینجا زندگی می‌کند دانشجوست.

۱. کسی برای ما تصمیم گرفت. او اطلاعات زیادی داشت.

۲. مسلمانان در اینجا زندگی می‌کنند. آنها اهل عراقند.

۳. گروهی ساکن این منطقه هستند. آنها اروپایی‌اند.

۴. ماشینی رنگ قرمز دارد. آن ماشین مال من است.

۵. مسافری دیرتر از دیگران آمد. او یک جوان خارجی است.

۶. کسی مرا معرفی کرد. او در اینجا درس می‌دهد.

کدام جمله "که"ی موصول دارد؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

● تمرین ۳. جدول زیر را با سه شکل "بودن" پر کنید:

شماره	شكل جدا	شكل پيوسته	با ستاک "باش"
۱	در پارک هستند	بیماریم
۲	جوانی
۳	پزشک هستم	علاقهمند می باشند
۴	عزيز می باشند
۵
۶

کدام گروه سه شکل "بودن" را دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۴. دو قسمت هر جمله را به هم وصل کنید:

الف. را برای ما بیاورند	۱. تصمیم گرفته‌ام که با
ب. با نزدیکان گفتوگو کنیم	۲. فراموش کرده بود که
ج. کار جدید را شروع کنید	۳. شما پذیرفتید که
د. چک را امضا کند	۴. فراموش نکن که نامه را
ه. باید زود بنویسی	۵. ایشان قبول کردند که داروها
و. همه حرف بزنم	۶. ما به نتیجه رسیدیم که لازم است

ساختار کدام جمله صحیح است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

- تمرین ۵. نقشه کشور خودتان و کشور ایران را بکشید و اطلاعات لازم را در زیر آن بنویسید:

--	--

ایران

کشور شما:

مساحت	مساحت
.....
جمعیّت	جمعیّت
.....
نژاد	نژاد
.....
دین	دین
.....
زبان	زبان
.....
پایتحت	پایتحت

Comprehension

درک

- تمرین ۶. کدام جواب مطابق متن درس صحیح است؟

۱. کدام کشور در شمال ایران واقع است؟

- ب. ترکیه
- ج. افغانستان

۲. ایران روی هم رفته چگونه کشوری است؟

- ب. پراپر است
- ج. کم آب است

۳. در کدام منطقه ایران کویر وجود دارد؟

- ب. در شمال
- ج. در مغرب

۴. کشور عراق در کجا واقع است؟

- ب. در شمال ترکیه
- ج. در مشرق ترکیه

۵. مردم کدام کشورها از نژاد هندواروپایی‌اند؟

- ب. مردم اروپا
- ج. مردم کشور ایران

۶. در کجا ۹۸٪ مردم مسلمانند؟

- ب. در ارمنستان
- ج. در ایران

تمرين ۲. کدام یک صحیح است?

- (۶)
- (۵)
- (۴)
- (۳)
- (۲)
- (۱)

نگارش

Writing

● تمرین ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. نفت - گاز - جنوب - فراوان

۲. منطقه - شرقی - خشک - کم آب

۳. دین - اسلام - نژاد - آریایی

۴. بسیار - مردم - ساکن - کوهستان

۵. آسمان - کویر - شب - زیبایی

۶. پاکستان - مشرق - مغرب - واقع

● تمرین ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. دین بیشتر مردم ایران اسلام است.

۲. این نقشه همسایگان کشور ما را نشان می دهد.

۳. در خیلچ فارس جزایر زیبایی وجود دارد.

۴. مناطق غربی ایران کوهستانی است.

۵. تصمیم گرفته است به جنوب مسافرت کند.

۶. روی هم رفته باید ذحمت بیشتری بکشید.

聽 تمرین ۳. کلماتی را که می شنوید بنویسید:

۱. ۲. ۳. ۴. ۵.

۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰.

Speech**گفتار**

 تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۳. آنان	۲. فراوان	۱. مسلمان
۶. از او	۵. از من	۴. حمام
۹. با آنها	۸. با ما	۷. با تو

 تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. خودش بلند می شود با من می آید.
۲. بلند شوید با او بروید.
۳. بیشترشان با شما کار می کنند.
۴. روی هم رفته نفت در اینجا فراوان است.
۵. لطف کنید این پول را از من بگیرید.
۶. اگر می خواهید راحت باشید از آنها کمک بگیرید.

 تمرین ۳. به گونه نوشتاری ضبط و مقایسه کنید:

- [۱. اون ازم خیلی پول می گیره.]
۲. ما نمی تونیم با هاتون بیایم.
۳. این نقاشی رو قشنگ کشیدین.

۴. کوچیک‌تر از این چیزی ندارن.

۵. ما می‌تونیم اونجا نماز بخونیم.

۶. اون از تون خیلی تشدّر می‌کنه.]

تمرين ۳. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

او در اینجا زندگی می‌کند.*

۱. نزدیک کویر	۲. ما نزدیک
۳. آنها نزدیک	۴. آنها باید
۵. کار کردن	۶. اینجا
۷. تصمیم داشتن	۸. ماندن
۹. من	۱۰. در این خانه

* تمرين جانشینی نباید به همین جمله‌ها محدود شود. استاد می‌تواند تمرين ده جمله‌ای حاضر را ادامه دهد و یا بنا به ضرورت و آمادگی زبان‌آموز، تمرين‌های دیگری در زمینه‌های مورد نیار مانند زمان‌ها، ضمیرها، عددها، اسم‌ها و صفت‌ها طرح و اجرا نماید.

درس دو

تاریخ و تمدن ایران

وازگان

□ ساختِ واژه

امپراطور	اسم + پسوند -ی : کشوری که امپراطور بر آن حکومت می‌کند	امپراطوری	اسم	پارت
نام یکی از سه قوم آریایی. اشکانیان یا "پارت‌ها" از این قوم بودند.				
پارس	اسم	نام قوم دیگر آریایی. هخامنشیان از این قوم بودند.		
رومی	اسم، صفت	اهل روم، ایتالیای باستان		
زندانی	اسم، صفت	زندان اسم + پسوند -ی		
سومین	عدد ترتیبی	سوم عدد ترتیبی + -ین، پسوند عدد ترتیبی		
شاهنشاه	اسم	شاه شahan		
شاهنشاهی	اسم	نام حکومت‌های ایرانی در دوره قبل از اسلام		
ماد	اسم	نام یکی دیگر از سه قوم آریایی		
میلادی	صفت	میلاد اسم + پسوند -ی		

■ کاربرد و معنی

حفظ کردن

preserve

استقلال کشور را حفظ کنید

memorize

این شعر را حفظ کنید.

دستور

with grammar

با دستور زبان درست نوشتن را یاد می‌گیریم.

by order of

به دستور پادشاه او را زندانی کردند.

The king ordered

پادشاه دستور داد که او را زندانی کنند. (دستوردادن)

■ هم خانواده و مشترک

حاکم، حکومت

حفظ، حافظ، خدا حافظ، خداحافظی

سومین، سه، سوم

شاه، شاهنشاه، شاهنشاهی، پادشاه

۶۰ واژه‌های مفید (ضبط و مقایسه کنید)

Italy ایتالیا

Italian ایتالیایی

end پایان رسمی

prophet پیامبر

to fight جنگیدن - جنگ: جنگ کردن

وفات رسمی وفات

جدول

۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

افق

۱. کسی که برای کشورش با دشمن می‌جنگد ۲. پیشوندی است دو حرفی به معنی "این" که با کلمات "روز، شب، سال" به کار می‌رود ♦ حرف اضافه‌ای است ساده و دو حرفی به معنی "همراه، دارای" ۳. جای بسیار بلندی در روی زمین که ارتفاعش ممکن است به چند کیلومتر برسد ♦ وجودمان، وجود....، وجودشان ۴. دارای نام است؛ معروف ۵. عدد اوّل ۶. سر + علامت نکره در آخر ۷. این کلمه‌ی هفت‌حرفی به معنی کسانی است که آنها را می‌شناسیم، ممکن است با آنها رفت و آمد کنیم و دوست باشیم

عمودی

۱. کسی که در محلی زندگی می‌کند ... آن محل است ♦ هم‌معنی " محل" ۲. شکل گفتاری "باز" ۳. مخالف "یکی یکی" ♦ سال‌های زندگی هر کس ۴. حرف "م" در انگلیسی ♦ ماه دهم سال ایرانی ۵. وسیله‌ای کوچک برای رفت و آمد در خیابان‌ها ۶. ستاک حال "باریدن" ♦ نشانه مفعول ۷. ایرانی‌ها معمولاً با غذا می‌خورند ♦ ... مردم ایران اسلام است

● تمرین ۱. کلمه مناسب هر توضیح یا معنی را بنویسید:

۱. کسی که بر منطقه یا کشوری حکومت می‌کند ح :

- آ : ۲. ایران در آن قاره واقع است.
- خ : ۳. آب ندارد یا خیلی کم دارد.
- س : ۴. کار او جنگ با دشمن است.
- ه : ۵. خیلی نزدیک به ما زندگی می‌کند.
- ا : ۶. کشورهای آزاد دارند.

کدام یک به معنی "شروع" است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ساختار

● تمرین ا. جدول زیر را پر کنید:

شماره	حال اخباری	گذشته ساده	گذشته نقلی	گذشته دور
۱	می خورم			
۲			گرفته ایم	
۳				داده بودم
۴		کردید		
۵	می نامند			
۶				کشیده بود

کدام گروه گذشته نقلی دارد؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. جمله‌ها را با گذشته‌ی نقلی کامل کنید:

۱. ما همه‌ی پول را (شمردن)
۲. چند دانشجو از ژاپن (آمدن)
۳. تو حرف مرا درست (فهمیدن)
۴. من هر سال به همدان (رفتن)
۵. او امروز خیلی زود (بیدار شدن)
۶. شما کارتان را کی ؟ (شروع کردن)

● فعل کدام جمله گذشته‌ی نقلی است؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● پسوند "هـ"

مسافرت یک روزه یعنی مسافرتی که یک روز طول کشیده یا می‌کشد.
بچه چهار ماهه یعنی بچه‌ای که چهار ماهه است؛ چهار ماه دارد.
برنامه پنج ساله یعنی برنامه‌ای که پنج سال طول کشیده یا می‌کشد.

● تمرین ۳. هر جمله را با پسوند "هـ" به صورت یک عبارت بنویسید:

- مردی که هفتاد سال دارد
- ۱. بچه‌ای که دو سال دارد

۲. حکومتی که مدت آن صد سال باشد
۳. اقامتی که سه سال طول بکشد
۴. سنتی که از هزار سال پیش باشد
۵. عشقی که فقط دو روز طول بکشد
۶. گفتگویی که زمان آن سه ساعت باشد

کدام عبارت پسوند "ه" دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۴. عدهایی را که داره شده به صورت ترتیبی بنویسید:

شماره	عدد اصلی	عدد ترتیبی با -مین	عدد ترتیبی با -مین
	یک		۱
	سه		۲
	پنج		۳
	بیست و پنج		۴
	هفتاد و هفت		۵
	صد و بیست و نه		۶

کدام گروه دارای عدد ترتیبی با پسوند "مین" است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

مُلَّا نَصْرُ الدِّين وَ شِعْرٍ حَاكِمٍ

حاکِم شهر روزی مُلَّا را صدا کرد و شِعری را که گفته بود برای او خواند. بعد، از مُلَّا پرسید: "این شعر چطور است؟" مُلَّا جواب داد: "خیلی بد است. حاکِم عَصَبَانِی شد و دستور داد مُلَّا را زِندانی کنند." مدتی بعد، حاکِم شعرِ دیگری گفت و از مُلَّا پرسید: "این شعر چطور است؟" مُلَّا جواب نداد اما بلند شد که برود. حاکِم پرسید: "کجا می‌روی؟" مُلَّا جواب داد: "به زِندان!"

● تمرین ۵. معنی ضرب المثل زیر چیست؟

مال خودم مال خودم، مال مردم هم مال خودم

- ۱. بعضی مردم فقط مال خودشان را حفظ می‌کنند.
- ۲. بعضی مردم مال دیگران را هم حفظ می‌کنند.
- ۳. بعضی مردم مال خودشان را بیشتر از مال مردم دوست دارند.
- ۴. بعضی مردم مال دیگران را بیشتر از مال خودشان دوست دارند.
- ۵. بعضی مردم فقط مال خودشان را می‌خواهند و مال دیگران را نمی‌خواهند.
- ۶. بعضی مردم هم مال خودشان و هم مال دیگران را مال خودشان می‌دانند.

درک**● تمرین ۱. دو قسمت هر جمله را به هم وصل کنید:**

الف. اشکانیان	تأسیس شد.	۱. اشکانیان استقلال کشور را صدها
ب. سرزمین حکومت کردند.		۲. شاهنشاهی ساسانی بعد از سلسله
ج. مادها	تأسیس کردند.	۳. حکومت روم، امپراطوری و حکومت
د. دوره بعد از اسلام بود.		۴. خارجیان حدود یک هزار سال بر این
ه. ایران، شاهنشاهی بود.		۵. اوّلین حکومت بزرگ ایران را
و. سال حفظ کردند.		۶. حکومت مغول بر ایران در

● تمرین ۲. جمله‌ها را به صورت مخالف یا متفاوت کامل کنید:

۱. تاریخ ایران هجری است	اما
۲. مادها اوّلین حکومت را تشکیل دادند	اما
۳. تاریخ باستانی ایران ۱۳۳۷ سال است	اما
۴. تا ۶۳۶ م تاریخ باستانی ایران است	اما
۵. حکومت ایران اکنون جمهوری است	اما
۶. مردم ایران مسلمان هستند	اما

تمرین ۳. کدام یک به تاریخ ایران مربوط است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

نگارش

● تمرین ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. آخرین - شاهنشاهی - ایران - تأسیس
۲. سال - قمری - کوتاه - شمسی
۳. همه - ملت - استقلال - علاقه
۴. تاریخ - تأسیس - اوّلین - حکومت
۵. جمهوری - ایران - میلادی - تأسیس
۶. شاهنشاه - معنی - شاه - به کار رفتن

● تمرین ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. هخامنشیان بر کشورهای زیادی حکومت می‌کردند.
۲. آخرین شاهنشاهی قبل از اسلام ساسانی نام داشت.
۳. حکومت ایران تا سال ۱۹۷۹ میلادی حکومت شاهان بود.
۴. کشور ایران دارای تمدنی باستانی است.
۵. جواب ملا حاکم را عصبانی کرد.
۶. از نظر ملا حاکم شاعر خوبی نبود.

● تمرین ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

۱	۲	۳	۴	۵
۶	۷	۸	۹	۱۰

کفتار

تمرين ۱. به گونه گفتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

۱. زندان	۲. زنداني	۳. دندان
۴. مهمان	۵. مهماني	۶. خانه است
۷. عمه است	۸. جزيره است	۹. بنده است

تمرين ۲. به گونه گفتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

۱. آنجا برایش مثل زندان است؛ نمی تواند بماند.
۲. احتمال دارد نتوانم آن را برایت بگیرم.
۳. با من حرف می زند؛ برایم هدیه می آورد.
۴. از شما پول نمی خواهد؛ برایتان کار می کند.
۵. آنها می توانند خانه بسازند؛ برایشان آسان است.
۶. خیلی چیزها برایتان خریده است؛ از او بگیرید.

تمرين ۳. به گونه نوشتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

- [۱. خیلی ازش ممنونم.]
۲. دیگه باهاتون نمیام.
۳. اوно یه روز تو خیابون دیدم.
۴. یه کم آب برash بیارین.

۵. او نا دیگه برات کار نمی‌کنن.

۶. اون برامون زحمت درست می‌کنه.]

۴. تمرین همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

دیروز حاکم شعر خواند.

۱. یک روز	۲. یک شعر
۳. شعر کوتاهی	۴. گفتن
۵. نوشتن	۶. ما
۷. سال	۸. داستان زیبایی
۹. پارسال	۱۰. تو

درس سه

طَبِيعَتِ جَذَابِ

واژگان

□ ساخت و اژه

پرستاره صفت پر + ستاره اسم : دارای ستاره‌های بسیار

پوشاندن مصدر سببی پوشیدن مصدر ساده + -ان، نشانه فعل سببی

causative verb

جان اسم + پسوند -ور یعنی دارای جان **جانور** اسم

چشم اسم + پسوند -ه یعنی مانند چشم **چشمہ** اسم

سبزیجات اسم جمع سبزی اسم + -جات، پسوند جمع

میوهجات اسم جمع میوه اسم + -جات، پسوند جمع

□ هَمْخَانِوادِه و مُشَترَك

زنده، زندگی

سبزی، سبز، سرسبز، سبزیجات

نوع، متنوع

۱۰ واژه‌های مفید (ضبط و مقایسه کنید)

childhood	بچگی
stick	عصا
product	محصول
to die	مُرَدَن - میر
dead	مُرِدَه

- تمرین ۱. در داخل جدول شش کلمه وجود دارد. این کلمات را به کمک حرف اول آنها بنویسید:

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
ن	ت	س	ج	ر	د	ح
ت	ب	ا	ز	م	ذ	ع
ه	ع	ن	ر	ع	ب	خ
خ	ح	س	غ	ح	ر	ش
ش	ر	ن	غ	ع	ی	ظ
ظ	ط	ب	ر	ج	ذ	ف
ف	ع	و	ک	س	ص	ت

- تمرین ۲. کدام کلمه در هر گروه با کلمات دیگر مرتبط نیست؟
-
۱. حاکم، شاه، شاهنشاه، امپراتور، آغاز

- ۲. دشت، تصمیم، رود، چشمه، کوه
 ۳. رقیب، میوه، سبزی، برنج، پسته
 ۴. تقویم، نژاد، شمسی، قمری، میلادی
 ۵. خانم، آقا، معدن، سرکار، جناب
 ۶. شمال، جنوب، مغرب، مشرق، گاز

کدام یک با کلمات "دانش" و "دانشمند" مرتبط است؟

- ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

ساختار

● تمرین ا. جدول زیر را پر کنید:

کذشته التزامی	حال التزامی	کذشته ساده	شماره	حال اخباری
.....	۱	می پوشم
.....	۲	یکشند
.....	پوشاندیم	۳
برده باشد	۴
.....	بشنوید	۵
.....	۶	می خواهی

کدام گروه گذشته التزامی دارد؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. منفی فعل اول و فعل دوم را بنویسید:

منفی فعل دوم	منفی فعل اول	جمله مثبت	شماره
.....	می خواهم کت بپوشم	۱
.....	خواست شما ببایدید	۲
.....	قبول کردی بفروشی	۳
.....	تصمیم گرفت بسازد	۴
.....	فکر می کنم بماند	۵
.....	ما می توانیم برویم	۶

۱۰ فعل دوم کدام جمله منفی است؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

■ **چهار شکل مالکیت (۱)** - مالکیت را می توانیم به چهار شکل بیان کنیم
که سه شکل آن عبارتند از:

۱. با ضمیرهای ملکی جدا: این اتومبیل من است.
۲. با ضمیرهای ملکی پیوسته: این اتومبیل است. این اتومبیل پدرم است.
۳. با کلمه "مال" و فعل "بودن": این اتومبیل مال من است. این اتومبیل مال پدرم است.

● تمرین ۳. شکل‌های مالکیت را در جدول کامل کنید؟

شماره	ضمیر پیوسته	ضمیر جدا	مال + بودن
۱	هتلم		
۲			این نقشه مال اوست
۳			مزرعه شما
۴			این زمین مال آنهاست
۵	نقتمان		
۶			لباس تو

کدام یک، سه شکل مالکیت را دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

□ **چهار شکل مالکیت (۲)** - شکل چهارم بیان مالکیت، استفاده از مصدر "تعلق داشتن" است که شکل رسمی به شمار می‌رود: اتومبیل به من تعلق دارد.

● تمرین ۴. شکل‌های مالکیت را در جدول کامل کنید؟

شماره	ضمیر پیوسته	ضمیر جدا	به ... تعلق داشتن
۱	فرش‌هایم		
۲			خانه به او تعلق دارد

کشور شما	۳
طلا به ایشان تعلق دارد	۴
حکومتمان	۵
آپارتمن تو	۶

۱۰ کدام جمله یکی از چهار شکل مالکیت را دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

چیستان و مُعَما

آن چیست که حتی دانشمندان غلط می‌نویسند؟

آن چیست که من یکی دارم، شما سه تا و او هیچی؟

آن چیست که هر کسی و هر چیزی دارد؟

آن چیست که صبح چهار پا دارد، ظهر دو پا، عصر سه پا؟

آن چیست که ۱۲ شاخه دارد و هر شاخه سی میوه دورنگ دارد؟

● تمرين ۵. هر جمله را با عبارت طرف پی به طور کامل بنویسید:

۱. این سرزمین سرسبزی پوشانده است. (را جنگل‌های)

(کشور ما)

۲. طبیعتِ جذابی دارد.

(بسیار سخت)

۳. زندگی در کویرهای ایران است.

(این منطقه)

۴. ساکنان برنج و چای می‌کارند.

(از میوه‌جات)

۵. انار، هندوانه، پرقال و سیب به شمار می‌روند.

(دستور داد که)

۶. حاکم دشمن را زندانی کند.

کدام عبارت جمله "... در اینجا کاشته می‌شود." را کامل می‌کند؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

درک

● تمرین ۱. ترتیب درست جمله‌ها را با عدد نشان (دهید):

۱. ① و فقط شتر می‌تواند در آن رفت و آمد کند.
۲. ۱، ۲، ۳، ۴، ۵

۲ ولی باید بدانید که کویر منطقه‌ای بسیار کم آب و خشک است

۳ شاید در باره کویر اطلاعاتی داشته باشد.

۴ مثلاً شنیده باشد که کویر آسمانی صاف و شب‌هایی زیبا دارد.

- ۱. ① بلندترین قله ایران در این کوه واقع است.
 ② بنا بر این، دماوند جای خوبی برای کوهنوردی به شمار می‌رود.
 ③ کوه دماوند در شمال تهران از غرب به شرق کشیده شده است.
 ④ این قله در نزدیک شهر تهران قرار دارد.
- ۲. ① ایران در این منطقه هفتصد کیلومتر ساحل دارد.
 ② منطقه شمال و دریای خزر از زیباترین مناطق ایرانند.
 ③ و جای مناسبی برای مسافرت‌های تابستانی به شمار می‌رود.
 ④ ساحلی که به ایران تعلق دارد در جنوب دریای خزر واقع است
- ۳. ① ایران در جنوب هم دارای ساحلی طولانی است.
 ② این ساحل قسمتی از سواحل دریای عمان و خلیج فارس است
 ③ که منطقه مناسبی برای ورزش‌های زمستانی به شمار می‌رود.
 ④ از اینجا می‌توانیم با کشتی به کشورهای دیگر مسافرت کنیم.
- ۴. ① زندگی این عشایر بسیار ساده و دیدنی است.
 ② زمستانها به جاهای گرم، و تابستانها به جاهای خنک می‌روند.
 ③ آنها تمام سال را در یک جا نمی‌مانند؛
 ④ در صد کمی از مردم ایران را عشایر تشکیل می‌دهند.
- ۵. ① سرزمین وسیع ایران دارای طبیعت جذابی است.
 ② اگر از شمال به غرب بروید کوه، دشت و غارهای بسیار خواهید یافت.
 ③ در شمال یا دریا می‌بینید یا جنگل و مزارع چای و برنج.
 ④ و برای دیدن کویرها باید از غرب به طرف شرق بروید.

تمرين ۲. کدام عبارت به طبیعت ایران مربوط است?

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

نگارش

● تمرين ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. مزرعه - چای - برنج - شمال
.....
۲. ساكن - کویر - شتر - رفت و آمد کردن
.....
۳. حکومت - ایران - اکنون - جمهوری
.....
۴. مردم - شمال - چای - کاشتن
.....
۵. انواع - میوه‌جات - نیز - شمال
.....
۶. هرکدام - خواستن - توانستن - بردن

● تمرين ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. این سرزمین باستانی به همهٔ ما تعلق دارد.
۲. جانوران متنوعی در این جنگل زندگی می‌کنند.
۳. اینجا همه در خانهٔ خود سبزی‌جات می‌کارند.
۴. ایرانی‌ها با غذای خود سبزی و میوه دوست دارند.
۵. این کوه‌ها، دشت‌ها و غارها طبیعت جذابی ساخته‌اند.
۶. در نقاط زیادی، چشمۀ آب معدنی وجود دارد.

تمرين ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

.....۴۳۲۱
.....۸۷۶۵

گفتار

 تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. جانور	۲. درمان	۳. پوشاندن
۴. تصمیم بگیرید	۵. هرکدام	۶. هیچ کدام
۷. می پوشانم	۸. بپوشانید	۹. دستور بدھید

 تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. این خانه قدیمی چقدر جانور دارد!
۲. روی بچه را زیاد نپوشانید؛ نمی تواند خوب بخوابد.
۳. هیچ کدام از آنها را نمی خواهم؛ فقط این را می خرم.
۴. هرکدام را می خواهید بردارید؛ از نظر من اشکال ندارد.
۵. نمی توانم همه چیز را بگویم؛ فقط کمی توضیح می دهم.
۶. درد من درمان ندارد اما دندان تو درمان می شود.

 تمرین ۳. به گونه نوشتاری ضبط و مقایسه کنید:

-۱. اسم این جونور رو نمی دونم.
.....۲. نمی خام اسم هیچ کدو مو بگم.

- ۳. همیشه صورتشو خوب می‌پوشونه.
- ۴. هر کدوم به راهی میرن.
- ۵. هیچ‌کدام تو این خونه نمی‌مونن.
- ۶. کجاتون درد می‌کنه؟]

تمرين ۴. در باره سن هر کس، سؤال درست کنید و جواب بدھید:

[شما چن سال‌تونه؟ بیس سالمه.]	شما	بیست سال	-
۱. شما - بیست و پنج سال	۱. مهدیس	ده سال	-
۲. شما - هجده سال	۲. پدرتان	پنجاه سال	-
۳. برادرتان - سی سال	۳. من	نه سال	-
۴. بچه			

کدام سؤال جواب صحیح دارد؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

تمرين ۵. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

یک قله نزدیک تهران است.

۱. قله بلند	۲. بلندترین
۳. شهر	۴. قله ایران
۵. قله بلند دماوند	۶. در غرب اینجا
۷. برای کوهنوردی مناسب	۸. جالب
۹. کوهنوردان	۱۰. از همه جالب‌تر

درس چهار

آب و هوای ایران

وازگان

ساختِ واژه

بار، ستاک حال "باریدن" + پسوند **-ندہ** + پسوند **-ی** بارندگی اسم

Silent **ه** changes to **گ** before adding **ی**

جنوب	جهت + پسوند -ی	جنوبی	صفت
خدا	اسم + پسوند -وند . این کلمه شکل رسمی تر و ادبی تری نسبت به "خدا" دارد.	خداوند	اسم
شمال	جهت + پسوند -ی	شمالي	صفت
گرم	جهت + پسوند -ا	گرما	اسم

کاربرد و معنی

پس

After one year ... پس از یک سال مسافرت کارش را شروع کرد.

So (then) you should ... پس باید زود بخوابید.

Give me back ...

نقشه را به من پس بدهید.

three days ago

پس پریروز: سه روز قبل از امروز

the day after tomorrow

پس فردا: دو روز بعد از امروز

■ هم خانواده و مشترک

آبان، آب، آبی، پرآب، کمآب، آب و هوا

اختلاف، مختلف

بارندگی، باریدن، بار، بارید، باریده، باران

گرم

لطیف، لطف، لطفاً

● تمرین ۱. کلمات مخالف را به هم وصل کنید:

شرق آخرین هیچ جا با شمالی گرما

جنوبی سرما اوّلين غرب بدون همه جا

کدام یک با کلمه "مشرق" مخالف است?

۶

۵

۴

۳

۲

۱

● تمرین ۲. کدام کلمه با موضوع هر گروه مرتبط است؟

بنده، اختیار، هدیه، مسجد، کوهستان	۱. طبیعت
مزرعه، معدن، پسته، ساحل، تقویم	۲. خوردنی
طوفان، جانور، شتر، زندان، رقیب	۳. آب و هوا
گرما، سرما، فروردین، قاره، کشور	۴. ماهها
بهار، اردیبهشت، خرداد، تیر، مرداد	۵. فصلها
مشرق، مغرب، شمال، جنوب، شنا	۶. ورزش

کدام کلمه با "مترو" و "اتوبوس" مرتبط است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ساختار

- تمرین ۱. بنویسید کسی که اجازه می‌گیرد می‌فوادر چهار کند:
- اجازه می‌دهید زودتر بروم؟ می‌فوادر زودتر برود.
۱. اجازه می‌دهید بعد تصمیم بگیریم؟
 ۲. اجازه هست در ساحل شنا کنیم؟
 ۳. اجازه می‌دهید پول را بشمارم؟
 ۴. اجازه می‌خواهیم مدرسه تأسیس کنیم.
 ۵. با اجازه شما کمی استراحت می‌کنم.
 ۶. با اجازه شما سبزی می‌کاریم.

کدام جمله ساختار اجازه دارد؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. جدول زیر را پر کنید:

شماره	حال اخباری	گذشته ساده	حال جاری	گذشته جاری
۱	داشت می برد.
۲	می کارم
۳	دارد. می زند
۴	پوشیدید
۵	داریم. می پزیم
۶	می بینی

کدام گروه حال جاری دارد؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۳. معنی خوب المثل زیر چیست؟

برای یاد گرفتن هیچ وقت دیر نیست.

- ۱. بهترین زمان برای یاد گرفتن، سالهای اوّل زندگی است.
- ۲. وقتی که پیر می شویم برای یاد گرفتن دیر است.

- ۳. پیرها هرگز نمی‌توانند چیزی را خوب یاد بگیرند.
- ۴. "یاد گرفتن، آموزش و تحصیل علم" تقریباً هم‌معنی به شمار می‌روند.
- ۵. در هر سنّی می‌توانیم تحصیل کنیم و چیزهای تازه‌ای بیاموزیم.
- ۶. جوانی و پیری برای یاد گرفتن فرق نمی‌کند؛ همیشه وقت خوبی است.

مُلَّا نَصْرُ الدِّين و دُزْدِ فَرْش

دُزْدی به خانهٔ مُلَّا رفت و فَرْش او را با خود برد. صبح روزِ بعد مُلَّا به مسجد آمد و فرش مسجد را برداشت و به خانه آورد.
 عِلَّتِ این کار را از او پُرسیدند. مُلَّا جواب داد: "خداآوند همهٔ بَنِدِگانِ خود را می‌شناسد. هر وقت دزد خانهٔ مرا به من معَرّفی کرد من هم فرش خانهٔ او را پس می‌دهم!"

● تمرین ۴. جمله‌های زیر را کامل کنید:

۱. ماه‌های فصل بهار عبارتند از
۲.، فصل دوّم و، فصل سوم سال است.
۳. اوّلين ماه سال، و آخرین ماه سال، است.
۴.، معمولاً فصل گرما و فصل سرما به شمار می‌رود.
۵. ۱۳۸۶/۶/۵ یعنی روز ماه سال
۶. ۲۰۰۷/۹/۱۵ یعنی روز ماه سال

کدام یک ماه ایرانی است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۵. هر جا لازم است "را" اضافه کنید:

- ۱. برف سنگینی باریده است.
- ۲. این درختان دیروز کاشتیم.
- ۳. ملا به شعر حاکم گوش کرد.
- ۴. حاکم ملا زندانی کرد.
- ۵. فصل بهار خیلی دوست دارم.
- ۶. با زندگی عشایر آشنا شوید.
- ۷. کشورمان به استقلال رسید.
- ۸. استاد علت از دانشجو پرسید.
- ۹. ما زود شام می خوریم.
- ۱۰. مسلمانان هر روز نماز می خوانند.

در کدام جمله "را" لازم است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

■ پسوند "ها" و "جات" - "میوه" و "سبزی" دارای دو جمعند: میوه‌ها و میوه‌جات، سبزی‌ها و سبزی‌جات. پسوند "جات" به معنی انواع است. پس "میوه‌جات" یعنی انواع میوه، و "سبزی‌جات" یعنی انواع سبزی.

● تمرین ۶. جمع‌های هر اسم را بنویسید:

	همسایه		۱. جزیره
	میوه		۲. نقشه
	مسجد		۳. نوع

.....	دزد	۴. هدیه
.....	خانم	۵. مسلمان

کدام کلمه دارای جمع شکسته عربی است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

درگ

● تمرین ۱. هر سؤال را به جواب مناسب آن وصل کنید:

الف. پس از فروردین	۱. آب و هوای ایران چگونه است؟
ب. فصل پاییز	۲. طبیعت کی بیدار می‌شود؟
ج. جای نماز خواندن	۳. کدام فصل پس از تابستان می‌رسد؟
د. بسیار متنوع	۴. ماه‌های زمستان کدامند؟
ه. دی، بهمن و اسفند	۵. اردیبهشت پس از کدام ماه است؟
و. در فصل بهار	۶. مسجد جای چه کاری است؟

● تمرین ۲. به سؤالات زیر که مربوط به متن درس است جواب دهید:

۱. صفحه ۴۲، سطر ۱ : "آن" به چه چیز اشاره دارد؟

۲. صفحه ۴۲، سطر ۲ : معنی "خود" چیست؟

۳. صفحه ۴۲، سطر ۷ : "حتی در تابستان" به چه چیز اشاره می‌کند؟

۴. صفحه ۴۳، سطر ۱ : منظور از "این فصل" چیست؟

۵. صفحه ۴۳، سطر ۴ : "شنا در سواحل خلیج فارس" چه چیز را نشان می‌دهد؟

۶. آخرین فعل متن چیست و در کدام سطر است؟ زمان آن را بنویسید.

تمرين ۳. کدام یک به آب و هوا مربوط است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

نگارش

● تمرين ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. بهار - فصل - لطیف - سرسبز

۲. بارندگی - شمال - جا - بیشتر

۳. گاهی - نقاط - برف - سنگین

۴. آب و هوا - کشور - متنوع - جذاب

۵. اردیبهشت - خرداد - ماه - فصل

۶. شنا - بیشتر - ورزش - علاقه

● تمرين ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. از هدیه قشنگی که به من دادید متشکّرم.
۲. این هدیه قابل شما را ندارد.
۳. مسلمانان در مساجد با هم نماز می خوانند.
۴. مرداد گرم ترین ماه سال در ایران است.
۵. زمستان جنوب با گرمای لطیفی همراه است.
۶. در صورتی که بخواهید می توانید اینجا بمانید.

۳. کلماتی را که می شنوید بنویسید:

-۴۳۲۱
.....۸۷۶۵

گفتار

۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۳. پیراهن	۲. دهان	۱. فراوان
۶. می ایستد	۵. هیچ کدام	۴. زندان
۹. می راند	۸. می اندازد	۷. می بارد

۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. ملاشش روز در زندان ماند و هیچ چیز نگفت.
۲. هیچ کس نتوانست به او کمک کند غیر از خود حاکم.

۳. روی میوه را با چیزی پوشانید که کثیف نشود.
۴. پولتان را می‌توانید به دلار تبدیل کنید.
۵. هنوز در بارهٔ کارش تصمیم نگرفته است.
۶. داروخانه را ساعت شش بسته‌اند؛ ساعت هفت باز می‌شود.

تمرين ۳. به گونه نوشتاري ضبط و مقایسه کنيد:

- [۱. خودم میام ازتون می‌گیرم.]
.....
- [۲. ما نمی‌تونیم اونجا غذا بپزیم.]
.....
- [۳. هوا سرد می‌شه. لباس گرم وردارین.]
.....
- [۴. تو گرسنه‌ته یا تشننه‌ته؟]
.....
- [۵. تو کجات درد می‌کنه؟]
.....
- [۶. باید موها تو خوب بشوری.]
.....

تمرين ۴. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

هوا کویر حالا خنک است.

۱. روزها	۲. گرم
۳. شب خیلی گرم	۴. سرد
۵. شدن	۶. هوای شمال
۷. این منطقه	۸. منطقه غرب
۹. زمستان‌ها	۱۰. از همه سردتر

درس پنج

خانه و زندگی

وازگان

□ ساختِ واژه

آش اسم + پز، ستاک حال "پختن"	آشپز	اسم
احتمال اسم + تنوین آ	احتمالاً	قید
روستا اسم + حرف میانجی ی + پسوند -ش	روستایی	صفت
رو ستاک حال "رفتن" + پسوند -ش	روش	اسم
شخص اسم + پسوند -ی	شخصی	صفت
شهر اسم + پسوند -ی	شهری	اسم، صفت
هم + آن	همان	قید
هم + این	همین	قید

□ هم خانواده و مشترک

آش، آشپز، آشپزخانه

روش، رفتن، رو، رفت، رفته

● تمرین ۱. کلمات هم معنی را به هم وصل کنید:

خانه	دلیل	به شکلِ	بنده	پس از	فرق
بعد از	اختلاف	منزل	به صورتِ	علّت	من

کدام یک با کلمه "دانش" هم معنی است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. با هر گروه از هروف، یک کلمه درست کنید:

ن	م	ا. م - م - ن - ل - س - ا
ت	ح	۲. ت - ح - و - م - ک
ن	ک	۳. ک - ه - ت - ا - س - و - ن
ر	ش	۴. د - ی - و - د - ھ - ش
ھ	ا	۵. ا - ا - ھ - د - ج
ر	ع	۶. ع - د - ا - ی - ش

املای صحیح کلمه "منزل" کدام است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ساختار

- تمرین ۱. هر ضمیر جدرا به شکل پیوسته‌ی آن وصل کنید:

من	تو	او	آن	ما	شما	آنها	آنها	ایشان
-د	-ند	-ی	-ید	-م	-میم	-یم	-یم	-د

۱۰) در کدام گروه، ضمیر جدرا و پیوسته یکی است؟

- (۱) (۲) (۳) (۴) (۵) (۶)

- تمرین ۲. جدول زیر را با افعال گذشته پر کنید:

شماره	گذشته ساده	گذشته استمراری	گذشته نقلی	نقلی استمراری
۱	ساخت			
۲				می برد های
۳		می شستیم		
۴			کاشته ام	
۵				شنا کر دند
۶				می فروختید

۱۰) کدام گروه، گذشته نقلی استمراری دارد؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۳. به سؤال منفی، پاسخ کوتاه مثبت، و به سؤال مثبت، پاسخ کوتاه منفی بدهید:

- مگر منزل شما پارکینگ ندارد؟ چرا دارد.
۱. مگر شما دانشجوی ادبیات نیستید؟
 ۲. مگر می خواهد کار دیگری پیدا کند؟
 ۳. مگر عشاير در چادر زندگی نمی کنند؟
 ۴. مگر بارندگی در جنوب زیاد است؟
 ۵. مگر سرمای شمال بیشتر نیست؟
 ۶. مگر در باغچهات سبزی نمی کاري؟

聽 در کدام جمله "مگر" به معنی "غیر از" آمده است؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۴. با استفاده از صورت های مخالف، فعل پی پرس بنویسید:

۱. شما همیشه اینجا پارک می کنید، ؟
۲. ایشان ده سال در منزل من زندگی کرده اند، ؟
۳. او همه فامیل و دوستان خود را فراموش کرد، ؟
۴. این آشپز بهترین غذا را می پزد، ؟

۵. این سبک معماری ارزشی ندارد،
؟

۶. شما هرگز کویر را ندیده‌اید،
؟

کدام جمله پیپرس دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۵. قید "احتمالاً" را به "احتمال دارد" تبدیل کنید:
احتمال دارد که خودش غذا نمی‌پزد.

۱. احتمالاً در زیرزمین زندگی می‌کند.

۲. احتمالاً چادر از موی بز است.

۳. احتمالاً نمی‌توانیم حالا شنا کنیم.

۴. احتمالاً هوا خیلی سرد می‌شود.

۵. احتمالاً برف سنگینی خواهد بارید.

۶. احتمالاً آن را پیدا نمی‌کنی.

کدام جمله با احتمال همراه است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۶. جمع‌هایی را که فوانده‌اید بنویسید:

۱. مدرسه تمرین

۲. اشکال اشتباه

.....	باغ	۳. شعر
.....	جمعیت	۴. مهمان
.....	کارمند	۵. راننده

۱۰ کدام گروه، مفرد و جمع است؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

درک

● تمرین ا. کدام جواب مطابق متن درس صحیح است؟

۱. کدام خانواده‌ها در شهر منزل یا آپارتمان شخصی دارند؟

الف. همه خانواده‌ها

ج. بعضی خانواده‌ها

۲. کسانی که نمی‌توانند منزل شخصی بخوبی بخواهند؟

الف. به روستا می‌روند

ج. به خارج از کشور می‌روند

۳. زندگی روستایی معمولاً چگونه است؟

الف. بسیار راحت است

ج. بسیار شیرین است

۴. در کجا خانه‌ها را مثل غار درست کرده‌اند؟

الف. در منطقه کویر

ج. در ساحل دریای خزر

۵. از پارکینگ بیشتر در کجا استفاده می‌شود؟

☐	الف. در مناطق کویری
☐ ب. در مناطق روستایی	☐ ج. در شهرها
☐ د. در دل کوهها	

۶. ترکمن‌ها در کجا زندگی می‌کنند؟

☐	الف. در روستاهای جنوب
☐ ب. در ساحل دریاچه	☐ ج. در حاشیه کویر
☐ د. در مناطق شمالی	

 تمرین ۲. کدام یک معمولاً در هر منزل وجود دارد؟

(۶)	(۵)	(۴)	(۳)	(۲)	(۱)

نگارش

● تمرین ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. هرکس - اتومبیل - پارکینگ - پارک
۲. همسایه - آپارتمان - قبل - اجاره کردن
۳. غذا - آشپز - شور - بی‌نمک
۴. دیوار - خانه - چوب - ساختن
۵. اغلب - روستایی - منزل - ساده
۶. چادر - محل - عشایر - ایران

● تمرین ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. هرچه گفتید من گوش کردم.
۲. هرکه بخواهد می‌تواند در اینجا خانه بسازد.
۳. همان روزی که آمدید ما به روستا برگشته‌یم.
۴. گفت خانه بخر من هم همین کار را کردم.
۵. همه روستایی‌ها در خانه ابیار دارند.
۶. از منزلی که اجاره کرده راضی نیست؛ جای کافی ندارد.

 تمرین ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

۴	۳	۲	۱
۸	۷	۶	۵

گفتار

 تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. اگر	۲. مگر	۳. هرکه
۴. هرچه	۵. همان	۶. پیدا می‌کند
۷. اجاره کرده است	۸. نمی‌بارد	۹. درست می‌شود

 تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. در شهرهای کوچک مردم خودشان خانه دارند.
۲. در روستا زندگی ساده‌تر است.

۳. آشپزخانه برایمان خیلی اهمیت دارد.
۴. گرسنه هستم؛ در خانه چیزی دارید به من بدهید؟
۵. تشنه هستم؛ کمی آب به من می‌دهید؟
۶. چادرهای آنجا از چه چیزی درست می‌شود؟

تمرين ۳. به گونه نوشتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

- [۱. هر کی می‌تونه یه کم کم کنه.]
.....
- [۲. لطفاً ماشینتونو اونجا پارک نکنین.]
.....
- [۳. اگه می‌تونی یه کم ساده‌تر زندگی کن.]
.....
- [۴. تو آشپزخونه دستتونو نشورین.]
.....
- [۵. چرا ايشون باهاتون اختلاف دارن?].....
- [۶. می‌تونين برام یه خونه اجاره کنин?].....

تمرين ۴. همراه با تغييرات لازم، جانشين کنيد:

ما در شهر آپارتمان می‌سازيم.

۱. جنگل	۲. خانه
۳. اهالی شمال	۴. ساكنان کوه
۵. عشاير	۶. دشت‌ها
۷. زندگي کردن	۸. چادرها
۹. خوابیدن	۱۰. چادرها ... دوست داشتن

درس شش

غذاهای ایرانی

وازگان

ساخت واره

اصل اسم + پسوند -ی	صفت	اصلی
بعد قید + تنوین آ	قید	بعداً
خور، ستاک حال "خوردن" + پسوند -شت	اسم	خورشت
محل اسم + پسوند -ی	صفت	محالی
پیشوند -نا + راحت صفت	صفت	ناراحت
نوشیدن مصدر + پسوند -ی	اسم	نوشیدنی

هم خانواده و مشترک

جوچه، جوجه کباب

چلو، چلوگوشت، چلوکباب، چلومرغ، چلوخورشت

خورشت، خوردن، خور، خورد، خورده، خوردنی

کباب، جوجه کباب، چلوکباب
 گوشت، آبگوشت، چلوگوشت
 لذید، لذت
 نوشیدن، نوش، نوشید، نوشیده، نوشیدنی

۶۰ واژه‌های مفید (ضبط و مقایسه کنید)

bird	پَرَنِدَه (جمع: پَرَنِدَگان، پَرَنِدَه‌ها)
animal	حِيوان عربی (جمع: حِيوانات): جانور فارسی
old	كُهنه ≠ نو
artist, craftsman	هُنَرَمَند

● تمرین ۱. هر جمله را با یکی از کلمات زیر کامل کنید:

ملّی	سفره	ماهی	کباب	گوشت	لذید	میگو	مرتبه
------	------	------	------	------	------	------	-------

۱. غذای ایرانیان چلوکباب است.
۲. آبگوشت سنتی ایرانی هم بسیار است.
۳. بیشتر مردم به گوسفند خیلی علاقه دارند.
۴. گوشت را می‌کنیم و آن را با برنج می‌خوریم.
۵. ما هر روز سه غذا می‌خوریم.

۶. موقع غذا خوردن سر یا سر میز می‌نشینیم.

۷) جمله "خواهار بسیار است." با کدام کلمه کامل می‌شود؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

جَدَوْل

أَفْقُ

۱. کسی که شغلش غذا پختن است؛ کسی که
غذا می‌پزد ♦ کلمه فارسی به معنی "بعد". ۲.
ماه هفتم ایرانی است و زمان شروع مدارس
♦ پسوند جمع عربی که سه حرف دارد و به
معنی "أنواع" است. ۳. ستاک حال "ریختن" ♦
حرف ربطی ساده که از دو حرف تشکیل
می‌شود. ۴. جایی برای زندگی که در بعضی
مناطق خیلی گرم در تابستان از آن استفاده
می‌کنند اما روی زمین نیست. ۵. یک حرف
اضافه ساده که از دو حرف تشکیل می‌شود
۶. قیمتش زیاد نیست؛ مخالف "گران". ۷. پیشوندی برای منفی کردن اسم و صفت ♦ حرف
اضافه‌ای است هم معنی "بی"

عَمُودِي

۱. پیشوندی به معنی "این" که قبل از سال، روز و شب می‌آید ♦ تقریباً نیمی از جمعیت جهان
را تشکیل می‌دهند. ۲. اهل شهر ♦ نشانه مفعول معرفه. ۳. دیروز نه، یک روز قبل از آن. ۴.
تکرار یک حرف ♦ عزیزترین نوشیدنی جهان. ۵. ستاک گذشته "ماندن". ۶. فصل سوم سال
۷. پسوندی چهار حرفی به معنی "جا و محل" ♦ ضمیر اول شخص

ساختار

- تمرین ۱. با گذاشتن "هرف اضافه" یا "را"، به متمّم و مفعول تبدیل کنید:

شماره	عبارت	متمّم	مفعول
۱	غذای ایرانی
۲	آبگوشت سنتی
۳	گاو و گوسفند
۴	منزل نو
۵	سفره غذا
۶	مسجد شهر

کدام جمله مفعول دارد؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

- تمرین ۲. هر گروه دو مصدر لازم دارد. آنها را بنویسید:

۱. نوشتن، ایستادن، نشستن، پوشاندن، گرفتن
۲. آوردن، بردن، گذاشتن، خوابیدن، رفتن
۳. بلند شدن، تبدیل کردن، کاشتن، تعلق داشتن، دیدن
۴. باریدن، کشتن، نوشیدن، گریه کردن، برداشتن
۵. علاقه داشتن، کباب شدن، انداختن، شستن، شناختن
۶. برگشتن، پذیرفتن، تشریف بردن، ساختن، شنیدن

کدام یک مصدر لازم است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۳. مجموع هر مصدر را برای اشخاص و زمان‌های زیر بنویسید:

	سوم شخص مفرد، گذشته ساده	۱. نوشتن
	سوم شخص جمع، گذشته نقلی	۲. کاشتن
	اول شخص جمع، آینده	۳. کشتن
	دوم شخص مفرد، حال اخباری	۴. فرستادن
	سوم شخص جمع، گذشته دور	۵. راندن
	دوم شخص جمع، گذشته استمراری	۶. شمردن

فعال کدام جمله مجموع است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۴. جمله‌ها را با استفاده از "شدن" به صورت مجموع بنویسید:

	راننده کشته شده است.	راننده را کشته‌اند.
	سربازان را زندانی کردند.	۱. سربازان را زندانی کرده‌اند.
	همه‌چیز را می‌برند.	۲. همه‌چیز را می‌برند.
	هیچ‌چیز را برای ما نمی‌گذارند.	۳. هیچ‌چیز را برای ما نمی‌گذارند.
	خیلی از درختان را شکسته‌اند.	۴. خیلی از درختان را شکسته‌اند.

۵. اینجا را علی صدر می نامند.

۶. برای ما تصمیم گرفته بودند.

کدام جمله فعل معلوم در معنی مبهم دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۵. جواب سوالهای زیر را بنویسید:

۱. برادرم یک دختر دارد. آن دختر چکاره من است؟

۲. خواهر مادرم یک پسر دارد. آن پسر چکاره من است؟

۳. برادر پدرم چند پسر دارد. آنها چکاره من می شوند؟

۴. به خواهی که مادرش مادر من نباشد چه می گوییم؟

۵. من چکاره بچه های خواهرم می شوم؟

۶. برادرم چکاره پسر من می شود؟

کرام یک اصطلاح فویشاوندی است?

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ملا نصرالدین و غذای زنش

ملا وارد خانه شد. دید زنش گریه می‌کند. سؤال کرد: "چه شده که این طور گریه می‌کنی؟" زن ملا جواب داد: "غذایی را که پخته بودم گربه خورد."

ملا در جواب زنش گفت: "آن گربه دیگر زنده نیست. ناراحت نباش. یک گربه دیگر برایت پیدا می‌کنم!"

● تمرین ۶. معنی ضرب المثل زیر پیست?

آشپز که دو تا شد غذا یا شور می‌شود یا بی‌نمک.

۱. دو تا آشپز همیشه غذای شور درست می‌کنند.
۲. شاید دو تا آشپز غذای بی‌نمک درست می‌کنند.
۳. آش آشپز یا شور است یا بی‌نمک.
۴. هر کسی می‌تواند تصمیم بگیرد که غذای شور بخورد یا بی‌نمک.
۵. اگر دو یا چند نفر به جای یک نفر تصمیم بگیرند کارها خوب انجام نمی‌شود.

۶. هرچه اشخاص بیشتری در گرفتن تصمیم شرکت کنند کارها بهتر می‌شود.

درک

● تمرین ۱. دو قسمت هر جمله را به هم وصل کنید:

الف. متنوعی درست می‌شود.	۱. در این منطقه تقریباً همه با غذای
ب. و بسیار گران است.	۲. با برنج، گوشت و چیزهای دیگر، غذاهای
ج. حتماً مرده است.	۳. بیشتر از هر نوشابه‌ای، ایرانیان
د. غذا را خورده بود.	۴. خاویار ایرانی بسیار لذیذ
ه. خود نان می‌خوردند.	۵. زن ملاّگریه می‌کرد چون گربه
و. به چای علاقه دارند.	۶. ملاّمی دانست که آن گربه

● تمرین ۲. کدام یک از دو جمله مطابق متن درس صحیح است؟

۱. ☐ الف. دوغ از نوشیدنی‌های سرد ایرانیان است.
۲. ☐ ب. دوغ از نوشیدنی‌های گرم ایرانیان است.
۳. ☐ الف. غذا را در خانه معمولاً آقایان می‌پزند.
۴. ☐ ب. غذا را در خانه معمولاً خانم‌ها می‌پزند.
۵. ☐ الف. کباب با گوشت گاو درست می‌شود.
۶. ☐ ب. کباب هم با گوشت گاو و هم با گوشت گوسفند درست می‌شود.
۷. ☐ الف. چلوکباب از چلومرغ خوشمزه‌تر است.
۸. ☐ ب. چلومرغ از چلوکباب خوشمزه‌تر است.

۵. □ الف. چلوکباب در بسیاری از مناطق ایران خورده می‌شود.

□ ب. چلوکباب در تمام مناطق ایران خورده می‌شود.

۶. □ الف. جوجه کباب غذای سنتی لذیذی است.

□ ب. آبگوشت غذای سنتی لذیذی است.

تمرين ۳. کدام یک نوشیدنی است؟

- (۶)
- (۵)
- (۴)
- (۳)
- (۲)
- (۱)

نکارش

● تمرين ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. میگو - جنوب - بهترین - نوع

۲. گوشت - گوسفند - همه - دوست

۳. نوع - غذا - محلی - خوردن

۴. امیدوار - شغل - جدید - موفق

۵. خاويار - ایران - لذیذ - گران

۶. خیلی - دوغ - خنک - علاقه

● تمرين ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. چلومرغ با برنج و گوشت مرغ درست می‌شود.

۲. تقریباً همه مردم سه مرتبه در روز غذا می‌خورند.

۳. سر سفره ایرانی معمولاً نمک گذاشته می‌شود.
۴. رایج‌ترین گوشت در ایران گوشت گاو و گوسفند است.
۵. شاید جوجه‌کباب بعد از چلوکباب بهترین غذای ایرانی باشد.
۶. وقتی که گربه غذا را خورد زن ملاً خیلی ناراحت شد.

۱۰ تمرین ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

-۴۳۲۱
.....۸۷۶۵

گفتار

۱۰ تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. دانستن	۲. آوردن	۳. ماندن
۴. ایستادن	۵. می‌آیم	۶. می‌دانم
۷. می‌آورم	۸. می‌مانم	۹. می‌ایstem

۱۰ تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. می‌دانید چه کسی رویم را پوشاند؟
۲. می‌گذارید من هم دستان را ببینم؟
۳. بچه‌ها را می‌آورید اینجا چند روزی بمانند؟

۴. می‌مانید تا کلاسمان شروع شود و بعد بروید؟

۶. می‌شود روی آن یک فرش دیگر بیندازید؟

تمرين ۳. به گونه نوشتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

[۱. تابستون گرمه يا زمستون؟]

۲. می‌تونين اين لباسو برام بشورين؟

۳. می‌شينين براتون يه چايي بيارم؟

۴. کدوم يكى رو مى خواين به من بدین؟

۵. براي پستون کوچيکه يا نه؟

۶. می‌دونين جمع "فرش" چي مى شه؟]

تمرين ۴. همراه با تغييرات لازم، جانشين کنيد:

غذای ما برنج است.

۲. چلوخورشت

۱. نان و پنیر

۴. بهترین غذا

۳. آبگوشت

۶. ايرانيان

۵. مردم

۸. يكى از بهترین

۷. جوجه‌کباب

۱۰. ايراني

۹. چلوکباب

درس هفت

هُنَّرٌ هَا و صَنَاعِيْعِ دَسْتِي

وازگان

▣ ساختِ واژه

خاتم اسم + کار اسم + پسوند -ی	خاتمکاری	اسم
خوش قید + نویس، ستاک حال "نوشتن" + پسوند -ی	خوشنویسی	اسم
دست اسم + پسوند -ی	دستی	صفت
سفال اسم + پسوند -گر + پسوند -ی	سفالگری	اسم
قالی اسم + باف، ستاک حال "بافتن" + پسوند -ی	قالیبافی	اسم
قالی اسم + پسوند -چه یعنی "کوچک"	قالیچه	اسم
کاشی اسم + کار اسم + پسوند -ی	کاشیکاری	اسم
مذهب اسم + پسوند -ی	مذهبی	صفت

▣ کاربرد و معنی

تازه

fresh vegetable

ما سبزی تازه و پنیر را خیلی دوست داریم.

What is new?

تازه چه خبر؟

recently???

این گل را تازه کاشته‌ام.

تنها

my only friend

تنها دوست من امیر است. تنها یک دوست دارم.

I am living alone.

اینجا تنها زندگی می‌کنم. تنها هستم.

my sole reason

تنها دلیل من برای این کار کمک به او بود.

﴿ هَمَخَانِوادِه وَ مُشَرَّك ﴾

خوش‌نویسی، خوش، خوشحال

شکاهکار، شاه، شاهنشاه، شاهنشاهی، پادشاه

قالی‌بافی، بافتن، باف، بافت، بافته

شرق‌زمین، شرق، شرقی، مشرق

مغرب‌زمین، غرب، غربی، مغرب

نقاش، نقاشی، نقشه

● تمرین ۱. کلمه مناسب هر توضیح یا معنی را بنویسید:

- آ : ۱. جایی که آشپز غذا می‌پزد
- ا : ۲. اتاقی که در آن می‌خوابیم
- ر : ۳. به اهل روستا می‌گوییم
- آ : ۴. غذای سنتی که با آب و گوشت درست می‌شود

۵. مزهٔ خیلی خوب دارد و لذت می‌دهد

خ :

۶. هنر نوشتن با خط خوش و زیبا

کدام یک به معنی "خوشمزه" است؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

- تمرین ۲. کلمات مربوط به هر موضوع را در جدول بنویسید:
شتر - آش - خوشنویسی - آب - جوجه کباب - گاو - مرغ - سوپ - سفالگری - چای
موسیقی - نوشابه - گربه - چلوکباب - مینیاتور - دوغ - قالی بافی - قهوه
چلوخورشت - گوسفند

هنر	نوشیدنی	جانور	غذا

کدام یک را بعد از غذا می‌شوریم؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

ساختار

● تمرین ۱. جدول زیر را پر کنید:

شماره	مصدر	ستاک حال	امر مفرد	امر جمع
۱	آفریدن
۲	بافتن
۳	نوشیدن
۴	پختن
۵	کاشتن
۶	نامیدن

کدام گروه دارای مصدر، امر مفرد و امر جمع است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. جدول زیر را پر کنید:

شماره	مصدر	ستاک حال	نهی مفرد	نهی جمع
۱	نشستن
۲	گفتن	نگو
۳	گذاشتن	نگذارید
۴	فروختن	نفروشید

.....
.....
.....

کدام گروه دارای مصدر، نوع مفرد و نوع جمع است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

- تمرین ۳. با حال التزامی و حال اخباری، جمله شرطی ممکن بسازید:
- اگر او بباید نامه را می نویسم.
-
۱. من کار می کنم. پول خواهد داد.
-
۲. ما دعوت می کنیم. قبول خواهند کرد.
-
۳. شما غذا می پزید. خواهیم خورد.
-
۴. تو گریه می کنی. ناراحت خواهم شد.
-
۵. درخت می کارند. کمک خواهیم کرد.
-
۶. تصمیم می گیرم. او خواهد پذیرفت.

کدام جمله شرطی، حال التزامی و حال اخباری دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

- تمرین ۴. با دو گزشته استمراری، جمله شرطی غیرممکن بسازید:
- اگر هی خواستم می آمد.
-
- من نخواستم. او هم نیامد.
-
۱. شما نگفتید. من هم ننوشتم.

- ۲. او زحمت نکشید. موقّق نشد.
- ۳. تو نخواستی. دعوت نشدی.
- ۴. نماندید. به گردش نرفتیم.
- ۵. ادامه ندادم. قبول نشدم.
- ۶. نینداختند. نگرفتید.

کدام جمله شرطی، دو گزشته استمراری دارد؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

- تمرین ۵. با گزشته دور و گزشته استمراری، شرط غیرممکن بسازید:
اگر چک امضا شده بود برمی‌گشتم.
چک امضا نشده بود برنگشتم.
- ۱. نایستاده بودید. خسته نشدید.
- ۲. برنگشته بود. مرا ندید.
- ۳. نیامدی. تا صبح نخوابیدم.
- ۴. غذا نپخته بود. نخوردیدم.
- ۵. تماس نگرفته بودی. نفهمیدم.
- ۶. نخوانده بودیم. ندانستیم.

کدام جمله شرطی، گزشته دور و گزشته استمراری دارد؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۶. با دوگذشتۀ دور، شرط غیرممکن بسازید:

- اگر فوش گذشته بود مانده بودیم. خوش نگذشت. نماندیم.
- ۱. دعوت نشدم. نیامدم.
- ۲. نامه را ندادی. او نخواند.
- ۳. حرف نزدید. ما نشنیدیم.
- ۴. نساختند. استفاده نکردند.
- ۵. نماند. با هم صحبت نکردیم.
- ۶. نفرستادیم. شما نگرفتید.

 کدام جمله شرطی، دوگذشتۀ دور دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۷. صفت برترین را با "از همه ... + صفت برتر" بنویسید:

- کار من از همه کارها بوقتی است. من بهترین کار را دارم.
- ۱. من کوچک‌ترین کفش را دارم.
- ۲. تو گران‌ترین پیراهن را داری.
- ۳. او نزدیک‌ترین خانه را دارد.
- ۴. ما دورترین مدرسه را داریم.
- ۵. شما ساده‌ترین لباس را دارید.
- ۶. آنها بدترین گروه را دارند.

﴿ معنی کدام دو جمله یکی است؟ ﴾

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

درک

● تمرین ۱. ترتیب درست جمله‌ها را با عدد نشان دهید:

- ۱. (۱) پس از تابستان، به فصل زیبای پاییز می‌رسیم.
 (۲) و در آخر، زمستان، برف و باران را به ما هدیه می‌دهد.
 (۳) فصل دوم سال، تابستان است که معمولاً گرمای شدیدی دارد.
 (۴) بهار، اوّلین و جذّاب‌ترین فصل سال است.
- ۲. (۱) در طبقه اوّل، اتاق کار، پذیرایی و دستشویی قرار دارد.
 (۲) انبار و پارکینگی هم در پایین داریم.
 (۳) خانه‌ای که ما در آن زندگی می‌کنیم شامل دو طبقه است.
 (۴) اتاق‌های خواب در طبقه دوم واقعند.
- ۳. (۱) در سر سفره، مادر اوّل غذا را به پدر تعارف می‌کند.
 (۲) قبل از این که سر سفره بنشینیم دست‌هایمان را می‌شوییم.
 (۳) من و خواهرم در آماده کردن غذا به مادر کمک می‌کنیم.
 (۴) شستن ظرف‌ها معمولاً کار من یا خواهرم است.
- ۴. (۱) صنایع و هنرهای زیبای این کشور شهرت فراوان دارد.
 (۲) دیگری مینیاتور است که شاهکار هنری به شمار می‌رود.
 (۳) ایران یک کشور باستانی است و دارای تمدن بزرگی می‌باشد.
 (۴) یکی از این صنایع، قالی‌بافی، معروف‌ترین هنر ایرانی است.

۵. ① پنج سال قبل آپارتمانی در شمال شهر اجاره کردیم.
 ► ② پانزده سال است که در شهر تهران زندگی می‌کنیم.
 ③ تا ده سال قبل، ساکن یکی از خیابان‌های شرقی تهران بودیم.
 ④ این آپارتمان نزدیک تله کابین توچال است.
۶. ① در شمال تهران رستوران‌های زیادی وجود دارد.
 ► ② اما به غذاهای خارجی بیشتر علاقه نشان می‌دهند.
 ③ مثلاً آبگوشت و چلوخورشت در آنجا پیدا نمی‌شود.
 ④ این رستوران‌ها انواع غذاهای ایرانی و خارجی را می‌پزند.

۲. تمرین ۲. کدام یک، از هنرها و صنایع دستی به شمار می‌رود؟

- ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

نگارش

● تمرین ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. لباس - معمولاً - پارچه - درست
۲. غذا خوردن - اغلب - تعارف - همراه
۳. خاتم‌کاری - هنر - زیبا - به شمار رفتن
۴. شنیدن - خبر - سلامتی - خوشحال
۵. قالی‌باقی - مهم - صنعت - ایرانیان
۶. بهترین - سوغات - فرش - دستی

● تمرین ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. تعارف کردم که بماند شام بخورد ولی قبول نکرد.
۲. خبر سلامتی شما مرا خیلی خوشحال کرد.
۳. هر مسافر خارجی دوست دارد قالیچه‌ای بخرد.
۴. نقاشی مینیاتور از شاهکارهای هنر ایران است.
۵. بنا بر این، از تماشای آن هنر لذت می‌بریم.
۶. من به طور کامل با نظر شما موافقم.

● تمرین ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

۴	۳	۲	۱
۸	۷	۶	۵

گفتار

● تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. دانه	۲. نگران	۳. مگر
۴. اگر	۵. دو عدد مداد	۶. دو نفر از شما
۷. سه نفر از آنها	۸. بعضی از ما	۹. بعضی از آنها

● تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. در آنجا پارک کردن ممنوع است.

۲. یک نفر از شما باید اینجا بماند و کمک کند.
۳. بعضی از شما می‌توانید بنشینید.
۴. چهار نفر از آنها تا یک ساعت دیگر می‌آیند.
۵. نگران نباشید؛ یک نفر از ما همراهتان می‌آیم.
۶. اگر یک عدد تابلو کافی است بفرمایید ببرید.

تمرین ۳. به گونه نوشتاری ضبط و مقایسه کنید:

- [۱. اون نون نمی‌خواهد؛ کباب می‌خواهد.]
- ۲. یه شنبه‌ها کتابخونه تعطیله.
- ۳. فقط شیش دیقه اینجا بموین.
- ۴. نادونی هم بد دردیه.
- ۵. نگرون نباشین؛ زود برمی‌گردد.
- ۶. گریه کمکی بہت نمی‌کنه.]

تمرین ۴. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

قالیبافی یک صنعت است.

۱. صنعت دستی	۲. یکی از صنایع
۳. هنرهای زیبا	۴. مینیاتور
۵. هنرهای زیبای ایران	۶. خاتم‌کاری
۷. ایرانیان	۸. به شمار رفتن
۹. کاشی‌کاری	۱۰. می‌دانیم

درس هشت

قالی‌های ایرانی

وازگان

□ ساختِ واژه

بافنده	اسم، صفت	باف، ستاک حال "بافتن" + نده : کسی که می‌بافد
بافندگی	اسم	بافنده + پسوند -ی . (در موقع اضافه کردن پسوند -ی، حرف ه به گ تبدیل می‌شود.)
بی‌جا	صفت	پیشوند -بی + جا / اسم
بی‌نظیر	صفت	پیشوند -بی + نظیر / اسم
جهانی	صفت	جهان / اسم + پسوند -ی
رنگارنگ	صفت	رنگ / اسم + ا + رنگ / اسم
کارشناس	اسم	کار / اسم + شناس، ستاک حال "شناختن"
گلدان	اسم	گل / اسم + -دان، پسوند جا
نگهداری	اسم	= نگاهداری : نگه / نگاه / اسم + دار، ستاک حال "داشتن" + پسوند -ی

▣ کاربُرد و معنی

شهرت

first and family names

نام و شهرت خود را بنویسید.

abundant fame

شاعران ایرانی شهرت زیادی دارند.

مشکل

It is difficult ...

آموختن زبان دّوم معمولاً مشکل است.

My difficulty is ...

مشکل من آموختن دستور زبان است.

▣ هم خانواده و مشترک

با فندگی، باقتن، باف، بافت، بافته، بافندۀ، قالی بافی

بی جا، جا، اینجا، آنجا، کجا، هرجا، همه جا

بی نظیر، کم نظیر، نظیر

حافظ، خدا حافظ، خداحافظی، حفظ

شهرت، مشهور

طرح، طراحی

طولانی، طول

کارشناس، شناختن، شناس، شناخت، شناخته، شناسایی، شناسه

مشکل، شکل، تشکیل، اشکال

نگاه، نگه، نگهدار، نگهداری

۸۰ واژه‌های مفید (ضَبَط و مُقاِيسَه کُنِيد)

- پارچه‌باف : کسی که پارچه می‌بافد
 cloth weaver
- پارچه‌بافی : شغل و هنر بافتن پارچه
 cloth weaving
- تنبل : کسی که کم کار می‌کند و زیاد می‌خوابد
 lazy
- قالی‌باف : کسی که قالی می‌بافد
 carpet weaver

- تمرین ۱. در دافل جدول شش کلمه وجود دارد. این کلمات را به کمک حرف اوّل آنها بنویسید:

	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
۱	ش	خ	ش	ر	ت	ت	ب	ب
۲	خ	د	ج	ز	غ	غ	ش	ش
۳	ن	ر	ا	ح	ت	ت	ی	ی
۴	ر	و	س	ا	ض	ض	م	م
۵	د	ن	ج	د	ژ	ط	ا	ا
۶	د	ت	ا	س	ت	ت	ا	ن
۷	ب	خ	ح	ت	س	ظ	ع	ظ

۱. ش : ۲. خ : ۳. ن : ۴. ر : ۵. د : ۶. ب :

- تمرین ۲. کدام کلمه در هر گروه با کلمات دیگر مرتبط نیست؟

۱. بهار، تابستان، مهر، پاییز، زمستان
 ۲. مسجد، دعا، نماز، دوغ، زیارت

۳. گاو، گربه، مرغ، ماهی، طوفان
۴. شرق، شکار، مشرق، غرب، مغرب
۵. سفال، قالی، قالیچه، فرش، پارچه
۶. دانشگاه، خوابگاه، زیارتگاه، گلستان، شکارگاه

کدام یک جواهر است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ساختار

● تمرین ا. جدول زیر را برای ضمیر "ما" پر کنید:

شماره	مصدر	صفت مفعولی	آینده	گذشته نقلی
۱	بافتن			
۲	کوبیدن			
۳	کشتن			
۴	نوشیدن			
۵	ریختن			
۶	کاشتن			

کدام گروه فعل آینده دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. بدل را به صورت یک جمله بنویسید:

شنبه، روز اوّل هفته، از روزهای دیگر بیشتر کار دارم.

.....
شنبه، روز اوّل هفته است.

۱. خسروپرویز، پادشاه ساسانی، قالی بسیار ارزشمندی داشت.

.....
۲. تابستان، فصل دوّم سال، بسیار گرم می‌شود.

.....
۳. چادر، محل زندگی عشایر، خیلی ساده است.

.....
۴. چلوکباب، بهترین غذای ما، هر روز در خانه درست نمی‌شود.

.....
۵. دوغ، نوشابه سنتی ایران، در همه‌جا خورده می‌شود.

.....
۶. خاویار، گران‌ترین غذای ایرانی، در هر جایی خورده نمی‌شود.

کدام جمله دارای بدل است؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

● تمرین ۳. به نقل قول غیرمستقیم تبدیل کنید:

۱. کارشناس می‌گوید: "باید از فرش‌ها خوب نگهداری کنید."

۲. آشپز می‌گوید: "برایتان کباب درست کرده‌ام."

۳. دوستم می‌گوید: "برای تو هم ناهار آورده‌ام."

۴. آنها گفتند: "ما این قالی را دوست داریم."

۵. همه گفتند: "خوب است کارتان را ادامه دهید."

۶. من گفتم: "خاتم‌کاری را بیشتر دوست دارم."

کدام جمله نقل قول غیرمستقیم است؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

● تمرین ۴. معنی ضرب المثل زیر چیست؟

با یک گل بهار نمی‌شود.

۱. فصل بهار با گل شروع می‌شود. □

- ۲. بهار پر از گل‌های زیبا می‌شود.
- ۳. بهار از همهٔ فصل‌ها بیشتر گل دارد.
- ۴. گل بهار را زیبا می‌کند.
- ۵. با یک کتاب کتابخانه نمی‌شود.
- ۶. با گل بهار تمام نمی‌شود.

مُلَّا نَصْرُ الدِّين و تُعَارِفِ بِي جَا

روزی ملا برای انجام کاری به باغش رفته بود. موقع ناهار، روی زمین نشست و شروع به خوردن غذا کرد. یکی از دوستانش با آسب از آنجا می‌گذشت. ملا به او تعارف کرد که بیاید و ناهار بخورد. آن دوست هم قبول کرد و از آسب پیاده شد.

چون غذا فقط برای یک نفر بود ملا از تعارف خود پشیمان شد.
دوست ملا از او پرسید: "میخ طویله اسبم را کجا بکوبم؟" ملا زبانش را نشان داد و گفت: "روی زبان من!"

درک

- تمرین ا. هر جمله یک غلط دارد. جملهٔ صحیح را بنویسید:
 ۱. نقش‌های پازیریک مانند نقش‌های ساسانی است.

۲. قالی خسروپریز خیابان وسیعی را نشان می‌داد.

۳. نظرگدار با نظر ادواردز فرق دارد.

۴. اتریش در قاره آمریکا واقع است.

۵. چلسی یکی از شهرهای ایتالیاست.

۶. قالی خسروپریز یکی از هفت قالی معروف است.

● تمرین ۲. هر سؤال را به جواب مناسب آن وصل کنید:

الف. به شکل باغ بزرگی	۱. خسروپریز کیست؟
ب. از سلسله ساسانی	۲. او از کدام سلسله بوده است؟
ج. با جواهرات	۳. قالی او به چه شکل بوده است؟
د. نزدیک شهر شیراز	۴. درختان باغ با چه بافتی شده بود؟
ه. یکی از پادشاهان ایران	۵. کدام قالی‌های ایران بی‌نظیرند؟
و. قالی‌های دوره صفوی	۶. تخت جمشید کجاست؟

● تمرین ۳. قالی شکارگاه در کدام دوره بافتی شده است?

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

نگارش

● تمرین ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. همه‌چیز - جهان - خدا - آفریدن

۲. همه - با - شیرینی - پذیرایی کردن

۳. پشیمان - ماشین - زود - فروختن

۴. قضاوت - کار - بسیار - مشکل

۵. طلا - نقره - فلز - گرانبها

۶. میخ - چادر - زمین - کوبیدن

● تمرین ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. از این قالی خوب نگهداری کنید؛ خیلی باارزش است.

۲. نگهداری از بچه کار مشکلی است.

۳. کار این کارشناس قضاوت است.

۴. شهرت قالی ایرانی به همه‌جا رسیده است.

۵. در اینجا چند شکارگاه بزرگ وجود دارد.

۶. این طویله مخصوص نگهداری گاو و گوسفند است.

● تمرین ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

۱.۴۳۲۱

.....۸۷۶۵

گفتار

تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. پشیمان	۲. گلدان	۳. نگران
۴. دانه	۵. مگر	۶. شکارگاه
۷. آبگوشت	۸. چلوخورشت	۹. اردیبهشت

تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. خیلی از آنها قالی بافی بلدند.
۲. چند تا از شما بنشینید به ایشان کمک کنید.
۳. صبح تا شب در دیوار میخ می‌کوبد.
۴. خیلی از ما در این چند روز پشیمان شده‌ایم.
۵. خیلی از شما شکارگاه را ندیده‌اید.
۶. لطفاً یک عدد ماهی بدھید. چند می‌شود؟

تمرین ۳. به گونه نوشتاری ضبط و مقایسه کنید:

- [۱. خیلی‌هاشون فارسی رو می‌فهمن.]
۲. اگه می‌تونین یه کم شیکر بریزین.
۳. رو سینی رو بپوشوین.
۴. گرسنه‌مه؛ یه کم غذا می‌خوام.
۵. کسی اونجا زندونی نمی‌شه.

۶. خدا نگهدارتون. خوش اومدين.]

۱۰ تمرین ۴. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

همه مردم به گل علاقه دارند.

۱. فرش	۲. جهانگردان به
۳. طبیعت	۴. دوست داشتن
۵. هنرمندان طبیعت را	۶. مینیاتور
۷. خریدن	۸. آثار هنری
۹. کارشناسان	۱۰. ما

درس نه

آثار تاریخی و فرهنگی

وازگان

ساخت واره

باارزش	صفت	پيشوند - با + ارزش اسم
بيارزش	صفت	پيشوند - بي + ارزش اسم
تابستانى	صفت	تابستان اسم + پسوند - ي
تعميرگاه	اسم ذات	تعمير اسم + -گاه، پسوند جا
جهانگرد	اسم ذات	جهان اسم + گرد، ستاک حال "گردیدن"
جهانگردي	اسم معنى	جهانگرد اسم + پسوند - ي
زمستانى	صفت	زمستان اسم + پسوند - ي
قديمى	صفت	قديم صفت + پسوند - ي
واقعاً	قيد	واقع اسم + تنوين آ

كاربرد و معنى

موجود

living creature

هر موجود زنده شكل مخصوص دارد.

existing monuments

آثار موجود به دوره باستانی تعلق دارد.

﴿ هم خانواده و مشترک

بالارزش، ارزان، ارزش، ارزشمند، بی ارزش

تعداد، عدد، اعداد

تقسیم، قسمت

جهانگرد، جهانگردی، گردیدن، گردش، گرد، گردید، گردیده

موجود، وجود

● تمرين ۱. کلمات مخالف را به هم وصل کنيد:

خراب زمستانی گم کردن مشکل موافق

تابستانی مخالف پیدا کردن آسان درست جدید

کدام یک با کلمه "طولانی" مخالف است؟

(۶)

(۵)

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

● تمرين ۲. کدام کلمه با موضوع هر گروه مرتبط است؟

۱. کلمه سؤالی خشک، عصبانی، جذاب، زنده، کدام

۲. ضمیر جدا با، ما، به، در، بر

۱. اسم	اسب، چند، چرا، کجا، چگونه
۲. مصدر	نقره، کوبیدن، میخ، فلز، جواهر
۳. صفت	گوشت، نان، دوغ، دسر، نرم
۴. حرف اضافه	ما، شما، از، او، ایشان

کدام یک صفت است؟

۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

ساختا

- ### ● تمرین ۱. به نقل قول غیرمستقیم تبدیل کنید:

- ## ۱. استاد گفت: "اسم شما چیست؟"

- "۲. ایشان گفتند: "اہل کجا ہستید؟"

۳. دوستم گفت: "سوار کدام اتوبوس می‌شود؟"

۴. برادرت گفت: "چرا نمی خواهی به کلاس بیایی؟"

۵. همسایه پرسید: "کی به مسافرت می‌روید؟"

۶. همسایه گفت: "چه روزی بر می‌گردید؟"

کدام جمله نقل قول غیرمستقیم است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. به نقل قول غیرمستقیم تبدیل کنید:

۱. استاد گفت: "همه اسمنان را بنویسید."

۲. ایشان گفتند: "کمی بلندتر تکرار کنید."

۳. دوستم گفت: "تا شب کار را تمام کن."

۴. خواهرم گفت: "پول را حتماً به من برسان."

۵. عمو گفت: "بفرمایید با ما ناهار بخورید."

۶. همسایه گفت: "لطفاً به من کمک کنید."

کدام جمله نقل قول غیرمستقیم است؟

۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

● تمرین ۳. هر کلمه با کدام پسوند اسم ذات می‌سازد؟ به هم وصل کنید:

خواب	-ی	قالی
باغ	-ستان	شکار
تاجیک	-مند	بافتن
کار	-نده	زندان
راندن	-گاه	هنر
جهان	-چه	کوه

کدام کلمه را می‌توانیم با پسوند "-مند" ترکیب کنیم؟

۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

● تمرین ۴. اسم نکره را با یکی از نشانه‌های معرفه، به معرفه تبدیل کنید:

این جوان‌گرد ایرانی

یک جهان‌گرد ایرانی

۱. هنرمندی بسیار جوان

۲. استانی کوچک و دور از مرکز

۳. یک داستان جذاب و خواندنی

۴. یک کارشناس انگلیسی

۵. بشقابی روی میز

۶. جوجه کبابی بسیار خوشمزه

کدام یک معرفه است؟

- ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

● تمرین ۵. هر کلمه با کدام پسوند اسم معنی می‌سازد؟ به هم وصل کنید:

گفتن	-ش	گردیدن
بیمار	-ار	دانستن
تاریک	-ی	آشنا
خواستن		ساختن
آموختن		رفتن
زمستان		راست

کدام مصدر را می‌توانیم با پسوند "-ش" ترکیب کنیم؟

- ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

● تمرین ۶. جمع هر کلمه را در ستون مربوط بنویسید:

جمع عربی	اسم مفرد	جمع با "ان"	جمع با "ها"	شماره	نقاش
.....	۱	

.....	تعمیرگاه	۲
.....	بافده	۳
.....	مشکل	۴
.....	شخص	۵
.....	منزل	۶

کدام اسم، جمع شکسته عربی دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۷. ترکیب هر کلمه را در ستون مربوط بنویسید:

کلمه	اسم + پسوند	اسم + فعل	فعل + پسوند
آشپز	آش + پز
۱. قالیچه
۲. بیارزش
۳. کارشناس
۴. کارگاه
۵. روش
۶. بیمزه

ترکیب کدام کلمه، اسم + پسوند است؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

درک

● تمرين ۱. کدام جواب مطابق متن درس صحیح است؟

۱. دوره پیش از اسلام چه زمانی است؟

الف. قبل از سال ۶۳۶ میلادی ب. بعد از سال ۶۳۶ میلادی

ج. قبل از سال ۶۳۶ هجری د. بعد از سال ۶۳۶ هجری

۲. از کدام دوره آثار بیشتری موجود است؟

الف. از دوره هخامنشی و اشکانی ب. از دوره اشکانی و ساسانی

ج. از دوره ساسانی و اشکانی د. از دوره ساسانی و هخامنشی

۳. آثار باستانی ایران در کجا زیاد است؟

الف. در شوش و همدان ب. در همدان و تخت جمشید

ج. در شوش و تخت جمشید د. در همه آنها

۴. نمایندگان کشورها در کجا به دیدن شاهنشاه می‌رفتند؟

الف. در شوش ب. در تخت جمشید

ج. در همدان د. در تهران

۵. مساجد به کدام دوره تاریخی تعلق دارند؟

الف. به دوره قبل از اسلام ب. به دوره اسلامی

ج. به دوره قبل از تاریخ د. به دوره مادها

۶. فکر می‌کنید مهم‌ترین زیارتگاه ایران در کدام شهر است؟

ب. در همدان الف. در مشهد د. در اصفهان ج. در شوش

 تمرین ۲. از دوره‌های هخامنشی و ساسانی چند اثر بهجا مانده است؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

نگارش

● تمرین ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. کشور - حدود - استان - تشکیل

۲. تعمیرگاه - نوع - اتومبیل - تعمیر

۳. پلیس - کمک - همه - مردم

۴. تابستان - جهانگرد - بیشتر - آمدن

۵. هخامنشی - بزرگ - حکومت - تأسیس

۶. کارت - شناسایی - دیروز - گم

● تمرین ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. پلیس همه دزدان را شناسایی کرده است.

۲. ماشین یکی از جهانگردان خراب شده است.

۳. بعضی از جهانگردان راهشان را گم کرده بودند.

۴. آخرین سلسله قبل از اسلام در ایران سلسله ساسانی است.

۵. کارشناسان واقعاً زحمت زیادی کشیده‌اند.

۶. این زمین بین ما تقسیم شده است.

تمرين ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

۴	۳	۲	۱
۸	۷	۶	۵

گفتار

تمرين ۱. به گونه گفتاری خبیط و مقایسه کنید:

۱. تابستانی	۲. زمستانی	۳. گلدان
۴. پشمیمان	۵. دانه	۶. بنده را
۷. هدیه را	۸. بافنده را	۹. طویله را

تمرين ۲. به گونه گفتاری خبیط و مقایسه کنید:

۱. همه ما این درس را دوست داریم.
۲. همه شما باید لباس تابستانی بپوشید.
۳. همه آنها در یک تعمیرگاه کار می‌کنند.
۴. این گلدان در اینجا می‌شکند؛ آن را در جای دیگری بگذارید.
۵. هرچه می‌توانید بپوشید؛ زود بیایید.

۶. این هدیه را به پستان بدهید. برای دخترتان چیز دیگری بگیرید.

۱۰) تمرین ۳. به گونه نوشتاری فبیط و مقایسه کنید:

- [۱. همه‌تون این کلمه رو تکرار کنین.]
- [۲. همه‌شون می‌تونن اونجا قدم بزنن.]
- [۳. همه‌مون ماشینو اینجا می‌ذاریم.]
- [۴. همون شبی که اونجا بودم او مدی.]
- [۵. رفتم خیابون یه دوستی رو ببینم.]
- [۶. تو این خونه جای خالی پیدا نمی‌شه.]

۱۰) تمرین ۴. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

اشخاص زیادی به شهر ما می‌آیند.

۱. جهانگردان	۲. برای تماشا به شهر ما
۳. شهر شیراز	۴. دوستانمان
۵. دیدن ما	۶. دیدن آثار تاریخی
۷. اصفهان	۸. خیلی از مسافران
۹. صنایع دستی	۱۰. خریدن

درس ده

اصفهان

وازگان

ساختِ واژه

آتش	اسم	-کده، پسوند جا	آتشکده	اسم
بزرگ	صفت	+ پسوند -ی /gi/	بزرگی	اسم
دان	ستاک	حال "دانستن" + -ا، پسوند صفت	دانان	صفت
			دوستی	/ti/ اسم
			زردشتی	/ti/ اسم
			شهرستان	اسم
نمایش	اسم (نما، ستاک	حال "نمودن" به معنی نشان	نمایشگاه	اسم
دادن	+ "ی میانجی	+ پسوند -ش (-گاه)		

هم خانواده و مشترک

جامع، جمعیّت، مجمع

دان، دانست، دان، دانسته، دانش، دانشجو، دانشجویی، دانشکده،
 دانشگاه، دانشمند، نادان، نادانی
 دوستی، دوست، دوستانه
 شهرستان، شهر، شهری
 محترم، احترام

● تمرین ۱. کلمات هم معنی را به هم وصل کنید:

مشهور	طولانی	علت	سخت	حافظ	واقعاً
نگهدار	دلیل	راستی	مشکل	معروف	بلند

۱۰) کدام یک با کلمه "نظیر" هم معنی است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. با هر گروه از حروف، یک کلمه درست کنید:

۱. ش - ر - ه - ن - ت - س - ا	ن ش
۲. ا - س - ی - ک - ل	ا ک
۳. س - س - ه - ل - ل	ه س
۴. ن - ا - م - ی - ش - پ	ن پ

۵. م - ب - ه - ذ - ی
..... ی م

..... ه - د - ی

۶. ش - ن - ک - ا - د - ه
..... ه د

..... ش - ن - ک

املای صحیح کلمه "کاغز" کدام است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ساختار

● تمرین ۱. جمع شکسته کلمات زیر را بنویسید:

۱. خبر	۲. صنعت
۳. عدد	۴. شاعر
۵. علّت	۶. هدیه
۷. منزل	۸. دلیل
۹. علم	۱۰. طرف

"ملل" جمع کدام کلمه است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. جمع فارسی و عربی کلمات زیر را بنویسید:

۱. فلز	۲. معدن
۳. اشکال	۴. تمرین

.....	۶. جمله	۵. مدرسه
.....	۸. مشکل	۷. توضیح
.....	۱۰. کلمه	۹. نظر

کدام کلمه هم جمع فارسی دارد و هم جمع عربی؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۳. هر اسم را به مناسب ترین پسوند رسمی جمع وصل کنید:

گلدان	-ان	موجود
مشکل	-ات	کارشناس
گوشت	-ها	دوستی
دزد		جواهر
تعطیل		ساکن
موافق		خبر

کدام کلمه هم با "ات" و هم با "ها" جمع بسته می‌شود؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

■ پایه در گروه اضافه - در هر گروه اضافه، یک کلمه پایه است و کلمات دیگر به اول یا آخر آن اضافه می‌شوند مانند "باغ زیبا"، "آن باغ زیبا" و "اولین

دوست زندگی من" که در اوّلی و دوّمی، "باغ"، و در سومی، "دوست" پایه است:

● تمرین ۴. پایه اولین گروه افغانه را در جای فالی هر جمله بنویسید:

۱. او شخص دانا و دانشمندی از مردم همان شهر بود.

..... این تا می‌توانست به مردم کمک می‌کرد.

۲. یک مزرعه وسیع و زیبا در شمال شهر داشتیم.

..... عصرها برای گردش به این می‌رفتیم.

۳. ما توانستیم به بهترین شهر ایران مسافرت کنیم.

..... این در زمان صفویه به نصف جهان شهرت داشت.

۴. تلخ‌ترین روز کارم را نمی‌توانم فراموش نمی‌کنم.

..... هرگز برایم تکرار نشود.

۵. یکی از قشنگ‌ترین اتاق‌های هتل را به ما دادند.

..... این در طبقه دهم قرار داشت.

۶. یکی از داستان‌های جالبی را که می‌دانستم نقل کردم.

..... آن را در یکی از آثار سعدی خوانده بودم.

聽 در عبارت "معروف‌ترین رود پرآب کشور"، کدام کلمه پایه است؟

(۶)

(۵)

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

● تمرین ۵. این اشخاص را معمولاً چگونه خطاب می‌کنند؟ بنویسید:

۱. یک آقا یا خانم کارمند یا کارگر را
۲. آقا یا خانمی را که نمی‌شناسید
۳. یک مرد یا زن محترم و مذهبی را
۴. یک آقا یا خانم مهم را به شکل رسمی
۵. پزشک یا مهندس آقا و خانم را
۶. خاله، عمو، دایی و عمه را

 "دایی" را معمولاً چطور صدا می‌کنند؟

- ۶
- ۵
- ۴
- ۳
- ۲
- ۱

دوستی خاله خرسه

مردی با خرسی دوست بود. روزی از روزهای گرم تابستان، مرد در زیر درختی خوابید و خرس در گناهش نشست تا مگس‌ها را از او دور کند. مگس لجوجی پیدا شد. هرچه خرس او را دور می‌کرد مگس دوباره بر می‌گشت و روی صورت مرد می‌نشست. خرس عصبانی شد. سنگ بزرگی برداشت و بر مگس که روی صورت مرد نشسته بود کوبید. خرس نادان با این کار، هم مگس را کشت و هم دوست نزدیک خود را.

● تمرین ۶. معنی ضرب المثل زیر چیست؟

دوستی خاله خرسه = دشمن دانا به از نادانِ دوست

- ۱. دشمن دانا برای ما از دوست دانا بهتر است.
- ۲. دوست نادان از دشمن دانا بهتر است.
- ۳. دشمن دانا و دشمن نادان فرقی با هم ندارند.
- ۴. دوست دانا و دوست نادان فرقی با هم ندارند.
- ۵. خاله خرسه توانست به دوست خود کمک زیادی بکند.
- ۶. دوستی یک دوست نادان ارزشی ندارد؛ حتی دشمن دانا از او بهتر است.

توضیح ۱. "نادانِ دوست" صورتِ ادبی "دوستِ نادان" است.

توضیح ۲. "به/bəh/" به معنی "بهتر" و صورت ادبی آن است.

درک

● تمرین ۷. دو قسمت هر جمله را به هم وصل کنید:

الف. مساجد دیده می‌شوند	۱. اصفهان نمایشگاهی است از فرهنگ
ب. دورهٔ اسلامی است	۲. اصفهان هم نام شهر است
ج. زاینده‌رود نام دارد	۳. اصفهان هم واقعاً بزرگ است و
د. و هم نام استان	۴. شاهکارهای هنر اسلامی در
ه. هم واقعاً زیبا	۵. رودی که در وسط اصفهان جاری است
و. و تمدن ایران	۶. کاخ چهل‌ستون از بناهای

● تمرین ۲. جمله‌ها را به صورت مخالف یا متفاوت کامل کنید:

اما مشهد	۱. اصفهان در مرکز ایران قرار دارد
اما نیشابور	۲. مشهد مرکز استان است
اما ری	۳. اصفهان نام یک استان است
اما مسجد	۴. آتشکده مال زردهشیان است
اما آتشکده	۵. کلیسا به ارامنه تعلق دارد
	۶. آتشکده از بناهای پیش از اسلام است اما مسجد

● تمرین ۳. کدام یک از آثار تاریخی اصفهان است?

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

نگارش

● تمرین ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. دین - زردهشتی - پیش - اسلام
۲. مسجد - بنا - عالی - اسلامی
۳. ارامنه - اصفهان - کلیسا - مخصوص
۴. منار - منار جنبان - توانستن - تکان
۵. داستان - خاله خرسه - دوستان - نادان
۶. بازار - اصفهان - معروف - شمار

● تمرین ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. ایشان خانم محترمی هستند که به زیارت خانه خدا رفته‌اند.
۲. بر روی زاینده‌رود پل‌های زیبایی ساخته شده است.
۳. در کنار زاینده‌رود رستوران‌های جالبی وجود دارد.
۴. دشمن دانا از دوست نادان بهتر است.
۵. موقعی که پیشخدمت آمد چلوکباب سفارش دادیم.
۶. خرس برای دور کردن مگس لجوج چکار کرد؟

 تمرین ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

۱.	۲.	۳.	۴.
۵.	۶.	۷.	۸.

گفتار

 تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. آتش	۲. قربان	۳. تکان
۴. بر روی	۵. جنبان	۶. هر کدام از شما
۷. خیلی از شما	۸. هیچ کدام از شما	۹. بعضی از شما

 تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. هیچ کدام از ما نمی‌خواهیم آنجا بمانیم.
۲. هیچ کدام از آنها این کار را بلد نیستند.

۳. هیچ‌کدام از شما نمی‌توانید حرف بزنید.
۴. هر کدام از ما توانستیم زودتر می‌آییم.
۵. هر کدام از شما راه را گم کردید پیش پلیس بروید.
۶. اگر ستون تکان بخورد دیوار خراب می‌شود.

۲۰ تمرین ۳. به گونه نوشتاری فبیط و مقایسه کنید:

- [۱. مادر جون، تو رو خیلی دوست دارم.]
۲. اگه بچه خوابه می‌تونی کار کنی.
۳. نمی‌تونم این گلدونو تکون بدم.
۴. پشیمون شدم ازش دعوت نکردم.
۵. رو آتیش کباب درست می‌کنه.
۶. خوش او مدین؛ خونه‌ی خودتونه.]

۲۱ تمرین ۴. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

اصفهان مرکز استان است.

۱. شهر بزرگ استان	۲. بزرگ‌ترین
۳. قشنگ‌ترین	۴. شهر ایران
۵. بوده است	۶. جالب‌ترین
۷. یکی از جالب‌ترین	۸. دیدنی‌ترین
۹. شهرهای جهان	۱۰. در همهٔ جهان

درس یازده

شیراز

وازگان

■ ساختِ واژه

ادب اسم + پسوند -ی	صفت	ادبی
پیشوند -با + شکوه اسم	صفت	باشکوه
شاه اسم + زاده، صفت مفعولی "زادن" (to give birth)	اسم	شاہزاده
شخص اسم + پسوند -یت	اسم	شخصیت

■ هم خانواده و مشترک

ادب، ادبی، ادبیات

باقي، بقیه

تکمیل، کامل، کاملاً

جمع، جامع، جمعیت، مجمع

شاہزاده، شاه، شاهنشاه، شاهنشاهی، شاہکار، پادشاه

شخصیّت، شخص، اشخاص، شخصی

مردن، میر، مرد، مرده، مرگ

- تمرین ۱. کلمات مربوط به هر موضوع را در جدول بنویسید:
- حافظ - دانا - شنا کردن - نصف جهان - شاه چراغ - بالارزش - سعدی - سی و سه پل
به مسافرت رفتن - منار جنبان - تعمیر کردن - تخت جمشید - محترم - قدم زدن
نقش جهان - جذاب - زاینده رود - مطبوع - دروازه قرآن - تحصیل

مربوط به شیراز	مربوط به اصفهان	صفتهاخوب	کارهای خوب

کدام یک نام پایتفت باستانی ایران است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

- تمرین ۲. هر جمله را با یکی از کلمات زیر کامل کنید:

فراموش تمبر عجیب مرگ خرج کاخ شکوه کاغذ

۱. ساختمان این حدود پنجاه سال قبل آغاز شد.
۲. باید از دفتر پست و پاکت بخرید.
۳. جمع پولی را که او کرده است نمی‌دانم.
۴. کاری که آن خانم کرد بسیار بود.
۵. قلم و بردارید و نامه‌ای بنویسید.
۶. نکنید که آدرس را روی پاکت بنویسید.

 جمله "شیراز شهر فرهنگ و ... است." با کدام کلمه کامل می‌شود؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ساختار

■ **حذف در جمله‌های مرگب** - در ترکیب دو جمله ساده که فعل آنها گذشته نقلی است، "است" از فعل جمله اول، و کلمات تکراری دیگر از جمله دوم را حذف می‌کنیم:

← شیراز پایتحت ایران بوده است. شیراز شهرت فراوان داشته است.

شیراز پایتحت ایران بوده و شهرت فراوان داشته است.

همچنین می‌توانیم صورت‌های دیگر "استن" (آم، ای، ایم، اید، آند) را از جمله

اول حذف کنیم:

← دانشجویان نامه‌ای نوشته‌اند. دانشجویان نامه را به استاد داده‌اند.

۱. دانشجویان نامه‌ای نوشته و به استاد داده‌اند.

۲. دانشجویان نامه‌ای نوشته و آن را به استاد داده‌اند.

در جمله مرکب اول، "را" که نشانه مفعول است همراه با "نامه" حذف شده است. در جمله مرکب دوّم، از ضمیر "آن" به جای "نامه"، همراه با "را" استفاده کرده‌ایم.

● تمرین ۱. جمله‌های زیر را با "و" یا "اما" ترکیب کنید:

۱. ایشان کتاب را خوانده‌اند. ایشان نظرشان را نوشته‌اند.

.....
۲. آثاری از گذشته باقی مانده‌اند. بسیاری از آثار گذشته شناسایی نشده‌اند.

.....
۳. ما منزل جدیدی پیدا کرده‌ایم. ما آن را برای دوستمان خریده‌ایم.

.....
۴. او قیمت قالیچه را سؤال کرده است. او آن را نخریده است.

.....
۵. من غذا را در جای سرد نگاه داشته‌ام. من روز بعد، از غذا استفاده کرده‌ام.

.....
۶. روستاییان به جنگل رفته‌اند. روستاییان راهشان را گم کرده‌اند.

کدام جمله مرگب است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. در جمله‌های زیر، $\frac{1}{2}$ (یک دوام) معمولاً باید به صورت "نیم" یا "نصف" فوانده شود. هر جمله را با "نیم" یا "نصف" بنویسید:
ساعت هفت و نیم صحیح باید.

۱. می خواهیم $\frac{1}{2}$ کیلو خرما بخریم.
۲. $\frac{1}{2}$ غذای ما برنج است.
۳. $\frac{1}{2}$ متر پارچه لازم داریم.
۴. $\frac{1}{2}$ این گوشت برای ما کافی است.
۵. شما فقط $\frac{1}{2}$ ساعت وقت دارید.
۶. می خواهند $\frac{1}{2}$ زمین را بسازند.

کدام یک صحیح است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۳. مسئله‌های زیر را حل کنید:

۱. سطر اول یک صفحه چهل و دو حرف و سطر دوم آن پنجاه حرف دارد.
این دو سطر روی هم چند حرف دارند؟

۲. جلد دوم مجموعه "زبان فارسی" شامل شانزده درس می‌شود. اگر در هر

درس از سی و دو واژه جدید استفاده شده باشد جمع واژه‌های جدید در جلد دوم چقدر است؟

۳. در واژه‌نامه فارسی به انگلیسی جلد دوم پانصد و دوازده واژه اصلی و صد و هفتاد و پنج واژه فرعی وجود دارد. جمع واژه‌های اصلی و فرعی این واژه‌نامه چقدر می‌شود؟

۴. جلد اول مجموعه "زبان فارسی" سیصد و پنجاه واژه جدید، جلد دوم پانصد و دوازده واژه جدید، جلد سوم ششصد و چهل واژه جدید و جلد چهارم هشتصد واژه جدید دارد. تعداد واژه‌های جدید این مجموعه روی هم چقدر است؟

کدام جواب صحیح است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۴. جدول زیر را پر کنید:

صفت برترین	صفت برتر	صفت مطلق	شماره
.....	محترم.....	۱
.....	عجیب‌تر.....	۲
لジョج‌ترین.....	۳
.....	بالارزش.....	۴
.....	طولانی‌تر.....	۵

۶

تازه‌ترین

کدام یک صفت برتر است؟

- ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

- تمرین ۵. کلمات مربوط به هر سافتار را در جدول بگذارید:
بزرگراه - شرقی - بی‌مزه - نماینده - شکارگاه - روش - خوشمزه - بی‌جا - امیدوار
بی‌ارزش - آینده - بدمزه - دانا - باشکوه - دوستانه - بسته - کوتاه‌مدت - خوشحال
بارزش - علاقه‌مند

صفت + اسم	فعل + پسوند	پیشوند + اسم	اسم + پسوند
.....
.....
.....
.....
.....

در کدام کلمه پیشوند یا پسوند وجود دارد؟

- ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

■ "چقدر" در جمله‌های صوتی - در جمله‌های صوتی، "چقدر" ممکن است

قبل یا بعد از فاعل گذاشته شود:

چقدر روزها زود گذشت! = روزها چقدر زود گذشت!

چقدر کارش زیاد است! = کارش چقدر زیاد است!

● تمرین ۶. با استفاده از "چقدر" جمله‌ها را به دو صورت صوتی کنید:

چقدر این بچه شیرین است! این بچه شیرین است.

این بچه چقدر شیرین است!

۱. این گوشت لطیف است.

۲. این شبها کوتاه است.

۳. ایشان کم حرف می‌زنند.

۴. ما کم می‌خوابیم.

۵. شما لجوح هستید.

۶. تو زود خسته می‌شوی.

۶۰ کدام یک جمله صوتی است؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

درک

● تمرین ۱. ترتیب درست جمله‌ها را با عدد نشان دهید:

۱. ① ملا صبح زود کارش را در باغ شروع کرد.
 ② بعد از استراحت ناهارش را آورد و شروع به خوردن کرد.
 ③ وقتی که ناهارش را خورد نتوانست به کار ادامه دهد؛ خوابید.
 ④ نزدیک ظهر خسته شد و نشست که کمی استراحت کند.
۲. ① بسیاری از قالی‌های این دوره شهرت جهانی داشتند.
 ② در دوره صفویه، ایرانیان بهترین قالی‌ها را می‌بافتند.
 ③ حتی تعدادی از آنها زینت موزه‌های بزرگ جهان شدند.
 ④ و ادواردز این قالی‌ها را بهترین قالی‌های جهان معرفی می‌کند.
۳. ① هر سال جهانگردان زیادی به ایران مسافرت می‌کنند.
 ② این جهانگردان به اصفهان و شیراز علاقه زیادی نشان می‌دهند.
 ③ همدان هم از نظر آنها شهر تاریخی و مهمی است.
 ④ آنها در این شهرها از دیدن آثار باستانی لذت می‌برند.
۴. ① آنها گاهی در پارک‌ها بچه‌هایشان را گم می‌کنند.
 ② تهران شهر بسیار بزرگ و شلوغی است.
 ③ بنا بر این، برای پیدا کردن بچه‌ها از پلیس کمک می‌گیرند.
 ④ مردم این شهر مخصوصاً در هوای گرم برای گردش به پارک‌ها می‌روند.
۵. ① شاید داستان خاله خرسه را شنیده باشد.
 ② روزی خرس تصمیم می‌گیرد به دوستش که خوابیده کمک کند.
 ③ اما خرس نادان است و با نادانی خود دوستش را می‌کشد.
 ④ این داستان در بارهٔ خرسی است که با مردی دوست شده است.

۶. ① بعد آدرس را در پشت پاکت می‌نویسم و تمیر می‌زنم.
 ② گاهی دوست دارم برای کسی با پست نامه‌ای بفرستم.
 ③ برای این کار، اول قلم و کاغذ برمی‌دارم و نامه را می‌نویسم.
 ④ وقتی که نامه کامل شد آن را داخل صندوق پست می‌اندازم.

 تمرین ۲. کدام یک، از آثار تاریخی فارس است؟

- ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

نگارش

● تمرین ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. فرستادن - نامه - آدرس - نوشتن

 ۲. بابا - مامان - دوست - بچه

 ۳. تمیر - پاکت - باید - فراموش کردن

 ۴. آغاز - شروع - کلمه - هم معنی

 ۵. ماه - مبلغ - رفت و آمد - خرج کردن

 ۶. پایتخت - باشکوه - هخامنشیان - بودن

● تمرین ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. تخت جمشید یکی از معروف‌ترین پایتخت‌های جهان بوده است.
 ۲. تکمیل ساختمان‌های تخت جمشید بیش از صد سال طول کشیده است.

۳. آرامگاه حافظ زیارتگاه عاشقان است.
۴. هر کاری را با نام خدا آغاز می‌کنیم.
۵. مبلغ زیادی از این پول باقی مانده است.
۶. داستان‌های عجیبی در باره این سلسله خوانده‌ام.

۲۰ تمرین ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸.

گفتار

۲۱ تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. مسلمان	۲. زندان	۳. هرکدام
۴. مگر	۵. همان	۶. نگران
۷. پشیمان	۸. تابستانی	۹. قربان

۲۲ تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. بعضی شب‌ها مادرمان برایمان کتاب می‌خوانند.
۲. پدرمان پول می‌دهد؛ هرچه بخواهیم خودمان می‌خریم.
۳. قشنگ است. دستان درد نکند. قربان شما.

۴. ایشان هر کار توانسته است برایتان کرده است.

۵. چیز دیگری لازم ندارد برایش ببریم؟

۶. می خواهد تا چند سال دیگر ادامه تحصیل بدهد؟

۲۰ تمرین ۳. به گونه نوشتاری ضبط و مقایسه کنید:

[۱. این نامه رو بذارین تو کیفتون.

۲. کتابی رو که خواستین برآتون خریدم.

۳. اون نمی تونه دستشو تكون بده.

۴. منار جنبون اصفهان تكون می خوره؟

۵. پولی که بـهـت دادم چقد بود؟

۶. چی میل دارین سفارش بدین؟]

۲۱ تمرین ۴. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

تخت جمشید یک اثر تاریخی است.

۱. پایتخت

۲. باستانی

۳. به شمار رفتن

۴. معروف

۵. بوده است

۶. پایتخت سیاسی ایران

۷. یک پایتخت جهانی

۸. مرکز بین‌المللی

۹. یکی از پایتخت‌های ایران

۱۰. سه پایتخت هخامنشیان

درس دوازده

زبان و خط فارسی

وازگان

□ ساختِ واژه

دین اسم + پسوند -ی	صفت	دینی
شنو ستاک حال "شنیدن" + پسوند -ا	صفت	شنوا
عرب اسم + پسوند -ی	اسم	عربی
پیشوند -نا + شنو، ستاک حال "شنیدن" + پسوند -ا	صفت	ناشنوا
هم + سر اسم	اسم	همسر
هم + کار اسم + پسوند -ی	اسم	همکاری

□ هم خانواده و مشترک

تأثیر، اثر، آثار

سرعت، سریع

سفر، مسافر، مسافرت

شنوا، شنیدن، شنو، شنید، شنیده، ناشنوا

▣ جَدَوْل

۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

اُفْقٌ

۱. کاری که استاد و معلم انجام می‌دهند؛
۲. درس دادن ۲. همان "رودخانه" است اما کوتاه‌تر ♦ ستاک حال "باقتن" ۳. حرف‌های ششم و پانزدهم الفبای فارسی ♦ جمع شکسته "جزیره" که در اینجا باید بدون "ی" بنویسیم ۴. "رفتن، بودن، شدن" فعل لازمند؛ "خوردن، دیدن، نوشتن" فعل ... ۵. پیشوندی است به معنی "بدون" که از اسم صفت می‌سازد ♦ ستاک گذشته "زدن" ۶. عشاير در آن زندگی می‌کنند ۷. صورت کوتاه "بیست" در گفتار ♦ با این پسوند از مصدرهای "گفتن" و "ساختن" اسم درست می‌شود

عَمُودٍ

۱. نوشتن یا گفتن به زبان دیگر ۲. مخالف "دشمن" ♦ شکل گفتاری "چه" ۳. مخالف "گرم" است اما در اینجا حرف اوّل ندارد ♦ از نامهای پسران در بین مسلمانان ۴. کلمه‌ای است عربی به معنی "تو" ۵. مفرد "سبزیجات" ♦ کلمه‌ای دو حرفی که بعد از مفعول معرفه به کار می‌رود ۶. بعد از عدد ده ۷. به وجود آوردن

● تمرین ا. کلمه‌ی مناسب هر توضیح یا معنی را بنویسید:

- خ : ۱. همان "خدا حافظ" است اما کمی رسمی.
- ط : ۲. جای نگهداری گاو و گوسفند است.

۳. به درست کردن چیزی که خراب شده می‌گوییم. ت :
۴. به بچه بچه انسان گفته می‌شود. ن :
۵. نشانی روی پاکت به زبان فرانسه است. آ :
۶. به پولی که برای اقامت در هتل می‌دهیم می‌گوییم. ک :

کدام یک به معنی "شوهر دختر من" است؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ساختار

● تمرین ۱. ضمیرهای شفهی هر جمله را بنویسید:

we		را به خط عربی می‌نویسیم	ما
I		به پسر	ریاضی درس می‌ده
he		هم دیروز به بچه	ریاضی درس داد
we		ممولاً در اتاق کوچک	می‌خواب
you (si)		ازدواج کند	می‌توانی با دخترعمو
they		کرده	کمکهای زیادی به دوستان
you (pl)		را خوب انجام داده	تکلیف

ضمیرهای کدام جمله صحیح است؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. جمله‌ها را تصحیح کنید. مرجع فرمیرهای هر جمله یکی است:
(Pronouns refer to the same antecedent in each sentence.)

- ۱. تنها نمی‌آیم؛ با نامزد من می‌آیم.
- ۲. آنها با غذای آنها نوشابه می‌خورند.
- ۳. ما از خاویار کشور مالذّت می‌بریم.
- ۴. تو با دوست تو کجا رفتی؟
- ۵. او با همسر او در کجا زندگی می‌کند؟
- ۶. شما با غذای شما چه دوست دارید؟

۱۰) فرمیرهای کدام جمله صحیح است؟

- ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

- تمرین ۳. فرمیرهای مفعولی پیوسته را به صورت جدا بنویسید:
- دیروز او را دیدم. دیروز دیدمش.
- ۱. آهسته صدایش کردیم.
 - ۲. اگر می‌توانی کمک کن.
 - ۳. ما حتماً کمک می‌کنیم.
 - ۴. خواهش می‌کنیم بیدارمان نکنید.
 - ۵. کی می‌خواهی بیدارت کنم؟
 - ۶. تعارفشاں نکردید بنشینند؟

کدام فعل ضمیر مفعولی پیوسته دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۴. هر جمله‌ی موصولی را به یک گروه اضافه تبدیل کنید:

..... آرزوی بزرگ

آرزویی که بزرگ است

۱. غذایی که بی‌مزه است

۲. نانی که شور است

۳. اثری که تاریخی است

۴. هوایی که خنک است

۵. استادی که خارجی است

۶. رنگی که زیباست

کدام جمله صحیح است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۵. معنی ضرب المثل زیر چیست؟

پول به دست آوردن آسان است اما نگهداریش مشکل.

□ ۱. به دست آوردن پول از هر کاری مشکل‌تر است.

- ۲. درست خرج کردن و نگهداری پول مشکل تراز به دست آوردن آن است.
- ۳. نگهداری پول از کارهای بسیار مشکل مردم و بانک‌هاست.
- ۴. به دست آوردن پول مشکل تراست از نگهداری آن.
- ۵. همه دوست دارند پول زیادی به دست آورند و آن را راحت خرج کنند.
- ۶. هیچ‌کس دوست ندارد زیاد پول خرج کند.

مردِ شنوا و زنِ ناشنوا

مردی پیش دکتر رفت و گفت: "گوش زن من سنگین شده. هرچه می‌گوییم باید چند مرتبه تکرار کنم تا آن را بشنوی". دکتر به او گفت به خانه برو و ببیند زنش از چه فاصله‌ای نمی‌شنود.

مرد به خانه رفت و دید که زنش غذا می‌پزد. از فاصله پنج متری پرسید: "شام چی داریم؟" جوابی نشنید. سؤالش را از فاصله چهارمتری تکرار کرد. باز هم جوابی نشنید. بعد همان سؤال را از سه متری، و مرتبه چهارم از دو متری، پرسید. در این موقع زن عصبانی شد و فریاد زد: "چهار مرتبه گفتم که آبگوشت داریم!"

درک

- تمرين ۱. به سؤال‌های زیر که به متن درس‌ها مربوطند جواب دهید:

۱. صفحه ۹۵ سطر آخر: "آنها" به چه چیز اشاره دارد؟

۲. صفحه ۱۰۸ سطر ۳: منظور از "این آثار" چیست؟

۳. صفحه ۱۲۱ سطر آخر: منظور از "این شهر" کدام شهر است؟

۴. صفحه ۱۳۴ سطر ۲: "آنها" به چه چیز اشاره دارد؟

۵. صفحه ۱۴۶ سطر آخر: منظور از "این زبان" چیست؟

۶. صفحه ۱۴۷ سطر ۲: "این خطها" کدام خطهاست؟

● تمرین ۲. هر سؤال را به جواب آن وصل کنید:

الف.

ب.

ج.

د.

ه.

و.

۱. فارسی نوادامه کدام زبان هاست؟

۲. فارسی به کدام خانواده تعلق دارد؟

۳. فارسی نوکی به وجود آمد؟

۴. اوّلین خط ایرانی کدام است؟

۵. نستعلیق با کدام الفبا نوشته می شود؟

۶. کدام خط با سرعت قلم به وجود آمد؟

 تمرين ۳. کدام يك مربوط به درس دوازده است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

نگارش

● تمرين ۱. با هر گروه از کلمات يك جمله بسازيد:

۱. استفاده - عربی - نستعلیق - ابداع
 ۲. ده - سال - دخترخاله - ازدواج
 ۳. داماد - فرزند - پسر - دختر
 ۴. عروس - عمو - رشتہ - ادبیات
 ۵. داستان - شاعر - ناشنوا - خواندنی
 ۶. همکار - جوان - اما - نوه

● تمرين ۲. به زبان خودتان ترجمه کنيد:

۱. شاید کسانی که ناشنوا هستند بلندتر صحبت می کنند.
 ۲. "سخن گفتن" از "صحبت کردن" رسمی تر است.
 ۳. کلمات عربی در فارسی از واژه های زبان های دیگر بیشتر است.
 ۴. مسافرت با هواپیما سریع تر و راحت تر انجام می شود.
 ۵. ما از این همکاری نتیجه ای عالی گرفته ایم.
 ۶. پسرعمویم سه سال قبل ازدواج کرد.

 تمرين ۳. کلماتی را که می شنوید بنویسید:

.....۴۳۲۱

.....۸۷۶۵

گفتار

 تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۳. شخصیت	۲. دست	۱. کوتاه
۶. شاهنشاه	۵. خورشت	۴. نمایشگاه
۹. آبگوشت	۸. گوسفند	۷. اردبیلهشت

 تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. هیچ کدام از شما نتوانستید آن را تکان بدھید.
۲. هیچ کدام از ما شهر اصفهان را ندیده ایم.
۳. هیچ کدام از آنها به خانه نمی روند؛ چون نمی توانند.
۴. هر کدام از شما پول خواستید بگویید.
۵. دیگر نباید بشقاب ها را بشکنی؛ تا حالا خیلی شکسته ای.
۶. گلدان کجاست؟ چرا آنجا نیست؟

 تمرین ۳. به گونه نوشتاری ضبط و مقایسه کنید:

- [۱. واسه تون چایی بریزم؟]

- ۲. من واسهش ریختم؛ نمیخوره.
- ۳. واسهت یه خبر خوب دارم؛ بگم؟
- ۴. همه‌مون با نظرش موافقین.
- ۵. همه‌تون صبح اونجا باشین.
- ۶. اون که همیشه خوابه!]

۱۰ تمرین ۴. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

این آقا با همکلاسش ازدواج کرده است.

۱. پسر عمومیم	۲. با دختر همسایه
۳. دختر خاله اش	۴. پسر عمه‌ام
۵. می‌تواند	۶. آن خانم
۷. ایشان می‌خواهند	۸. دوست داشتن
۹. من	۱۰. مریم خانم

درس سیزده

ابن سینا

وازگان

□ ساختِ واژه

اشتباه اسم + تنوین ً	قید	اشباهاً
برادر اسم + زاده، صفت مفعولی "زادن"	اسم	برادرزاده
تن اسم + درست صفت	صفت	تندرست
تندرست صفت + پسوند -ى	اسم	تندرستى
خواهر اسم + زاده، صفت مفعولی "زادن"	اسم	خواهرزاده
دشمن اسم + پسوند -ى	صفت	دشمنى
ش尼دين مصدر + پسوند -ى	صفت	شنيدىنى
علم اسم + پسوند -ى	صفت	علمى
پيشوند -نا + راضى صفت	صفت	ناراضى

□ هم خانواده و مشترک

برادرزاده، زادن، زا، زاد، زاده، امامزاده، شاهزاده، خواهرزاده

درس، تدریس، مدرسه

شنیدنی، شنیدن، شنو، شنید، شنیده، شنوا، ناشنوا

علمی، علم، معلم، معلوم

فلسفه، فیلسوف

وسطی، وسط

۶۰ واژه‌های مفید (ضبط و مقایسه کنید)

to lift بلند کردن

for this reason به همین دلیل

to gain weight چاق شدن

to lose weight لاغر شدن

● تمرین ۱. کدام کلمه در هر گروه با کلمات دیگر مرتبط نیست؟

۱. قضاوت - سفالگری - کاشی‌کاری - خاتم‌کاری - فلزکاری

۲. استان - شهر - شهرستان - روستا - ارژش

۳. خرس - مگس - ترجمه - بز - شتر

۴. همسر - داماد - عروس - نامزد - حاج آقا

۵. تصوّر - مرد - مرگ - کشتن - مردن

۶. فرزند - نوه - خواهرزاده - برادرزاده - فیلسوف

کدام یک بدون صداست؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

- تمرین ۲. در داخل جدول شش کلمه وجود دارد. این کلمات را به کمک حرف اول آنها بنویسید:

۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲ ۱

ب	ا	ض	ی	ا	ر	۱
ت	ج	ر	س	ث	ت	۲
د	ع	خ	ح	خ	چ	۳
ن	ا	س	ت	ا	د	۴
ر	ص	ز	ن	ر	ذ	۵
ش	س	و	ر	ع	ژ	۶
ه	ر	ی	ک	ا	م	۷

۱. ر : ۲. د : ۳. ع : ۴. ه : ۵. ا : ۶. ت :

ساختار

- تمرین ۱. قیدها و نوع آنها در هر جمله را روی نقطه‌پیوند بنویسید:
بعضی اوقات از کار خسته می‌شوم. بعضاً اوقات - قید زمان
- ۱. باید سریع بخوانیم و بفهمیم.
..... ۲. زمستان خیلی سردی خواهیم داشت.
..... ۳. راهنمای مسافران راست می‌گفت.

۴. مخصوصاً در باره هتل حق با او بود.
۵. شاید ترجمه کار ساده‌ای شمرده شود.
۶. کلیسا در همه‌جا محترم و عزیز است.

کدام جمله دارای قید است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

- تمرین ۲. از کلمات زیر، برای هر جمله قید مناسبی پیدا کنید و با بقیه جمله روی نقطه‌پین بنویسید:

ساده و ارزان واقعاً دوستانه هنوز اشتباهآ تقریباً زیبا

- زیبا بنویسید می‌تواند به خط شکسته بسیار بنویسد.
۱. بعضی دانشمندان ایرانی را عرب تصوّر کرده‌اند.
۲. وقتی آن دختر را نامزد کرد هجده سال نداشت.
۳. بعضی کارهای ابن سینا جالب و شنیدنی بود.
۴. تکمیل کاخ‌های هخامنشی صد سال طول کشید.
۵. همسایه‌ها با هم زندگی می‌کردند.
۶. ساکنان روستاهای خانه‌ها را می‌سازند.

کدام جمله دارای قید است؟

(۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

داستان شاهزاده‌ای که گاو شده بود

در زمان ابن سینا شاهزاده‌ای بود که بیماری عجیبی داشت. او فکر می‌کرد که گاو شده است. مثل گاؤ نگاه می‌کرد، مثل گاو صدا می‌کرد، و مثل گاو راه می‌رفت اما چیزی نمی‌خورد. به همین دلیل بیمار شد و هر روز لاغر و لاغرتر می‌شد.

چون پزشکان معروف شهر نتوانستند بیماری او را درمان کنند از ابن سینا که پزشک جوانی بود برای این کار دعوت کردند.

ابن سینا مانند قصابان لباس سفیدی پوشید و کارد بزرگی مانند کارد قصابان در دست گرفت و به دیدن شاهزاده رفت. او را مانند گوسفندی بلند کرد و گفت "عجب گاو خوبی است اما لاغر است؛ باید هر روز غذا بخورد تا چاق شود و بعد او را بکشیم".

شاهزاده که خود را واقعاً گاو تصور می‌کرد حرف قصاب را پذیرفت و کم کم شروع به خوردن کرد تا چاق شود و او را بکشند.

چند روز بعد، ابن سینا با همان لباس سفید و کارد مخصوص دوباره به دیدن شاهزاده رفت و حرف قبلی خود را تکرار کرد. بنا بر این، بیمار به خوردن غذا ادامه داد و پس از مدتی حالش خوب شد.

● تمرین ۳. به سؤال‌های زیر جواب دهید:

۱. بیماری عجیب شاهزاده چه بود؟
۲. چرا از ابن سینا دعوت کردند؟
۳. ابن سینا در آن زمان چه سُنّی داشت؟
۴. او با چه لباسی به دیدن بیمار رفت؟
۵. چرا بیمار او را قصّاب تصوّر می‌کرد؟
۶. حال بیمار چگونه بهتر شد؟

● تمرین ۴. جدول زیر را پر کنید:

شماره	قید مطلق	قید برتر	قید برترین
۱	رسمی		
۲		عجیب‌تر	
۳			از همه علمی‌تر
۴	گران		
۵		طبیعی‌تر	
۶			از همه دوستانه‌تر

کدام جمله دارای قید است؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

درک

- تمرین ۱. کدام یک از چهار جواب مطابق متن درس صحیح است؟
۱. ابن سینا دانشمند کدام قرن هجری است؟
 - ب. قرن چهاردهم
 - د. قرن یازدهم
 - ج. قرن دهم
 - الف. قرن چهارم
 ۲. عربی در زمان ابن سینا چگونه زبانی بوده است؟
 - ب. زبان دینی بوده است
 - د. همه آنها صحیح است
 - ج. زبان علمی بوده است
 - الف. زبان جهانی بوده است
 ۳. آرامگاه ابن سینا در کجاست؟
 - ب. در ایران
 - د. در ازبکستان
 - ج. در تاجیکستان
 - الف. در افغانستان
 ۴. ابن سینا در چه سنی استاد پزشکی بود؟
 - ب. قبل از بیست سالگی
 - د. در هفت سالگی
 - ج. بعد از بیست سالگی
 - الف. در بیست سالگی
 ۵. ابن سینا آثار خود را به چه زبانی نوشته است؟
 - ب. به زبان عربی
 - د. به زبان فارسی
 - ج. به زبان اردو
 - الف. به زبان های عربی و فارسی
 ۶. ابن سینا کدام رشته های علمی را می دانست؟
 - ب. ریاضی را
 - د. همه آنها را
 - ج. فلسفه را
 - الف. پزشکی را

تمرين ۲. کدام يك به زندگى ابن سينا مربوط است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

نگارش

● تمرين ۱. با هرگروه از کلمات يك جمله بسازيد:

- ۱. اغلب - دانشگاه - تدریس - مشغول
- ۲. انسان - روز - به دنيا آمدن - از دنيا ...
- ۳. آثار - ابن سينا - ترجمه - تدریس
- ۴. ابن سينا - پزشکي - عقاید - جدید
- ۵. داستان - زندگى - دانشمند - شنیدنی
- ۶. درمان - بیماری - سخت - شهرت

● تمرين ۲. به زبان فودتان ترجمه کنيد:

۱. راهمان را به کمک راهنمای پیدا کردیم.
۲. خواهرزاده ام ریاضی تدریس می‌کند.
۳. دوستی را هرگز به دشمنی تبدیل نکنید.
۴. تصوّر می‌کنم که درمان این بیماری بسیار مشکل باشد.
۵. از سال قبل به تدریس و ترجمه پرداخته‌اند.
۶. روزی به دنيا می‌آییم و روزی از دنيا می‌رویم.

تمرين ۳. کلماتي را که می شنوييد بنويسيد:

-۴۳۲۱
.....۸۷۶۵

گفتار

تمرين ۱. به گونه گفتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

۱. داماد	۲. آتش	۳. تکان
۴. بر روی	۵. تابستانی	۶. زمستانی
۷. گلدان	۸. دانه	۹. هرکه

تمرين ۲. به گونه گفتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

۱. اگر چای شيرين دوست داريد توی آن شکر بريزيد.
۲. کتاب مال کتابخانه است؛ روی آن چيزی ننويسيد.
۳. خيلي از آنها پشيمان شده‌اند ولی دير شده است.
۴. به گل‌ها زياد آب ندهيد؛ خشك می‌شوند.
۵. چند نفر از آنها نمي‌توانند درست جواب بدهنند.
۶. بعضی از آنها فقط يك عدد برداشتند.

تمرين ۳. به گونه نوشتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

[۱. آقایون، مگه امروز ناهار نمی‌خورین؟

۲. حالا لباس زمستونی لازمه.

۳. اگه درس بدین خوشتون میاد.

۴. رو میز یه گلدون قشنگی بذارین.

۵. شما نمی‌تونین اوナ رو تکون بدین.

۶. هر کسی نمی‌تونه اینو ترجمه کنه.]

۱۰) تمرین ۴. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

ابن سینا پزشک بوده است.

۲. فیلسوف و پزشک

۴. دانشمند بزرگ

۶. یکی از مشهورترین

۸. دانشمندان ایران

۱۰. دنیا

۱. فیلسوف

۳. هم فیلسوف و هم پزشک

۵. مشهور

۷. بهترین

۹. ایران و اروپا

درس چهارده

خیام

وازگان

□ ساخت و ازه

آفرینش	اسم	آفرین، ستاک حال "آفریدن" + پسوند -ش
برافتادن	مصدر لازم	پیشوند بر- + افتادن مصدر ساده
پیری	اسم	پیر صفت + پسوند -ی
جوانی	اسم	جوان صفت + پسوند -ی
جهانیان	اسم، جمع	جهان اسم + پسوند -ی + پسوند جمع -ان
درگذشتن	مصدر لازم	پیشوند در- + گذشتن مصدر ساده
دورویی	اسم	دو + رو اسم + حرف میانجی ی + پسوند -ی
ریاضی دان	اسم	ریاضی اسم + دان، ستاک حال "دانستن"
شادی	اسم	شاد صفت + پسوند -ی
شناساندن	مصدر سببی شناس، ستاک حال "شناختن" (مصدر لازم) + -ندن، (نشانه مصدر سببی)	
نویسنده	اسم، صفت	نویس، ستاک حال "نوشتن" + پسوند -نده

▣ هَمْخَانِوَادَهُ وَمُشَتَّرَكٌ

آفرینش، آفریدن، آفرین، آفرید، آفریده

تأثیر، اثر، آثار، تأثیر، متأثر

توسیط، وسط، وسطی

جهانیان، جهان، جهانی، جهانگرد، جهانگردی

حکیم، حاکم، حکومت

درگذشتن، گذشتن، گذر، گذشت، گذشته، گذرنامه

رياضي دان، دانستن، دان، دانسته، دانا، دانش، دانشجو، دانشجویی،

دانشکده، دانشگاه، دانشمند، نادان، نادانی

نویسنده، نویسندهان، نویشن، نویس، نوشتن، نوشت، نوشه، خوشنویسی

● تمرين ۱. کلمات مخالف را به هم وصل کنيد:

پیری کهن شادی دوستی مردہ از دنیا رفتن

غم به دنیا آمدن دشمنی زندہ نو و جدید

کدام یک با کلمه "جنوبی" مخالف است؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

● تمرين ۲. کدام کلمه یا عبارت با موضوع هر گروه مرتبط است؟

۱. آثار اصفهان	منار جنبان، بازار وکیل، بابا طاهر
۲. آثار شیراز	لاله‌جین، کلیساي ارامنه، بازار وکیل
۳. عضو خانواده	آشپز، داماد، معلم، امیر، نویسنده
۴. رشته آموزشی	پزشکی، جوانی، پیری، مو، ازدواج
۵. رباعیات خیام	امیر، کرایه، شادی، پارکینک، میگو
۶. نام زبان	استقلال، درمان، عربی، سفره، لایتن

کدام یک با کلمه "رباعی" مرتبط است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ساختار

- تمرین ۱. جمله‌ها را با هروف اضافه زیر کامل کنید (از هر حرف اضافه فقط یک بار استفاده کنید):

با به در بی تا از

۱. نویسنده این کتاب قرن چهارم زندگی می‌کرد.
۲. زمانی که ابن سینا وزیر بود فقرا زیاد کمک می‌کرد.
۳. ازدواج با خواهرزاده‌اش بسیار راضیم.
۴. زندگی انسان غم و شادی همراه است.

۵. همکاریش را از سال ۱۹۹۰ سال ۲۰۰۰ ادامه داد.

۶. ماندن در آنجا، خانه و خانواده، برای او سخت بود.

 حرف اضافه کدام جمله صحیح است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. جمله‌ها را با هروف اضافه زیر کامل کنید (از هر حرف اضافه فقط یک بار استفاده کنید):

بدون	مانند	سر	زیر	روی	برای
------	-------	----	-----	-----	------

۱. زندگی همسر و فرزند راحت نبود.
۲. ما موقع غذا خوردن، گاهی کنار سفره می‌نشینیم و گاهی میز.
۳. فراموش نکنید که آدرستان را پاکت بنویسید.
۴. کلمات مشکل شعر باید خط کشید.
۵. می‌خواهم عروس و نوهام هدیه‌ای سفارش بدهم.
۶. صورت بچه‌ها گل نرم و لطیف است.

● تمرین ۳. معنی ضرب المثل زیر چیست؟

ماهی را هر وقت از آب بگیری تازه است.

۱. بسیاری از مردم به ماهی تازه علاقه دارند.
۲. موقعی که خودمان ماهی بگیریم کاملاً تازه است.
۳. همیشه می‌توانیم از آب ماهی بگیریم.
۴. هیچ وقت برای گردش و ماهی گرفتن دیر نیست.
۵. هیچ وقت برای تکرار اشتباهات گذشته دیر نیست.
۶. هیچ وقت برای تصحیح اشتباهات گذشته دیر نیست.

■ رُباعی اَوَّل خَيَّام:

اسرارِ اَزَل را نه تو دانی و نه من وین حَل مُعَمّا نه تو دانی و نه من
هست از پَسِ پَرِدِه گفتگوی من و تو چون پرده بَرَافتَد نه تو مانی و نه من

معنى رباعی:

از آغاز به وجود آمدن جهان، اسرار و معماهایی وجود داشته است که کسی آنها را نمی‌فهمد و جواب آنها را کسی نمی‌داند.

گفتگوی ما انسان‌ها در پشت پرده‌ای است که وقتی این پرده بیفتد و معماهی آفرینش حل شود هیچ‌یک از ما زنده نخواهیم بود. (آن روز، روز قیامت خواهد بود.)

- تمرين ۴. جمله‌ها را با حروف اضافه زیر کامل کنید (از هر حرف اضافه فقط یک بار استفاده کنید):

در طول، در سراسر در باره به خاطر در زمان در حدود

۱. مسافرت هرگز تنها نمانده‌ام.
۲. با شروع سال نو، مدارس کشور تعطیل می‌شوند.
۳. دخترم رشته تحصیلی اش خودش تصمیم می‌گیرد.
۴. عقاید نوی که داشت همیشه مشکل پیدا می‌کرد.
۵. ایران شاهنشاهی هخامنشی کشور بزرگی بود.
۶. ابن سینا، پزشک و فیلسوف ایرانی، هزار سال پیش زندگی می‌کرد.

کدام جمله حرف اضافه مرکب دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

﴿ رُباعي دُوّم حَيَّام ﴾

ای دوست بیا تا غم فردا نخوریم
وین یک دم عمر را غنیمت شمریم

فردا که از این دیر کهن درگذریم
با هفت هزار سالگان همسفریم

معنی ریاعی:

خیام به ما می‌گوید که باید غم آینده را نخوریم، از عمر کوتاه خود استفاده کنیم و شاد باشیم.

به زودی از این دنیا خواهیم رفت و با کسانی که حتی هفت هزار سال پیش مرده‌اند فرقی نخواهیم داشت.

● تمرین ۵. جمله‌ها را با "که" ترکیب کنید:

در کتابی ریاعیات خیام را دیدم. آن کتاب قدیمی بود.

.....
کتابی که ریاعیات خیام را در آن دیدم قدیمی بود.

۱. از راهنمایی سؤال کردید. او برادرزاده من است.

.....
۲. نزدیک سروی ایستاده بودید. آن معروف‌ترین سرو شیراز است.

.....
۳. توسط همکاری معرفی شدم. او خیلی جوان بود.

.....
۴. در باره بچه‌ای صحبت می‌کردید. او خواهرزاده ماست.

.....
۵. به همسفری تلفن زدم. او ایرانی است.

.....
۶. از کارشناسی دعوت کرده‌اند. او در اینجا زندگی می‌کند.

کدام جمله "که"ی مفعولی و هرف اختلاف دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

درگ

● تمرین ۱. دو قسمت هر جمله را به هم وصل کنید:

الف. خیّام برای همه است	۱. خیّام ریاضی‌دان بزرگی بود
ب. کاملاً مخالف است	۲. رباعیات او هم ساده و کوتاه است
ج. گذشته را درست نمی‌داند	۳. بهترین ترجمۀ رباعیات خیّام
د. و هم لطیف و شیرین	۴. زندگی شاد و شیرین آرزوی
ه. که شعر هم می‌سرود	۵. خیّام با دورویی بعضی انسان‌ها
و. به فیتزجرالد تعلق دارد	۶. خیّام غم و غم خوردن به خاطر

● تمرین ۲. کدام یک از دو جمله مطابق متن درس صحیح است؟

۱. □ الف. بهترین مترجم رباعیات خیّام آرتور آربری است.
- ب. بهترین مترجم رباعیات خیّام فیتزجرالد است.
۲. □ الف. ادوارد فیتزجرالد شاعر انگلیسی است.
- ب. ادوارد فیتزجرالد شاعر فرانسوی است.
۳. □ الف. خیّام اوّل شاعر است، بعد ریاضی‌دان و منجم.
- ب. خیّام اوّل ریاضی‌دان و منجم است بعد شاعر.
۴. □ الف. مهم‌ترین مسئله در شعر خیّام، دورویی انسان است.
- ب. مهم‌ترین مسئله در شعر خیّام، اسرار آفرینش و زندگی انسان است.

۵. □ الف. خیام بیش از دویست رباعی سروده است.
 □ ب. خیام کمتر از دویست رباعی سروده است.
۶. □ الف. خیام حال را مهم‌تر از گذشته و آینده می‌داند.
 □ ب. خیام گذشته و آینده را مهم‌تر از حال می‌داند.

تمرين ۳. کدام یک مربوط به "خیام" است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

نگارش

● تمرين ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. هیچ‌کس - توانستن - معماً - آفرینش

 ۲. غم - گذشته - آینده - کوتاه کردن

 ۳. درگذشتن - مردن - واژه - هم‌معنی

 ۴. رباعی - از - بیت - تشکیل شدن

 ۵. خیام - عقیده - دم - غنیمت شمردن

 ۶. اول - حکیم - بعد - شاعر

● تمرين ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. خیام به انسان‌های دور و علاقه‌ای ندارد.
 ۲. دورانی انسان‌ها از نظر خیام مشکلی بزرگ است.

۳. اشعار خیام کوتاه، ساده و شیرین سروده شده‌اند.
۴. جهانیان از خواندن شعر خیام لذت می‌برند.
۵. خیام می‌گوید که باید زندگی کوتاه‌مان را غنیمت شماریم.
۶. خیام زندگی شاد و شیرین را برای انسان‌ها آرزو می‌کند.

۱۰ تمرین ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

-۴۳۲۱
.....۸۷۶۵

گفتار

۱۰ تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. آنان / آنها	۲. فراوان	۳. مسلمان
۴. روی هم رفته	۵. زندان	۶. جانور
۷. هرکدام	۸. هرچه	۹. خودتان

۱۰ تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. آن آقا از من کمک می‌خواهد؛ باید بروم.
۲. من از او چیزی نمی‌خواهم؛ اگر بتوانم کمکش می‌کنم.
۳. ما با آنها به خانه می‌رویم؛ یک روز در خانه می‌مانیم.

۴. کسی با شما کار ندارد؛ می‌توانید بروید.
۵. من برایتان پول می‌آورم؛ شما برایم پسته بخرید.
۶. ماشین کجایش خراب است؟ شما کجا ایتان درد می‌کند؟

تمرين ۳. به گونه نوشتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

- [۱. برف همه‌جا رو پوشونده.]
۲. هر کدام به طرف برین.
۳. او نا خيلي تشنه‌شون می‌شه.
۴. ايشون همون آشپز قبلی اينجان.
۵. هر چي می‌تونين الان کمک کنин.
۶. مگه هر کي بخواه می‌تونه کار نکنه؟]

تمرين ۴. همراه با تغييرات لازم، جانشين کنيد:

رباعيات خيام ساده و كوتاه است.

۱. ساده و شيرين	۲. جذاب و شيرين
۳. کمتر از دوبيست	۴. بيشرتر از دوبيست
۵. اين رباعي ها	۶. به انگلسي ترجمه شده است
۷. به زبان هاي ديگر	۸. به زبان انگلسي
۹. مختلف	۱۰. زياد

درس پانزده

فردوسي و شاهنامه

وازگان

□ ساختِ واژه

توانا	صفت	توان، ستاک حال "توانستن" + پسوند -ا
جنگیدن	مصدر	جنگ اسم + "-یدن"، پسوند مصدر
خداپرستی	اسم	خدا اسم + پرست، ستاک حال "پرستیدن" + پسوند -ي
داستانی	صفت	داستان اسم + پسوند -ي
درخشان	صفت	درخشش، ستاک حال "درخشیدن" + پسوند -ان
راستگو	صفت	راست صفت + گو، ستاک حال "گفتن"
راستگویی	اسم	راستگو صفت + حرف میانجی ي + پسوند -ي
شجاعت	اسم	شجاع صفت + پسوند -ت
عشقی	صفت	عشق اسم + پسوند -ي
میهن دوستی	اسم	میهن اسم + دوست اسم + پسوند -ي
واقعی	صفت	واقع اسم + پسوند -ي

▣ هَمْخَانوَادَهُ وَمُشَترِكٌ

پرستیدن، پرست، پرستید، پرستیده، خداپرستی

توان، توانستن، توان، توانست، توانسته

جستن، جو، جست، جسته، دانشجو، دانشجویی

حماسه، حماسی

راستگو، راستگویی، راست، راستی

سیاست، سیاسی

شاهنامه، شاه، شاهنشاه، شاهنشاهی، شاهزاده، شاهکار، پادشاه

میهن‌دوستی، دوست، دوستانه، دوستی

واقعی، واقع، واقعاً

● تمرین ۱. کلمات هم‌معنی را به هم وصل کنید:

تولّد یافتن کهن تأثیر آغاز کردن درگذشتن پیدا کردن

مردن اثر یافتن شروع کردن قدیمی به دنیا آمدن

کدام یک با "میل کردن" هم‌معنی است؟

- (۶)
- (۵)
- (۴)
- (۳)
- (۲)
- (۱)

● تمرین ۲. با هر گروه از حروف، یک کلمه درست کنید:

ل	م	۱. ل - ت - ع - م - د
ت	ش	۲. ت - ش - ا - ه - ب
ت	ت	۳. ت - د - س - ت - ر - ن
ی	ج	۴. ج - و - ن - ا - ی
ت	ش	۵. ج - ش - ع - ا - ت
ن	ج	۶. ن - ج - گ - ی - د - ن

۱۰ املای صحیح کلمه‌ی "سرودن" کدام است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ساختار

● تمرین ا. هر جمله را با هر چند حرفی که در آن داشته باشد بنویسید:

(اگر)

۱. راست می‌گویید الان کارتان را شروع کنید.

(اما)

۲. اجازه گرفت که چند روزی به مسافرت برود نرفت.

(پس)

۳. تو ازدواج کرده‌ای نباید همیشه تنها باشی.

(چون)

۴. هرچه می‌گفتم نمی‌فهمید نمی‌توانست بشنود.

(چون)

۵. نمی‌توانست بشنود هرچه می‌گفتم نمی‌فهمید.

(زیرا)

۶. زیاد ترجمه می‌کرد به ترجمه واقعاً علاقه داشت.

کدام جمله هرف ربط ساده دارد؟

- ۶
- ۵
- ۴
- ۳
- ۲
- ۱

● تمرین ۲. هر جمله را با هرف ربط "تا" بنویسید:

۱. وزیر بود به فقرا واقعاً کمک می‌کرد.
۲. زود آمدم غذا را خودم بپز.
۳. بهتر است نروید اجازه بدهد.
۴. ترجمه کردید به من خبر بدھید.
۵. آنجا ماندیم پدر از سفر برگشت.
۶. باید تمرین کنید یاد بگیرید.

کدام جمله هرف ربط "تا" دارد؟

- ۶
- ۵
- ۴
- ۳
- ۲
- ۱

● تمرین ۳. هر جمله را با هرف ربط "که" بنویسید:

۱. می‌گوید نباید غم گذشته را بخوریم.

۲. فهمیدم ایشان شخصیّتی عالی دارند.
۳. می‌دانید دماوند بلندترین قله است.
۴. بیایید طبیعت متنوع ایران را بینید.
۵. جالب است در چادر زندگی می‌کنند.
۶. با هم رفته یک خانه بینیم.

کدام جمله هرف ربط "که" دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۴. هر جمله را با موصول "که" بنویسید:

۱. شخصیّتی است همه او را می‌شناسند.
۲. قله‌ای را دماوند نام دارد می‌بینید.
۳. خانه‌ای را خودت می‌خواهی بخر.
۴. آن چیست هر کسی دارد؟
۵. با چیزهایی می‌کارید موافقم.
۶. از بناهایی می‌بینید عکس بگیرید.

کدام جمله موصول "که" دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۵. هر جمله را با هرف ربط دارد شده بنویسید:

۱. شعر خیام شیرین و جذاب است همه آن را دوست دارند. (به این دلیل)

۲. شعر خیام را می‌خوانید واقعاً از آن لذت می‌برید. (موقعی که)

۳. آن شعر مشکل را بارها خواندم چیزی نفهمیدم. (با وجود این)

۴. زمستانِ جنوب گرم است شمال از برف پوشیده می‌شود. (در صورتی که)

۵. شمال زیباست بیشتر مردم به آنجا مسافرت می‌کنند. (بنا بر این)

۶. ابن سينا وزیر بود فقر را رایگان درمان می‌کرد. (وقتی که)

کدام جمله هر فربط مرکب دارد؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

اشعار فردوسی و معنی آنها:

۱. توانا بُود هر که دانا بُود.

هر کس که دانا باشد تواناست. = دانایی توانایی است.

۲. زِ نیرو بُود مرد را راستی.

کسی که نیرومند باشد می‌تواند راست بگوید.

۳. زگهواره تا گور دانش بجوى.

باید همیشه، از آغاز تا پایان زندگى، تحصیل علم کنیم.

۴. زدانش به آندر جهان هیچ نیست.

هیچ چیز در جهان بهتر از علم نیست.

۵. اگر سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

اگر همه ما کشته شویم بهتر از آن است که کشورمان را به دشمن بدھیم. =

بهتر است همه ما کشته شویم تا این که کشورمان را به دشمن بدھیم.

درک

● تمرين ۱. ترتیب درست جمله‌ها را با عدد نشان دهید:

۱. ① این اثر از پنجاه فصل تشکیل می‌شود.

② فصل‌های اوّل آن با پادشاهان داستانی ایران شروع می‌شود.

③ قسمت‌های آخر آن تاریخ واقعی ایران را نشان می‌دهد.

④ شاهنامه مهم‌ترین اثر حماسی ایران است.

۲. ① خیام یکی از ریاضی‌دانان و منجمان ایرانی است.

② و معنی آنها این است که زندگی باید شاد و شیرین باشد.

③ این رباعیات بسیار ساده و جذاب سروده شده‌اند

۴ او رباعیاتی هم سروده است که تعداد آنها به دویست نمی‌رسد.

۳. ① اما آرامگاهش در شهر همدان واقع است.

۲ ابن سینا دانشمندی است که در دنیای علم احترام زیادی دارد.

۳ داستان زندگی این دانشمند بسیار شنیدنی است.

۴ محل تولد او بخارا، از شهرهای قدیم ایران بود.

۴. ① و همراه با آن، زبان فارسی نوبه وجود آمد.

② با آمدن اسلام، زبان عربی جانشین فارسی میانه شد.

③ حدود دو قرن بعد، ایرانیان استقلال سیاسی یافتند.

④ قبل از آمدن اسلام، ایرانیان به فارسی میانه سخن می‌گفتند.

۵. ① نستعلیق یکی از این خط‌هاست.

② خط ایرانیان تا قبل از آمدن اسلام خط فارسی میانه بود.

③ و در آن هنگام، خط‌های مخصوص خود را ابداع کردند.

④ بعد از آمدن اسلام، تا چند قرن به خط عربی می‌نوشتند.

۶. ① زمان زندگی ابن سینا قرن چهارم هجری است.

② در این زمان، عربی زبان علمی و جهانی به شمار می‌رفت.

③ حتی بسیاری از مردم از نام‌های عربی استفاده می‌کردند.

④ بنا بر این، بیشتر دانشمندان آثارشان را به عربی می‌نوشتند.

تمرين ۲. کدام یک مربوط به "فردوسی و شاهنامه" است؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

نگارش

● تمرين ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. شاهنامه - بزرگ - اثر - حماسی

۲. فردوسی - اثر - خدمت - بزرگ

۳. فردوسی - شاهنامه - زبان - زنده کردن
۴. شاعر - بیشتر - دیگر - درخشیدن
۵. گفتن - گهواره - گور - تحصیل
۶. شاهنامه - عشق - خدا - میهن

● تمرین ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. بچه‌ها اجازه گرفتند که همراه عمویشان بروند.
۲. فردوسی در روستایی از روستاهای توس تولد یافت.
۳. او خدمت زیادی به زبان و فرهنگ ایران کرد.
۴. شاهنامه از خدای پرستی و میهن دوستی سخن می‌گوید.
۵. پهلوان‌های شاهنامه همه شجاع و راستگویند.
۶. همه آنها خدا را می‌پرستند و میهن‌شان را دوست دارند.

۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

۱. ۲. ۳. ۴. ۵.
..... ۶. ۷. ۸.

گفتار

۴. تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۳. پشیمان	۲. نگران	۱. دانه
۶. زمستانی	۵. تابستانی	۴. گلدان
۹. قربان	۸. تکان	۷. آتش

تمرين ۲. به گونه گفتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

۱. لطفاً دو عدد سيب به من بدھيد.
۲. الان يك عدد پر تقال به او مي دهم.
۳. دو نفر از شما بيايد با ما کار کنيد.
۴. گلدان روی ميز است. توی آن يك اسکناس گذاشته ام.
۵. آن پسر هميشه در کلاس مي خوابد.
۶. لطفاً هيچ کس آن ميز را تکان ندهد.

تمرين ۳. به گونه نوشتاري ضبط و مقاييسه کنيد:

- [۱. مي خهام بهش يه ماشين بدم.]
-
۲. عجب آدرسي! چيزی ازش نمي فهمم.
-
۳. ما اونجا مونديم؛ بقيه اومدن خونه.
-
۴. نمي دونم چرا فرياد مي زنه.
-
۵. زمستون که مي شه ميره اسکي.
-
۶. همه ش مي خوابه؛ کار نمي کنه.]

 تمرین ۳. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

شاهنامه یک حماسه است.

۱. حماسه ملی	۲. بزرگ
۳. بزرگترین	۴. یک شاهکار ادبی
۵. شاهکار فردوسی	۶. زنده‌کننده زبان فارسی
۷. زنده‌کرده است	۸. تاریخ ایران
۹. تاریخ و فرهنگ ایران	۱۰. این ملت

درس شانزده

عِيدُ نُورُوز

وازگان

▣ ساخت و اژه

باز + دید، ستاک گذشته "دیدن"	اسم	بازدید
چهارشنبه اسم + سور اسم + پسوند -ی	اسم	چهارشنبه‌سوری
خانه اسم + تکان، ستاک حال "تکاندن" + -ی	اسم	خانه‌تکانی
خویش اسم + پسوند -اوند	اسم	خویشاوند
رو اسم + بوس، ستاک حال "بوسیدن" + -ی	اسم	روبوسی
زاد + ستاک گذشته "زادن" + پسوند -گاه به معنی جا و محل	اسم	زادگاه
مصدر سبیی گذر، ستاک حال "گذشن" (مصدر لازم) + -اند، نشانه مصدر سبی		گذراندن

▣ هَمْ خانواده و مُشَترَك

بوسه، بوسیدن، بوس، بوسید، بوسیده، روبوسی

تحویل، حال، حالا

تکاندن، تکان، تکاند، تکانده، خانه تکانی

زادگاه، زادن، زا، زاد، زاده، امامزاده، برادرزاده، خواهرزاده، شاهزاده

گذراندن، گذشتن، گذر، گذشت، گذشته، گذرنامه، درگذشتن

مراسم، رسمی

● تمرین ۱. هر جمله را با یکی از کلمات زیر کامل کنید:

عیدی سیر آتشبازی رایج جشن مراسم سفره هفت‌سین

۱. استقبال از سال جدید چهارشنبه‌سوری نام دارد.
۲. سفره روی میز یا زمین انداخته می‌شود.
۳. یکی از مراسم چهارشنبه‌سوری است.
۴. روبوسی در دید و بازدیدهای نوروز رسمی است.
۵. سبزه، سگه، سماق، سمنو، سیب، سنجد و هفت‌سین نوروز زند.
۶. آخرین قسمت از نوروز، سیزده به در است.

جمله "روز عید، پر به ما ... می‌دهد." با کدام کلمه کامل می‌شود؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۲. کلمات مربوط به هر موضوع را در جدول بنویسید:

اسرار آفرینش - وزیر - خانه تکانی - فیتزجرالد - بخارا - هفت سین - منجم - فلسفه
 شجاعت - پزشکی - رباعی - حماسه - چهارشنبه سوری - غم و شادی - راستگویی -
 آتش بازی - میهن دوستی - همدان - خدا پرستی - عیدی

نوروز	شاهنامه	خیام	ابن سينا

کدام یک عضو خانواده است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

ساختار

● تمرین ۱. کلمات پیوسته را به صورت جدا بنویسید:

		۱. میبوسد
		۲. بجهانیان
		۳. آنجوان
		۴. خوش نویسیها
		۵. درخشانتر
		۶. نمیشکنم

۸. ناراضیترین	۷. رسمیست
۱۰. کوهستانهم	۹. خداپرستیرا

▣ **کلمات عربی** - کلمات زیر معمولاً عربی به شمار می‌روند:

۱. کلماتی که دارای تشدیدند: نقاش، تعلق، توجّه
۲. کلماتی که دارای تنوینند: احتمالاً، واقعاً، اشتباهاً
۳. کلماتی که جمع آنها شکسته است: اسرار، اخبار، اعداد
۴. کلماتی که جمع آنها با "ات" ساخته می‌شود: تأثیرات، رباعیات، فلزات
(بعضی کلمات، مانند "باغات" ، فارسی‌اند).
۵. کلماتی که دارای حرف تعریف "آل" هستند: فلکالافلاک، نصرالدّین
۶. کلماتی که دارای یکی از حروف همزه، ث، ح، ص، ض، ط، ظ، ع، ق هستند:
تأسیس، اثر، حماسه، صنعت، ریاضی، طبیعت، نظیر، عجیب، قلب

● تمرین ۲. از کلمات زیر کدام اروپایی، کدام عربی و کدام فارسی است؟

آشپز - آدرس - نویسنده - اشخاص - پارکینگ - تمبر - تعلق - قاعده - جهانگرد
پلیس - خداپرستی - رنگارنگ - چراغ - علل - مینیاتور - فقرا - مزارع - مشکلات

مرسى - چشمeh - آپارتمان

کلمات اروپایی:

کلمات عربی :

کلمات فارسی:

کدام یک فارسی است؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

● تمرین ۳. معنی ضرب المثل زیر چیست؟

هرچه آسان یافته آسان دهی. = هرچه را باد آورد بادش برد.

- ۱. هرچه را که آسان به دست آوری باید خوب نگاه داری.
- ۲. هرچه را که آسان به دست آوری آسان از دست می‌دهی.
- ۳. هرچه را که باد برایت بیاورد باید خوب حفظ کنی.
- ۴. چیزی را که با زحمت به دست آوری آسان از دست می‌دهی.
- ۵. بعضی مردم همه‌چیز را راحت و آسان به دست می‌آورند.
- ۶. دیگران برای به دست آوردن هرچیز زحمت می‌کشند.

● تمرین ۴. به جای واژه‌های رسمی، کلمات غیررسمی و عادی بگذارید:

۱. هفتاد و سال، کار را آغاز می‌کنیم.
-
۲. برای هرچیز باید پول بپردازید.
-
۳. فردوسی در توسعه تولد یافته است.
-
۴. به سخنان او توجه کنید.
-
۵. او نیز دانشجوی زبان انگلیسی است.
-
۶. آنان بهترین دانشجویان این کلاسند.
-

کدام جمله کلمه رسمی دارد؟

- (۶) (۵) (۴) (۳) (۲) (۱)

درک

- تمرین ۱. هر سؤال را به جواب آن وصل کنید:
 - ۱. عید نوروز از کی شروع می‌شود؟ الف. بزرگترها
 - ۲. جشن استقبال از نوروز چه نام دارد؟ ب. در روز سیزدهم
 - ۳. کدام یک مربوط به چهارشنبه‌سوری است؟ ج. قرآن
 - ۴. در سفره هفت‌سین چه چیز مقدس است؟ د. از اوّل فصل بهار
 - ۵. چه کسانی به دیگران عیدی می‌دهند؟ ه. پریدن از روی آتش
 - ۶. مردم کی به دشت‌ها و پارک‌ها می‌روند؟ و. چهارشنبه‌سوری

- تمرین ۲. هر جمله یک غلط دارد. جمله صحیح را بنویسید:
 - ۱. عید نوروز با رسیدن فصل بهار تمام می‌شود.
 - ۲. پریدن از روی آتش مخصوص سیزده به در است.
 - ۳. هفت‌سین در موقع آتش‌بازی گذاشته می‌شود.
 - ۴. عیدی پول یا سکه یا هدیه دیگری نیست.

۵. بچه‌ها اغلب به پدر و مادر عیدی می‌دهند.

۶. سیزده به در سیزده روز طول می‌کشد.

تمرين ۳. کدام یک را در سفره هفت سین می‌گذاریم؟

۶

۵

۴

۳

۲

۱

نگارش

● تمرين ۱. با هر گروه از کلمات یک جمله بسازید:

۱. آتشبازی - بخش - مراسم - جشن

۲. دید و بازدید - روبوسی - عید - گرم

۳. خویشاوند - مخصوصاً - بچه - عیدی

۴. تحويل - همه - هفت سین - نشستن

۵. تعطیلات - مردم - زادگاه - مسافرت

۶. سیزده به در - گردش - پارک - اطراف

● تمرين ۲. به زبان فودتان ترجمه کنید:

۱. نوروز یکی از زیباترین جشن‌های ایرانی است.

۲. نوروز بزرگ‌ترین جشن شادی، دوستی و عشق است.

۳. همه خانواده‌های ایرانی به خانه‌تکانی مشغول می‌شوند.
۴. هر روز از روزهای عید یک جشن به شمار می‌رود.
۵. روبوسی یک رسم رایج در دید و بازدیدهای است.
۶. تعطیلات نوروز از تعطیلات دیگر سال بیشتر است.

۱۰ تمرین ۳. کلماتی را که می‌شنوید بنویسید:

۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸.

گفتار

۱۰ تمرین ۱. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. جوانی	۲. آینه	۳. تکاندن
۴. پوشاندن	۵. می‌شکنم	۶. می‌شناسام
۷. می‌گذرانم	۸. می‌تکانم	۹. می‌پوشانم

۱۰ تمرین ۲. به گونه گفتاری ضبط و مقایسه کنید:

۱. خانه‌تکانی از مراسم نوروز است؛ همه خانه‌ها را تمیز می‌کنند.
۲. روی بچه را خیلی نپوشانید.
۳. سیزده به در را پارک و باغ می‌گذرانیم.

۴. لطفاً آیینه را در کنار سفره بگذارید.
۵. پدربزرگ هر سال به همهٔ ما عیدی می‌دهد.
۶. بچه‌ها، عیدی تان را از عمو جان بگیرید.

 تمرین ۳. به گونهٔ نوشتاری ضبط و مقایسه کنید:

- [۱. همه‌مون اونجا می‌شینیم.
.....
۲. همه می‌تونیم از رو آتیش بپریم.
.....
۳. همهٔ فامیل می‌ریم با غ دایی جون.
.....
۴. به همه‌تون عیدی می‌دم.
.....
۵. عیدتون مبارک باشه. مبارکه.
.....
۶. سال نو رو بهتون تبریک می‌گم.]

 تمرین ۴. همراه با تغییرات لازم، جانشین کنید:

نوروز یک جشن بزرگ است.

۱. باستانی	۲. مهم
۳. مهم‌ترین	۴. جشن ایران
۵. ایرانیان	۶. زیباترین
۷. یکی از	۸. ما
۹. سنتی‌ترین	۱۰. همهٔ ایرانیان

پاسخ نامه

کتاب کار سوم

ایران امروز

درس يك

وازگان

تمرين ۱

آمريكا، اروپا، آسيا، آفريقا، استراليا	قارّه‌ها
عراق، آمريكا، تركيّه، پاکستان، آلمان	کشورها
بي‌نمک، بي‌مزه، شيرين، ترش، سور	مزه غذاها
مسلمان، همسایه، مرد، مسافر، پادشاه	انسان
③ نماز ✓	① جنگل
⑥ خليج	⑤ جزيره ④ قرآن ✓
② کوير	② نفت

تمرين ۲

۱. گاز	۲. خشك	۳. پرآب	۴. سرزمين	۵. تصميم	۶. زحمت
③ منطقه ✓	② نفت ① نقشه	⑤ استخر	④ حمام ④ گاز		
⑥ حمام					

ساختار

تمرين ۱

صفت مفعولي	ستاك گذشته	ستاك حال	مصدر	شماره
گرفته	گرفت	گير	—	۱
کشide	—	کش	کشیدن	۲
گذشته	گذشت	—	گذشتن	۳

—	برد	بر	بردن	۴
شسته	شست	شو	—	۵
—	نامید	نام	نامیدن	۶

① شناختن، می‌شناسم، شناختم، نشناختم

② ایستادن، ایست، ایستاد، ایستاده ✓

③ شنیدن، شنو، شنید، شنیده ✓

④ برگشتن، برگرد، برنگرد، برنگردید

⑤ آموختن، آموز، آموخت، آموخته ✓

⑥ زدن، زن، زد، زده ✓

● تمرین ۲

۱. کسی که برای ما تصمیم گرفت اطلاعات زیادی داشت.

۲. مسلمانانی که در اینجا زندگی می‌کنند اهل عراقند.

۳. گروهی که ساکن این منطقه هستند اروپایی‌اند.

۴. ماشینی که رنگ قرمز دارد مال من است.

۵. مسافری که دیرتر از دیگران آمد یک جوان خارجی است.

۶. کسی که مرا معرفی کرد در اینجا درس می‌دهد.

① تصمیمی شما گرفتید درست بود.

② تصمیمی که شما گرفتید درست بود. ✓

③ دانشجویی اینجا کار می‌کند اسپانیایی است.

④ دانشجویی که اینجا کار می‌کند اسپانیایی است. ✓

⑤ کشوری که نقشه‌اش را کشیده‌ام ایران است.

⑥ کشوری نقشه‌اش را کشیده‌ام ایران است.

● تمرین ۳

شماره	شكل جدا	شكل پیوسته	با ستاک "باش"
۱	بیمار هستیم	—	بیمار می باشیم
۲	—	در پارکند	در پارک می باشند
۳	جوان هستی	—	جوان می باشی
۴	علاقه مند هستند	علاقه مندند	—
۵	—	پزشکم	پزشک می باشم
۶	عذیز هستند	عذیزند	—

۱) دانشجوی زبان هستند، دانشجوی زبانند، دانشجوی زبان می باشند

۲) همه دانشمند هستید، همه دانشمندید، همه دانشمند می باشید

۳) ما امیدواریم، ما امید داریم، ما امیدوار هستیم

۴) تو برتر از آن هستی، تو برتر از آنی، تو برتر از آن می باشی

۵) من بیمارم، من بیمار شده‌ام، من بیمار می باشم

۶) این میوه‌ها تلخ هستند، این میوه‌ها تلخند، این میوه‌ها تلخ می باشند

● تمرین ۴

۱ ← و ۲ ← د ۳ ← ج ۴ ← ه ۵ ← ۶ ← الف

۱) دوست دارم که خلیج فارس را ببینم.

۲) تصمیم گرفت که زود برگرد.

۳) فراموش نکنید که نقشه را بکشید.

۴) فراموش نکنید که نقشه‌ای بکشید.

● تمرین ۵

مساحت : حدود هفتاد میلیون نفر ۱۶۴۸۱۹۵ کیلومتر مرّبع

دین : اسلام

نژاد : آریایی

پایتخت : تهران

زبان : فارسی

درک**تمرين ۱**

۱. الف ۲. ج ۳. د ۴. ب ۵. د ۶. ج

تمرين ۲

۱) جنگل پر از کویر است.	۲) اطراف جزیره کم آب است.
۳) در کویر درخت فراوان است.	۴) شمال ایران سبز است.
۵) جمعیت ایران جوان است.	۶) کویر خشک است.

نگارش**تمرين ۱**

۱. نفت و گاز در جنوب ایران فراوان است.
۲. مناطق شرقی ایران خشک و کم آبند.
۳. دین ایرانیان اسلام و نژاد آنها آریایی است.
۴. بسیاری از مردم ایران ساکن کوهستانند.
۵. آسمان کویر در شب زیبایی فراوان دارد.
۶. پاکستان در مشرق، و ترکیه در غرب ایران واقعند.

تمرين ۳

۱. عربی	۲. جنگل	۳. زیبایی	۴. نقشه	۵. جمعیت
۶. سرزمین	۷. افغانستان	۸. مساحت		

گفتار**تمرين ۳**

۱. او از من خیلی پول می‌گیرد.
۲. ما نمی‌توانیم با شما بیاییم.

- ۴. کوچک‌تر از این چیزی ندارند.
- ۳. این نقاشی را قشنگ کشیده‌اید.
- ۵. ما می‌توانیم در آنجا نماز بخوانیم.
- ۶. او از شما خیلی تشکر می‌کند.

تمرين ۴

- ۱. او نزدیک کویر زندگی می‌کنیم.
- ۲. ما نزدیک کویر زندگی می‌کنند.
- ۳. آنها باید نزدیک کویر زندگی کنند.
- ۴. آنها باید نزدیک کویر کار کنند.
- ۵. آنها باید در اینجا کار کنند.
- ۶. آنها تصمیم دارند در اینجا کار کنند.
- ۷. آنها تصمیم دارند در اینجا کار کنند.
- ۸. آنها تصمیم دارند در اینجا بمانند.
- ۹. من تصمیم دارم در اینجا بمانم.
- ۱۰. من تصمیم دارم در این خانه بمانم.

درس دو

وازگان

جدول

- افقی: ۱. سرباز ۲. ام ♦ با ۳. کوه ♦ تان ۴. نامدار ۵. یک ۶. سری ۷. آشنایان
- عمودی: ۱. ساکن ♦ جا ۲. واژ ۳. با هم ♦ سن ۴. ام ♦ دی ۵. تاکسی ۶. بار ♦ را ۷. نان ♦ دین

تمرين ۱

۱. حاکم	۲. آسیا	۳. خشک	۴. سرباز	۵. همسایه	۶. استقلال
(۱) تبدیل	(۲) تأسیس	(۳) احتمال	(۴) تشكیل	(۵) آغاز	(۶) حفظ

ساختار**تمرين ۱**

شماره	حال اخباری	گذشتۀ ساده	گذشتۀ نقلی	گذشتۀ دور
۱	—	خوردم	خورده‌ام	خورده بودم
۲	می‌گیریم	گرفتیم	—	گرفته بودیم
۳	می‌دهم	دادم	داده‌ام	—
۴	می‌کنید	—	کرده‌اید	کرده بودید
۵	—	نامیدند	نامیده‌اند	نامیده بودند
۶	می‌کشد	کشید	کشیده است	—

(۱) آموختن، آموز، آموخت، بیاموز

(۲) ✓ می‌ایستی، ایستادی، ایستاده‌ای، ایستاده بودی

(۳) ✓ می‌اندازم، انداختم، انداخته‌ام، انداخته بودم

(۴) ✓ می‌بافیم، بافتیم، بافته‌ایم، بافته بودیم

(۵) ✓ می‌بارد، بارید، باریده است، باریده بود

(۶) بردن، بِر، بِرید، نَبرید

تمرين ۲

۱. شمرده‌ایم ۲. آمده‌اند ۳. فهمیده‌ای
 ۴. رفته‌ام ۵. بیدار شده است ۶. شروع کرده‌اید
- (۱) هتل بزرگی می‌سازیم.
 (۲) زمین کوچکی خریده‌اند.
 (۳) هتل بزرگی ساخته‌ایم.
 (۴) زمین کوچکی می‌خرند.
 (۵) هتل بزرگی ساختیم.

تمرين ۳

۱. بچه دو ساله ۲. حکومت صد ساله ۳. اقامت سه ساله

۶. گفتگوی سه ساعته	۵. عشق دو روزه	۴. سنت هزار ساله
✓ ② دختر سه ساله	✓ ① برنامه پنج ساله	✓ ② خواب ده ساعته
④ ده ساعت خواب		✓ ③ پنج سال برنامه
⑥ سه سال سن		

● تمرین ۴

شماره	عدد اصلی	عدد ترتیبی با -م	عدد ترتیبی با -مین
۱	یک	یکم / اول	یکمین / اولین
۲	سه	سوم	سوّمین
۳	ده	دهم	دهمین
۴	بیست و پنج	بیست و پنجم	بیست و پنجمین
۵	هفتاد و هفت	هفتاد و هفتم	هفتاد و هفتمین
۶	صد و بیست و نه	صد و بیست و نهم	صد و بیست و نهمین
(1) پنجاه و دو، پنجاه و سه، پنجاه و چهار			
(2) هشتاد، هشتادم، هشتادمین			
(3) دوازده، دوازدهم، دوازدهمین			
(4) هزار و صد، هزار و صدم، هزار و صدمین			
(5) چهلم، پنجاهم، شصتم			
(6) هزارمین، هزار و یکمین، هزار و دوّمین			

● تمرین ۵ : شماره ۶

درگ

● تمرین ۱

۱ ← و ۲ ← الف ۳ ← ۵ ← ب ۴ ← ج ۶ ← د

● تمرین ۲

۱. تاریخ اروپا میلادی است.
۲. اشکانیان سوّمین حکومت را تأسیس کردند.
۳. تاریخ اسلامی ایران تا سال ۲۰۰۸ میلادی، ۱۳۷۲ سال است.
۴. از آن سال تا به حال تاریخ اسلامی ایران است.
۵. تا سال ۱۹۷۹ شاهنشاهی بود.
۶. مردم اروپا مسیحی هستند.

● تمرین ۳

③ پیاده روی	② اشکانیان ✓	① دندان
✓ ⑥ یونانیان	⑤ کوهنوردی	✓ ④ ساسانیان

نگارش

● تمرین ۱

۱. آخرین شاهنشاهی ایران را ساسانیان تأسیس کردند.
۲. سال قمری کوتاه‌تر از سال شمسی است.
۳. همه ملت‌ها به استقلال خود علاقه دارند.
۴. تاریخ تأسیس اوّلین حکومت ایران سال ۷۰ پیش از میلاد است.
۵. جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۹۷۹ میلادی تأسیس شد.
۶. شاهنشاه به معنی شاه شاهان به کار می‌رود.

● تمرین ۳

۴. تبدیل	۳. امپراطور	۲. استقلال	۱. احتمال
۸. هجرت	۷. زندان	۶. حفظ	۵. حکومت

گفتار

۳ تمرین

۱. خیلی از او ممنونم.
۲. دیگر با شما نمی‌آیم.
۳. او را یک روز در خیابان دیدم.
۴. کمی آب برایش بیاورید.
۵. آنها دیگر برایت کار نمی‌کنند.
۶. او برایمان زحمت درست می‌کند.

۴ تمرین

۱. یک روز حاکم شعر خواند.
۲. یک روز حاکم یک شعر خواند.
۳. یک روز حاکم شعر کوتاهی خواند.
۴. یک روز حاکم شعر کوتاهی گفت.
۵. یک روز حاکم شعر کوتاهی نوشت.
۶. یک روز ما شعر کوتاهی نوشتیم.
۷. یک سال ما شعر کوتاهی نوشتیم.
۸. یک سال ما داستان زیبایی نوشتیم.
۹. پارسال ما داستان زیبایی نوشتیم.
۱۰. پارسال تو داستان زیبایی نوشتی.

درس سه

وازگان

۱ تمرین

۱. سبزیجات ۲. شاه ۳. مزرعه ۴. زحمت ۵. کوهستان ۶. غربی

۲ تمرین

۱. آغاز ۲. تصمیم ۳. رقیب ۴. نژاد ۵. معدن ۶. گاز
- ۱) دانشکده ۲) دانستن ۳) دانا ۴) تخفیف ۵) دانشگاه ۶) تخته

ساختار**● تمرین ۱**

شماره	حال اخباری	گذشتۀ ساده	حال التزامي	گذشتۀ التزامي
۱	—	پوشیدم	بپوشم	پوشیده باشم
۲	می‌کشند	کشیدند	—	کشیده باشند
۳	می‌پوشانیم	—	بپوشانیم	پوشانده باشیم
۴	می‌برد	برد	ببرد	—
۵	می‌شنوید	شنیدید	—	شنیده باشید
۶	—	خواستی	بخواهی	خواسته باشی

۱ می‌بندم، بستم، بیندم، بسته باشم

۲ توانستن، توان، توانست، توانسته

۳ می‌خرد، خرید، بخرد، خریده باشد

۴ می‌خندیم، خندیدیم، بخندیم، خندیده باشیم

۵ می‌خوابند، خوابیدند، بخوابند، خوابیده باشند

۶ خواستن، خواه، خواست، خواسته

● تمرین ۲

شماره	منفی فعل اول	منفی فعل دوم
۱	نمی‌خواهم کت بپوشم	می‌خواهم کت نپوشم
۲	نخواست شما بیایید	خواست شما نیایید
۳	قبول نکردی بفروشی	قبول کردی نفروشی
۴	تصمیم نگرفت بسازد	تصمیم گرفت نسازد
۵	فکر نمی‌کنم بماند	فکر می‌کنم نماند
۶	ما نمی‌توانیم برویم	ما می‌توانیم نرویم

- ۱) احتمال دارد که امسال چیز دیگری نکاریم. ✓
- ۲) احتمال ندارد که امسال چیز دیگری بکاریم.
- ۳) دستور نداد که مدرسه بزرگی بسازیم.
- ۴) دستور داد که مدرسه بزرگی نسازیم. ✓
- ۵) تصمیم نگرفتیم که نقشه را بکشیم.
- ۶) تصمیم گرفتیم که نقشه را نکشیم. ✓

● تمرین ۳

شماره	ضمیر پیوسته	ضمیر جدا	مال + بودن
۱	—	هتل من	این هتل مال من است.
۲	نقشه‌اش	نقشه او	—
۳	مزرعه‌تان	—	این مزرعه مال شماست.
۴	زمینشان	زمین آنها	—
۵	—	نفت ما	این نفت مال ماست.
۶	لباست	—	این لباس مال توست.

- ۱) سرزمینم، سرزمین من، این سرزمین مال من است. ✓
- ۲) همسایه ما، همسایه شما، همسایه آنها کجاست؟
- ۳) شهر تو، شهر او، شهر شما
- ۴) برنجتان، برنج شما، این برنج مال شماست. ✓
- ۵) میوه‌های ما، میوه‌هایمان، این میوه‌ها مال ماست. ✓
- ۶) این جزیره مال شماست؟ جزیره شماست؟

● تمرین ۴

شماره	ضمیر پیوسته	ضمیر جدا	به ... تعلق داشتن
۱	—	فرش‌های من	فرش‌ها به من تعلق دارد.

—	خانه او	خانه‌اش	۲
کشور به شما تعلق دارد.	—	کشورتان	۳
—	طلای ایشان	طلایشان	۴
حکومت به ما تعلق دارد.	حکومت ما	—	۵
آپارتمان به تو تعلق دارد.	—	آپارتمانت	۶

- ① بشقاب‌ها را می‌توانید روی میز بگذارید.
- ② بشقاب‌هایمان را روی میز می‌گذاریم. ✓
- ③ بچه‌ها امروز خیلی آجیل نخورده‌اند.
- ④ شاید آجیل‌های ما خوشمزه نیست. ✓
- ⑤ این دلارها مال پدر من است. ✓
- ⑥ این دلارها به پدر من تعلق دارد. ✓

چیستان و معما

۱. کلمه "غلط" است که همه آن را "غلط" می‌نویسند.
۲. " نقطه" است.
۳. "اسم" است.
۴. "انسان" است که در کودکی با دو دست و دو پا راه می‌رود، موقعی که بزرگ شد با دو پا راه می‌رود و در پیری با دو پا و عصا راه می‌رود.
۵. سال است که دوازده ماه دارد و هر ماه سی شب و روز دارد.

● تمرین ۵

۱. این سرزمین را جنگلهای سرسبزی پوشانده است.
۲. کشور ما طبیعت جذابی دارد.
۳. زندگی در کویرهای ایران بسیار سخت است.

۴. ساکنان این منطقه برنج و چای می‌کارند.

۵. انار، هندوانه، پرتقال و سیب از میوه‌جات به شمار می‌روند.

۶. حاکم دستور داد که دشمن را زندانی کنند.

- ① معرفت‌ترین بزرگراه کشور ② بزرگ‌ترین پارک شهر
 ③ تلخ‌ترین داروها ④ انواع برنج ایرانی ✓
 ⑤ تمیز‌ترین اتاق این خانه ⑥ جالب‌ترین جشن امسال

درک

تمرين ۱ ●

۱. ۲, ۳, ۴ .۴	۲, ۱, ۴, ۳ .۳	۲, ۱, ۳, ۴ .۲	—
۱, ۳, ۲, ۴ .۶		۴, ۱, ۳, ۲ .۵	

تمرين ۲

- ② پیزامه و پیراهن مخصوص خواب ✓
 ④ مزارع زیبای چای و برنج ✓
 ⑥ شیرینی‌های خوشمزه لبنان ① چشمه‌های آب گرم و معدنی
 ③ زن و شوهر غیرایرانی
 ⑤ چشمه‌ها و غارهای طبیعی ✓

نگارش

۱. مزرعه چای و برنج در شمال ایران فراوان است.
۲. ساکنان کویر معمولاً با شتر رفت و آمد می‌کنند.
۳. حکومت ایران اکنون جمهوری اسلامی است.
۴. مردم شمال در مزارع خود اغلب چای و برنج می‌کارند.
۵. انواع میوه‌جات نیز در شمال کاشته می‌شود.
۶. هر کدام را که می‌خواهید می‌توانید با خودتان ببرید.

 تمرین ۳

۴. شتر	۳. سبزیجات	۲. ساحل	۱. زندہ
۸. پرستاره	۷. قمری	۶. شمسی	۵. عشاير

ڪفتار
 تمرین ۳

۱. اسم اين جانور را نمي دانم.
۲. نمي خواهم اسم هيج کدام را بگويم.
۳. هميشه صورتش را خوب مي پوشاند.
۴. هر کدام به راهي مي روند.
۵. هيج کدام در اين خانه نمي مانند.
۶. کجايان درد مي کند؟

 تمرین ۴

مهديس ده سالشه.
من بيست و پنج سالمه.
پدرم پنجاه سالشه.
اون هجده سالشه.
بچه نه سالشه.
شما سى سالتونه.]	[۱. مهدیس چن سالشه؟
۲. شما چن سالتونه؟
۳. پدرتون چن سالشه؟
۴. برادرتون چن سالشه؟
۵. بچه چن سالشه؟
۶. من چن سالمه؟
شيريني خيلي دوست دارم.
فقط نه سالشه.
اون اهل لهستانه.
من پونزده سالمه.
نود سالشه.
من چه مي دونم!	① شما چن سالتونه? ✓ ② پسرتون چن سالشه? ✓ ③ اين آقا چن سالشه? ④ تو چن سالته? ✓ ⑤ عموجون چن سالشه? ✓ ⑥ مي دوني من چن سالمه? ✓

 تمرین ۵

۱. یک قلّه بلند نزدیک تهران است.
۲. بلندترین قلّه نزدیک تهران است.
۳. بلندترین قلّه شهر است.
۴. بلندترین قلّه ایران نزدیک شهر است.
۵. قلّه بلند دماوند شهر است.
۶. قلّه بلند دماوند در غرب اینجاست.
۷. قلّه بلند دماوند برای کوهنوردی مناسب است.
۸. قلّه بلند دماوند برای کوهنوردی جالب است.
۹. قلّه بلند دماوند برای کوهنوردان جالب است.
۱۰. قلّه بلند دماوند برای کوهنوردان از همه جالب‌تر است.

درس چهار

وازگان

● تمرین ۱

گرما	← سرما
هیچ‌جا	← همه‌جا
۱ متفاوت	
۲ مستقیم	
۳ مثبت	
۴ مجهول	
۵ معروف	
۶ مغرب	
با	شمالی ← جنوبی
شرق	آخرین ← اولین
✓	

تمرین ۲

۱. کوهستان
۲. پسته
۳. طوفان
۴. فروردین
۵. بهار
۶. شنا
۷. دستور
۸. ماشین
۹. نقشه
۱۰. جانور
۱۱. نژاد
۱۲. قطار

ساختار**تمرین ۱**

۱. می خواهند بعد تصمیم بگیرند.
 ۲. می خواهند در ساحل شنا کنند.
 ۳. می خواهد پول را بشمارد.
 ۴. می خواهند مدرسه تأسیس کنند.
 ۵. می خواهد کمی استراحت کند.
 ۶. می خواهند سبزی بکارند.

① شماره تلفن شما را نوشته‌ام.

✓ ② اجازه می‌دهید شماره تلفن شما را بنویسم؟

✓ ③ اجازه هست روی این صندلی بنشینم؟

④ خیلی دوست دارم روی این صندلی بنشینم.

✓ ⑤ با اجازه، کیفم را روی میز شما می‌گذارم.

⑥ هر روز کیفم را روی میز شما می‌گذارم.

● تمرین ۲

شماره	حال اخباری	گذشته ساده	حال جاری	گذشته جاری
۱	می‌برد	بُرد	دارد می‌برد	—
۲	—	کاشتم	دارم می‌کارم	داشتم می‌کاشتم
۳	می‌زند	زد	—	داشت می‌زد
۴	می‌پوشید	—	دارید می‌پوشید	داشtid می‌پوشید
۵	می‌پزیم	پختیم	—	داشتیم می‌پختیم
۶	—	دیدی	داری می‌بینی	داشتی می‌دیدی

① نشستن، نشین، نشست، نشسته

✓ ② می‌گیرم، گرفتم، دارم می‌گیرم، داشتم می‌گرفتم

✓ ③ گوش می‌کند، گوش کرد، دارد گوش می‌کند، داشت گوش می‌کرد

۴ می فروشیم، فروختیم، داریم می فروشیم، داشتیم می فروختیم ✓

۵ رسیدن، رس، رسید، رسیده

۶ می روی، رفتی، داری می روی، داشتی می رفتی ✓

● تمرین ۳: شماره ۶

● تمرین ۴

۱. فروردین، اردیبهشت، خرداد ۲. تابستان، پاییز

۳. فروردین، اسفند ۴. تابستان، زمستان

۵. پنجم، شهریور، یک هزار و سیصد و هشتاد و شش هجری

۶. پانزدهم، سپتامبر، دو هزار و هفت میلادی

۳ فروردین ۱ ژانویه

۶ آبان ۵ مرداد ۴ اکتبر

● تمرین ۵

۲. این درختان را دیروز کاشتیم. ۴. حاکم ملا را زندانی کرد.

۵. فصل بهار را خیلی دوست دارم. ۸. استاد علت را از دانشجو پرسید.

۱ کتاب‌های کتابخانه پس دادم. ۲ در دریا شنا نمی‌کنم.

۳ این درخت‌ها تازه کاشته‌ام. ۴ این کوه دماوند نام دارد.

۶ امروز تصمیم خودم گرفتم. ۵ زحمت کشیدم. متشکرم. ✓

● تمرین ۶

۱. جزیره‌ها - جزایر ۲. همسایگان - همسایه‌ها

میوه‌جات	-	میوه‌ها	-	-	نقشه‌ها
مسجد	-	مسجدها	-	-	انواع
دزدان	-	دزدها	هدايا	-	هدیه‌ها
	-	خانم‌ها	مسلمانان	-	مسلمانها
(۳) علت	✓		هديه	۱ مسلمان	۱
(۶) مسافر		احترام	۵	تصميم	۴

درک**تمرين ۱**

۱ ← د ۲ ← و ۳ ← ب ۴ ← ج ۵ ← الف ۶ ← ج

تمرين ۲

۱. ایران	۲. آن فصل	۳. به گرمای هوا در تایستان
۴. پاییز	۵. گرمای جنوب در زمستان را	۶. می‌رسد، سطر آخر، حال اخباری

تمرين ۳

۱ استقلال	۲ طوفان	۳ گرما
۴ استقبال	۵ سرما	۶ بارندگی

نگارش**تمرين ۱**

۱. بهار فصلی لطیف و سرسبز به شمار می‌رود.
۲. بارندگی در شمال از هر جای دیگر بیشتر است.

۳. گاهی در بیشتر نقاط برف سنگینی می‌بارد.
۴. آب و هوای کشور ایران متنوع و جذاب است.
۵. اردیبهشت و خرداد از ماههای فصل بهارند.
۶. به شنا بیشتر از ورزش‌های دیگر علاقه دارم.

۳ تمرین

۴. آذر	۳. اختلاف	۲. اختیار	۱. قابل
۸. منطقه	۷. قاره	۶. مهر	۵. دزد

کفتار

۳ تمرین

۱. خودم می‌آیم از شما می‌گیرم.	۲. ما نمی‌توانیم در آنجا غذا بپزیم.
۳. هوا سرد می‌شود. لباس گرم بردارید.	۴. تو گرسنهای یا تشنه‌ای؟
۵. تو کجایت درد می‌کنند؟	۶. باید موهايت را خوب بشوی.

۴ تمرین

۱. هوای کویر روزها خنک است.	۲. هوای کویر روزها گرم است.
۳. هوای کویر شب خیلی گرم است.	۴. هوای کویر شب خیلی سرد است.
۵. هوای کویر شب خیلی سرد می‌شود.	۶. هوای شمال شب خیلی سرد می‌شود.
۷. هوای این منطقه شب خیلی سرد می‌شود.	
۸. هوای منطقهٔ غرب شب خیلی سرد می‌شود.	
۹. هوای منطقهٔ غرب زمستان‌ها خیلی سرد می‌شود.	
۱۰. هوای منطقهٔ غرب زمستان‌ها از همه سردتر می‌شود.	

درس پنج

وازگان

● تمرین ۱

بنده ← من	پس از ← بعد از	فرق ← اختلاف
خانه ← منزل	دليل ← علت	به شکل ← به صورت
(۳) آزادی	(۲) احترام	(۱) آرزو
✓ (۶) علم	(۵) اميد	(۴) ارزش

● تمرین ۲

۱. مسلمان	۲. حکومت	۳. کوهستان	۴. شهریور	۵. اجاره	۶. عشاير
(۱) م، ل، ز، ن	(۲) ل، م، ن، ز	(۳) م، ز، ن، ل			
✓ (۶) م، ن، ز، ل	(۵) ل، ز، م، ن	(۴) م، ن، ل، ز			

ساختار

● تمرین ۱

من ← -م	تو ← -ی	آن ← -د	او ← -د	د ← -آن
ما ← -یم	شما ← -ید	ایشان ← -ند	آنها ← -ند	
(۱) ما ✓	- آشنا می‌شویم	- آموخته‌ام	(۲) من ✓	من -
(۳) ایشان ✓	- می‌پرسند	- صدا کرده بودی	(۴) تو ✓	تو -
(۵) شما	- استراحت می‌کند	- بلدم	(۶) او ✓	او -

● تمرین ۲

شماره	گ. ساده	گ. استمراری	گ. نقلی	گ. ن. استمراري
۱	—	می‌ساخت	ساخته است	می‌ساخته است
۲	بردی	می‌بردی	برده‌ای	—
۳	شستیم	—	شسته‌ایم	می‌شسته‌ایم
۴	کاشتم	می‌کاشتم	—	می‌کاشته‌ام
۵	—	شنا می‌کرددند	شنا کرده‌اند	شنا می‌کرده‌اند
۶	فروختید	—	فروخته‌اید	می‌فروخته‌اید

① پذیرفتم، می‌پذیرفت، می‌پذیرفته‌ام، پذیرفته‌ام، می‌پذیرفته‌ام

② پختن، پز، پخت، پخته

③ پرسید، می‌پرسید، پرسیده است، می‌پرسیده است

④ راندید، می‌راندید، رانده‌اید، می‌رانده‌اید

⑤ ریختن، ریز، ریخت، ریخته

⑥ زدند، می‌زدند، زده‌اند، می‌زده‌اند

● تمرین ۳

۱. چرا، هستم / هستیم ۲. نه، نمی‌خواهد

۴. نه، زیاد نیست ۵. چرا، بیشتر است

① همه جواب‌ها درست است مگر این جواب.

② مگر دریاچه در داخل پارک است؟

③ مگر دماوند نزدیک تهران است؟

④ مگر جای راحتی نیست؟

⑤ مگر راست نمی‌گوید؟

⑥ همه راست گفتند مگر ایشان.

تمرین ۴

۱. نمی‌کنید؟ ۲. نکرده‌اند؟ ۳. نکرد؟ ۴. نمی‌پزد؟ ۵. دارد؟ ۶. دیده‌اید؟
- ① شما چای می‌کارید یا برنج؟ ✓ ② شما برنج می‌کارید، نمی‌کارید؟
 ③ شما چای ندارید، دارید؟ ✓ ④ شما چای هم دارید؟
 ⑤ شما برنج نمی‌کارید یا چای؟ ⑥ می‌خواهید برنج بکارید یا چای؟

● تمرین ۵

۱. احتمال دارد که در زیرزمین زندگی کند. ۲. احتمال دارد که چادر از موی بز باشد.
 ۳. احتمال دارد که نتوانیم حالا شنا کنیم. ۴. احتمال دارد که هوا خیلی سرد شود.
 ۵. احتمال دارد که برف سنگینی ببارد. ۶. احتمال دارد که آن را پیدا نکنی.
- ① اجازه دارد که امروز تا شب استراحت کند.
 ② احتمال دارد که امروز تا شب استراحت کند.
 ③ احتمالاً امروز تا شب استراحت می‌کند.
 ④ حتماً امروز تا شب استراحت می‌کند.
 ⑤ ممکن نیست که تا شب استراحت کند.
 ⑥ احتمال دارد که فردا کار نکند.

● تمرین ۶

تمرین‌ها	-	تمرینات	مدارسها	-	۱. مدارس
اشتباهها	-	اشتباهات	اشکالها	-	۲. اشکالات
باغات	-	باغ‌ها	شعرها	-	۳. اشعار
—	-	جمعیّت‌ها	مهمانها	-	۴. مهمانان
کارمندانها	-	کارمندان	راننده‌ها	-	۵. راننده‌گان
		② دلیل، دلایل			① اثر، آثار ✓

۴ یک باغ، باغی	۳ اطّلاع درست، اطّلاع غلط
۶ طرف، اطراف	۵ جمعیّت، جمیّت‌ها

درگ

● تمرین ۱

۱. ب ۲. ب ۳. ب ۴. د ۵. ج ۶. د

● تمرین ۲

۳ آشپزخانه	۲ مزرعه	۱ دستشویی
۶ اتاق خواب	۵ کوهستان	۴ چشمہ

نگارش

● تمرین ۱

۱. هرکس اتومبیلش را در پارکینگ خودش پارک می‌کند.
۲. همسایه ما آپارتمان را دو ماه قبل اجاره کرد.
۳. گاهی غذای آشپز شور یا بی‌نمک می‌شود.
۴. دیوار بعضی از خانه‌ها با چوب ساخته می‌شود.
۵. اغلب روستاییان منزل ساده‌ای دارند.
۶. چادر محل زندگی عشاير ایران است.

● تمرین ۳

۴. ساحل	۳. ساده	۲. زیرزمین	۱. روستایی
۸. اختلاف	۷. اختیار	۶. طبیعی	۵. سبزی

ڪفتار**۳ تمرین**

۱. هرکس می‌تواند کمی کمک کند. ۲. لطفاً ماشینتان را در آنجا پارک نکنید.
 ۳. اگر می‌توانی کمی ساده‌تر زندگی کن. ۴. در آشپزخانه دستتان را نشویید.
 ۵. چرا ایشان با شما اختلاف دارند؟ ۶. می‌توانید برایم یک خانه اجاره کنید؟

۴ تمرین

۱. ما در جنگل آپارتمان می‌سازیم. ۲. ما در جنگل خانه می‌سازیم.
 ۳. اهالی شمال در جنگل خانه می‌سازند. ۴. ساکنان کوه در جنگل خانه می‌سازند.
 ۵. عشاير در جنگل خانه می‌سازند. ۶. عشاير در دشت‌ها خانه می‌سازند.
 ۷. عشاير در دشت‌ها زندگی می‌کنند. ۸. عشاير در چادرها زندگی می‌کنند.
 ۹. عشاير در چادرها می‌خوابند. ۱۰. عشاير چادرها را دوست دارند.

درس شش

وازگان**● تمرین ۱**

۱. ملّی	۲. لذیذ	۳. گوشت	۴. کباب	۵. مرتبه	۶. سفره
(۱) ناراحت	(۲) عصبانی	(۳) نادان	(۴) خوشحال	(۵) گران	(۶) راضی

جدول

افقی: ۱. آشپز ♦ پس ۲. مهر ♦ جات ۳. ریز ♦ یا ۴. زیرزمین ۵. از

۶. ارزان ۷. نا♦ بدون
 عمودی: ۱. ام ♦ زنان ۲. شهری ♦ را ۳. پریروز ۴. ز ز ♦ آب ۵. ماند
 ۶. پاییز ۷. ستان ♦ من

ساختار**تمرين ۱**

۱. از غذای ایرانی ، غذای ایرانی را ۲. به آبگوشت سنتی ، آبگوشت سنتی را
 ۳. برای گاو و گوسفند ، گاو و گوسفند را ۴. در منزل نو ، منزل نو را
 ۵. روی سفره غذا ، سفره غذا را ۶. نزدیک مسجد شهر ، مسجد شهر را
 ① همه ما در اینجا با زبان فارسی آشنا شده‌ایم.
 ② همه ما زبان فارسی را بلدیم. ✓
 ③ همه ما در ایران این زبان را یاد گرفته‌ایم. ✓
 ④ هتل لاله در تهران بسیار معروف است.
 ⑤ همه مردم این هتل را می‌شناسند. ✓
 ⑥ همه مردم آدرس آن را می‌دانند. ✓

تمرين ۲

۱. ایستادن ، نشستن
 ۲. خوابیدن ، رفتن
 ۳. بلند شدن ، تعلق داشتن
 ۴. باریدن ، گریه کردن
 ۵. علاقه داشتن ، کباب شدن
 ۶. برگشتن ، تشریف بردن
 ① یاد گرفتن ② نشان دادن ③ معرفی کردن
 ④ مهاجرت کردن ⑤ گذشتن ✓ ⑥ شروع شدن ✓

تمرين ۳

۱. نوشته شد
 ۲. کاشته شده‌اند
 ۳. کشته خواهیم شد

۶. شمرده می‌شدید ۵. رانده شده بودند ۴. فرستاده می‌شود
- ① پول زیادی با خود از بانک می‌آوریم.
- ② پول زیادی از بانک آورده می‌شود. ✓
- ③ برای رفت و آمد از اتومبیل استفاده شده بود. ✓
- ④ صبح فردا همه چک‌ها را امضا خواهیم کرد.
- ⑤ آن روز حاضران نظر ما را نپذیرفتند.
- ⑥ اما دو هفته بعد نظرمان پذیرفته شد. ✓

● تمرین ۴

۱. سربازان زندانی شده‌اند. ۲. همه‌چیز بردہ می‌شود.
۳. هیچ‌چیز برای ما گذاشته نمی‌شود. ۴. خیلی از درختان شکسته شده‌اند.
۵. اینجا علی‌صدر نامیده می‌شود. ۶. برای ما تصمیم گرفته شده بود.
- ① زندانیان را بخشیده‌اند. ✓
- ② در را بسته‌ام. ✓
- ③ زندانیان را بخشیده‌ایم. ✓
- ④ با شما تماس می‌گیرند. ✓
- ⑤ در را بسته‌اند. ✓

تمرین ۵

۱. آن دختر برادرزاده شماست. ۲. او پسرخاله شماست.
۳. آنها پسرعموهای شما می‌شوند. ۴. می‌گوییم خواهر ناتنی.
۵. شما دایی / خاله آنها می‌شوید. ۶. عمو یا دایی پسر شما می‌شود.
- ① خواهرزاده ✓
- ② دخترخاله ✓
- ③ همراه
- ④ مهمان
- ⑤ پدرزن ✓
- ⑥ منشی

تمرین ۶: شماره ۵

درگ

● تمرین ۱

۱ ← ۵ ۲ ← الف ۳ ← و ۴ ← ب ۵ ← د ۶ ← ج

● تمرین ۲

۱. الف ۲. ب ۳. ب ۴. الف ۵. ب ۶. ب

تمرين ۳

۳ ماهی

۲ آب

۱ مرغ

۴ گاو

۵ شیر

۴ دوغ

نگارش

● تمرین ۱

۱. میگوی جنوب از بهترین نوع میگوست. ۲. گوشت گوسفند را همه دوست داریم.
۳. ما انواع غذاهای محلی را می خوریم. ۴. امیدوارم در شغل جدید موفق باشید.
۵. خاویار ایران بسیار لذیذ و گران است. ۶. خیلی ها به دوغ خنک علاقه دارند.

تمرين ۳

۴ محلی

۳ علاقه

۲ معروف

۱ مخصوص

۸ سنتی

۷ لطیف

۶ نوع

۵ خوشمزه

کفتار**۳ تمرین**

۱. تابستان گرم است یا زمستان؟ ۲. می‌توانید این لباس را برایم بشویید؟
 ۳. می‌نشینید برایتان یک چای بیاورم؟ ۴. کدام یکی را می‌خواهید به من بدهید؟
 ۵. برای پسرتان کوچک است یا نه؟ ۶. می‌دانید جمع "فرش" چه می‌شود؟

۴ تمرین

۱. غذای ما نان و پنیر است.
 ۲. غذای ما چلورشت است.
 ۳. غذای ما آبگوشت است.
 ۴. بهترین غذای ما آبگوشت است.
 ۵. بهترین غذای مردم آبگوشت است. ۶. بهترین غذای ایرانیان آبگوشت است.
 ۷. بهترین غذای ایرانیان جوجه کباب است.
 ۸. یکی از بهترین غذاهای ایرانیان جوجه کباب است.
 ۹. یکی از بهترین غذاهای ایرانیان چلوکباب است.
 ۱۰. یکی از بهترین غذاهای ایرانی چلوکباب است.

درس هفت**وازگان****● تمرین ۱**

۱. آشپزخانه ۲. اتاق خواب ۳. روستایی ۴. آبگوشت ۵. لذیذ ۶. خوشنویسی
③	② کم آب	① پرآب
✓	⑤ وسیع	④ زنده

● تمرین ۲

آش، جوجه کباب، سوپ، چلوکباب، چلوخورشت	غذا
شتر، گاو، مرغ، گربه، گوسفند	جانور
آب، چای، نوشابه، دوغ، قهوه	نوشیدنی
خوش نویسی، سفالگری، موسیقی، مینیاتور، قالی بافی	هنر
(۳) چلوگشت	① چلوخورشت
(۴) میگو	② چلوگشت
(۵) چلوکباب	③ چلوخورشت
	④ دسر
	⑤ چلوکباب

ساختار

● تمرین ۱

شماره	مصدر	ستاک حال	امر مفرد	امر جمع
۱	آفریدن	آفرین	بیافرین	بیافرینید
۲	بافتن	باف	بیاف	بیافید
۳	نوشیدن	نوش	بنوش	بنوشید
۴	پختن	پز	بیز	بیزید
۵	کاشتن	کار	بکار	بکارید
۶	نامیدن	نام	بنام	بنامید
(۱)	آموختن، آموخت، آموخته	آوردن، بیاور، بیاورید	بیافرین	بیافرینید
(۲)	آموختن، آموخت، آموخته	آوردن، بیاور، بیاورید	بیاف	بیافید
(۳)	انداختن، بینداز، بیندازید	بیافرین	بنوش	بنوشید
(۴)	انداختن، بینداز، بیندازید	آوردن، بیاورید	بکار	بکارید
(۵)	انداختن، بینداز، بیندازید	آوردن، بیاورید	بنام	بنامید

● تمرین ۲

شماره	مصدر	ستاک حال	نهی مفرد	نهی جمع
۱	نشستن	نشین	نشین	نشینید

نگویید	نگو	گو	گفتن	۲
نگذارید	نگذار	گذار	گذاشتن	۳
نفروشید	نفروش	فروش	فروختن	۴
نکنید	نکن	کن	کردن	۵
نشوید	نشو	شو	شدن	۶
(۲) برگشت، برگشت، برگشت			① بردن، نبر، نبرید 	
(۴) پذیرفت، پذیر، پذیرید			③ پختن، نپز، نپزید 	
(۶) پرسیدن، نپرس، نپرسید			⑤ راندن، راند، رانده	

● تمرین ۳

۱. اگر من کار کنم پول می‌دهد.
 ۲. اگر ما دعوت کنیم قبول می‌کنند.
 ۳. اگر شما غذا بپزید می‌خوریم.
 ۴. اگر تو گریه کنی ناراحت می‌شوم.
 ۵. اگر آنها درخت بکارند کمک می‌کنیم.
 ۶. اگر تصمیم بگیرم او می‌پذیرد.
- ① اگر او را ببینم سلام شما را می‌رسانم.
 ② اگر او را دیدم سلام شما را می‌رسانم.
 ③ اگر تلفن بزند به شما می‌گوییم.
 ④ اگر تلفن زد به شما می‌گوییم.
 ⑤ اگر پول بگیرم تا فردا به حساباتان می‌ریزم.
 ⑥ اگر پول بدھید خیلی زود به حسابات می‌ریزم.

● تمرین ۴

۱. اگر می‌گفتید می‌نوشتم.
 ۲. اگر زحمت می‌کشید موفق می‌شد.
 ۳. اگر می‌خواستی دعوت می‌شدی.
 ۴. اگر می‌ماندید به گردش می‌رفتیم.
 ۵. اگر ادامه می‌دادم قبول می‌شدم.
 ۶. اگر می‌انداختند می‌گرفتید.

✓ ① اگر تلفن می‌زدید می‌آمدم.

② اگر دانشجویان شرکت کنند خوشحال می‌شویم.

③ اگر تلفن زدید من هم با شما می‌آیم.

✓ ④ اگر اتومبیلش را می‌فروخت می‌خریدم.

✓ ⑤ اگر دانشجویان شرکت می‌کردن خوشحال می‌شدم.

⑥ اگر ماشینتان را فروختید می‌خرم.

● تمرین ۵

۱. اگر ایستاده بودید خسته می‌شدید. ۲. اگر برگشته بود مرا می‌دید.

۳. اگر آمده بودی تا صبح می‌خوابیدم. ۴. اگر غذا پخته بود می‌خوردیم.

۵. اگر تماس گرفته بودی می‌فهمیدم. ۶. اگر خوانده بودیم می‌دانستیم.

✓ ① اگر داده بود می‌گرفتم.

② اگر داد می‌گیرم. ۳. اگر خوابیدی بهتر می‌شوی.

✓ ④ اگر خوابیده بودی بهتر می‌شدی. ۵. اگر می‌خوابید بهتر می‌شدی.

● تمرین ۶

۱. اگر دعوت شده بودم آمده بودم. ۲. اگر نامه را داده بودی خوانده بود.

۳. اگر حرف زده بودید شنیده بودیم. ۴. اگر ساخته بودند استفاده کرده بودند.

۵. اگر مانده بود صحبت کرده بودیم. ۶. اگر فرستاده بودیم گرفته بودید.

✓ ① اگر فرش را می‌بافت می‌فروخت.

② اگر فرش را بافته بود می‌فروخت.

✓ ③ اگر فرش را بافته بود فروخته بود.

④ اگر سؤال کرده بودم جواب می‌دادند.

✓ ⑤ اگر سؤال کرده بودم جواب داده بودند.

۶) اگر سؤال می‌کردم جواب می‌دادند.

● تمرین ۷

۱. کفش من از همه کفش‌ها کوچک‌تر است.
۲. پیراهن تو از همه پیراهن‌ها گران‌تر است.
۳. خانه‌ی او از همه خانه‌ها نزدیک‌تر است.
۴. مدرسه‌ی ما از همه مدرسه‌ها دورتر است.
۵. لباس شما از همه لباس‌ها ساده‌تر است.
۶. گروه آنها از همه گروه‌ها بدتر است.

۱) این گران‌ترین فرش است. این فرش گران‌تر است.

۲) این کوچک‌ترین کفش است. این از همه کفش‌ها کوچک‌تر است.

۳) این بزرگ‌ترین شلوار است. این از همه شلوارها بزرگ‌تر است.

۴) این زیباترین پیراهن است. این از همه پیراهن‌ها زیباتر است.

۵) این خوشمزه‌ترین میوه است. این میوه بسیار خوشمزه است.

۶) این دیدنی‌ترین برج است. این برج خیلی بلند و دیدنی است.

درک

● تمرین ۱

۱. ۱, ۲, ۳, ۴	۲. ۴, ۲, ۱, ۳	۳. ۲, ۱, ۴, ۳	۴. ۳, ۱, ۲, ۴
۵. ۳, ۲, ۱, ۴	۶. ۱, ۳, ۲, ۴	۷. ۱, ۴, ۳, ۲	۸. ۴, ۱, ۲, ۳

● تمرین ۲

۱) پژوهشکی	۲) قالی‌بافی	۳) ورزش	۴) کاشی‌کاری
۵) مسافرت	۶) مینیاتور	۷) میوه	۸) دست‌بازی

نگارش

● تمرین ۱

۱. لباس ما معمولاً از پارچه درست می‌شود.
۲. غذا خوردن اغلب با تعارف همراه است.
۳. خاتم‌کاری از هنرهاي زيباie ايراني به شمار می‌رود.
۴. از شنیدن خبر سلامتی شما همه خوشحال شدیم.
۵. قالی‌بافی مهم‌ترین صنعت دستی ايرانیان است.
۶. بهترین سوغات ايران فرش و کارهای دستی است.

● تمرین ۲

۴. نقاش	۳. موافق	۲. ممنوع	۱. صنعت
۸. مسجد	۷. معماری	۶. خوش‌نویسی	۵. فلزکاری

کفتار

● تمرین ۳

۱. او نان نمی‌خواهد؛ کباب می‌خواهد.
۲. یکشنبه‌ها کتابخانه تعطیل است.
۳. فقط شش دقیقه اینجا بمانند.
۴. نادانی هم بد دردی است.
۵. نگران نباشید؛ زود بر می‌گردد.
۶. گریه کمکی به تو نمی‌کند.

● تمرین ۴

۱. قالی‌بافی یک صنعت دستی است.
۲. قالی‌بافی یکی از صنایع دستی است.
۳. قالی‌بافی یکی از هنرهاي زيباie است.
۴. مینیاتور یکی از هنرهاي زيباست.
۵. مینیاتور یکی از هنرهاي زيباie ايران است.
۶. خاتم‌کاری یکی از هنرهاي زيباie ايران است.

۷. خاتم‌کاری یکی از هنرهای زیبای ایرانیان است.
۸. خاتم‌کاری یکی از هنرهای زیبای ایرانیان به شمار می‌رود.
۹. کاشی‌کاری یکی از هنرهای زیبای ایرانیان به شمار می‌رود.
۱۰. کاشی‌کاری را یکی از هنرهای زیبای ایرانیان می‌دانیم.

درس هشت

وازگان

● تمرین ۱

۱. شهرت ۲. خداوند ۳. ناراحتی ۴. روستا ۵. داستان ۶. پشیمان

● تمرین ۲

۱. مهر	۲. دوغ	۳. طوفان	۴. شکار	۵. سفال	۶. گلدان
(۳) کاشی	(۲) میخ	(۱) طلا			
(۶) نقره	(۵) گربه	(۴) بز			

ساختار

● تمرین ۱

گذشته نقلی	آینده	صفت مفعولی	مصدر	شماره
بافته‌ایم	خواهیم بافت	بافته	بافتن	۱
کوییده‌ایم	خواهیم کویید	کوییده	کوییدن	۲
کشته‌ایم	خواهیم کشت	کشته	کشتن	۳
نوشیده‌ایم	خواهیم نوشید	نوشیده	نوشیدن	۴

ریخته‌ایم کاشته‌ایم	خواهیم ریخت خواهیم کاشت	ریخته کاشته	ریختن کاشتن	۵ ۶
------------------------	----------------------------	----------------	----------------	--------

- ۱ زدن، زن، زد، زده
- ۲ زدن، زده، خواهم زد، زدهام ✓
- ۳ ساختن، ساخته، خواهد ساخت، ساخته است ✓
- ۴ شمردن، شمار، شمرد، شمرده
- ۵ شناختن، شناخته، خواهیم شناخت، شناخته‌ایم ✓
- ۶ شنیدن، شنیده، خواهید شنید، شنیده‌اید ✓

● تمرین ۲

۱. خسروپروریز پادشاه ساسانی بود.
۲. تابستان فصل دوّم سال است.
۳. چادر محل زندگی عشایر است.
۴. چلوکباب بهترین غذای ماست.
۵. دوغ نوشابه سنتی ایران است.
۶. خاویار گران‌ترین غذای ایرانی است.
- ۱ هوای فروردین، اوّلین ماه بهار، بسیار خنک است.
- ۲ هوای اوّلین ماه بهار بسیار خنک است.
- ۳ از مهمان‌ها با خاویار، گران‌ترین غذای ایرانی، پذیرایی شد. ✓
- ۴ از مهمان‌هایمان با خاویار و میگو پذیرایی می‌کنیم.
- ۵ پارکینگ، جای مخصوص پارک کردن، در همه‌جا لازم است. ✓
- ۶ همه ساختمان‌های بزرگ باید دارای پارکینگ باشند.

● تمرین ۳

۱. کارشناس می‌گوید که باید از فرش‌ها خوب نگهداری کنیم.
۲. آشپز می‌گوید که برایمان کباب درست کرده است.
۳. دوستم می‌گوید که برای من هم ناهار آورده است.

۴. آنها گفتند که آن قالی را دوست دارند.

۵. همه گفتند که خوب است کارم را ادامه دهم / کارمان را ادامه دهیم.

۶. من گفتم که خاتم‌کاری را بیشتر دوست دارم.

① بچه‌ها می‌گویند: "هر روز در پارک بازی می‌کنیم."

② ✓ بچه‌ها می‌گویند که هر روز در پارک بازی می‌کنند.

③ ✓ عمو می‌گوید که یک مرتبه مرا می‌بخشد.

④ عمو می‌گوید: "یک مرتبه ترا می‌بخشم."

⑤ ✓ پرستار گفت که حال پدرمان خیلی بد است.

⑥) پرستار گفت: "حال پدرتان خیلی بد است."

● تمرین ۴ : شماره ۵

درک

● تمرین ۱

۱. نقش‌های پازیریک مانند نقش‌های تخت جمشید است.

۲. قالی خسروپرویز باغ بزرگی را نشان می‌داد.

۳. نظر گدار با نظر ادواردز یکی است.

۴. اتریش در قاره اروپا واقع است.

۵. چلسی یکی از شهرهای انگلستان است.

۶. قالی خسروپرویز یکی از هفت قالی معروف نیست.

● تمرین ۲

۱ ← ۵ ← ۲ ← ۳ ← ب ← ۴ ← ۵ ← ۶ ← د

۳ تمرین

۱ دوره هخامنشی	۲ دوره ماد	۳ دوره ساسانی
۴ دوره اشکانی	۵ دوره صفویه ✓	۶ دوره زندیه

نگارش

● تمرین ۱

۱. همه‌چیز جهان را خدا آفریده است. ۲. از همه با شیرینی پذیرایی می‌کنم.
۳. پشیمانم که ماشین را زود فرختم. ۴. قضاوت کار بسیار مشکلی است.
۵. طلا و نقره از فلزات گرانبها هستند. ۶. میخ‌های چادر را در زمین بکویید.

۳ تمرین

۱. بافندگی	۲. طرح	۳. طویله	۴. غیر از
۵. عبارتند از	۶. صفویه	۷. معّرفی	۸. مجموعه

گفتار

۳ تمرین

۱. خیلی از آنها فارسی را می‌فهمند.
۲. اگر می‌توانید کمی شکر بریزید.
۳. روی سینی را بپوشانید.
۴. گرسنه هستم؛ کمی غذا می‌خواهم.
۵. کسی در آنجا زندانی نمی‌شود.
۶. خدا نگهدارتان. خوش آمدید.

۴ تمرین

۱. همه مردم به فرش علاقه دارند.
۲. جهانگردان به فرش علاقه دارند.
۳. جهانگران به طبیعت علاقه دارند.
۴. جهانگردان طبیعت را دوست دارند.

۵. هنرمندان طبیعت را دوست دارند. ۶. هنرمندان مینیاتور را دوست دارند.
 ۷. هنرمندان آثار هنری را می خرند. ۸. هنرمندان مینیاتور را می خرند.
 ۹. کارشناسان آثار هنری را می خریم. ۱۰. ما آثار هنری را می خرند.

درس نه

وازگان

● تمرین ۱

خراب ← درست	زمستانی ← تابستانی	قدیمی ← جدید
گم کردن ← پیدا کردن	مشکل ← آسان	موافق ← مخالف
① مناسب	② مفید	③ کامل
④ کوتاه	⑤ شلوغ	⑥ خلوت

تمرین ۲

۱. کدام	۲. ما
۳. اسب	۴. کوبیدن
۵. نرم	۶. از

۱. انقلاب	۲. گرفتن
۳. آسان	۴. چهل
۵. به	۶. مردم

ساختار

● تمرین ۱

۱. استاد اسم مرا پرسید.
 ۲. ایشان پرسیدند که اهل کجا هستم / هستیم.
 ۳. دوستم پرسید که سوار کدام اتوبوس می شوم.

۴. برادرت خواست بداند که چرا نمی‌خواهم به کلاس بیایم.

۵. همسایه پرسید که کی به مسافت می‌روم / می‌رویم.

۶. همسایه پرسید که چه روزی برمی‌گردم / برمی‌گردیم.

۱ استاد پرسید: "چند سال در اینجا می‌مانید؟"

۲ ✓ استاد خواست بداند که چند سال در آنجا می‌مانیم.

۳ دوستم گفت: "ساعت چند می‌خوابی؟"

۴ ✓ دوستم پرسید که چه ساعتی می‌خوابم.

۵ همسایه پرسید: "بچه‌ها را با خودتان می‌برید؟"

۶ ✓ همسایه می‌خواست بداند که بچه‌ها را با خودمان می‌بریم یا نه.

● تمرین ۲

۱. استاد به همه گفت که اسمشان را بنویسند.

۲. ایشان خواستند که کمی بلندتر تکرار کنیم.

۳. دوستم گفت که تا شب کار را تمام کنم.

۴. خواهرم گفت که پول را حتماً به او برسانم.

۵. عمو تعارف کرد که با آنها ناهار بخورم / بخوریم.

۶. همسایه خواهش کرد که به آنها کمک کنم / کمک کنیم.

۱ ✓ دایی گفت که پنجره را بیندم.

۲ دایی گفت: "پنجره را بیند."

۳ عمو گفت: "بچه‌ها! با هم پیاده شوید."

۴ ✓ عمو به بچه‌ها گفت که با هم پیاده شوند.

۵ عمه گفت: "با پدرتان تماس بگیرید."

۶ ✓ عمه از ما خواست که با پدرمان تماس بگیریم.

● تمرین ۳

قالی	←	چه	：	قالیچه
باقتن	←	نده	：	بافنده
هنر	←	مند	：	هنرمند
خواب	←	گاه	：	خوابگاه
تاجیک	←	ستان	：	تاجیکستان
راندن	←	نده	：	راننده
(۳) فلز		(۲) نظیر		(۱) هتر
(۶) صنعت		(۵) گل		(۴) آغاز

● تمرین ۴

۱. این هنرمند	۲. آن استان	۳. داستان تو	۴. کارشناس پنجم	۵. سوّمین بشقاب	۶. بهترین جوجه کباب
(۱) این تعمیرگاه 	(۲) تعمیرگاه ما	(۳) معروف‌ترین تعمیرگاه	(۴) یک تعمیرگاهی	(۵) یک تعمیرگاه	(۶) این تعمیرگاه

● تمرین ۵

دانستن ← ش	：	دانش	گردیدن ← ش	：	گردش
ساختن ← ار	：	ساخтар	آشنا ← ای	：	آشنایی
راست ← ای	：	راستی	رفتن ← ش	：	روش
بیمار ← ای	：	بیماری	گفتن ← ار	：	گفتار
خواستن ← ش	：	خواهش	تاریک ← ای	：	تاریکی
زمستان ← ای	：	زمستانی	آموختن ← ش	：	آموزش
(۳)		(۲) شستن	(۱) گذشتن		

۳ ✓ پذیرفتن

۲ داشتن

۱ شناختن

● تمرین ۶

۳. بافنده‌ها، بافندگان	۲. تعمیرگاه‌ها	۱. نقاشان، نقاش‌ها
۶. منازل، منزل‌ها	۵. اشخاص	۴. مشکلات، مشکل‌ها
۳ مغرب	۲ مشرق	۱ جزیره
۶ هدیه	۵ مسجد	۴ تقویم

● تمرین ۷

۱. فالیچه : اسم + پسوند	۲. بی‌ارزش : پیشوند + اسم	۳. کارشناس : اسم + فعل
۴. کارگاه : اسم + پسوند	۵. روش : فعل + پسوند	۶. بی‌مزه : پیشوند + اسم
۳ بارزش	۲ هندواروپایی	۱ سبزیجات
۶ تعمیرگاه	۵ گلدان	۴ آشپزخانه

درک

● تمرین ۱

۱. الف ۲. د ۳. د ۴. ب ۵. ب ۶. الف

● تمرین ۲

۱ ددها اثر	۲ بیش از ده اثر
۴ بیش از صد اثر	۵ یک هزار اثر
۳ صدها اثر	۶ چند هزار اثر

نگارش

● تمرین ۱

۱. کشور ایران از حدود سی استان تشکیل می‌شود.

۲. این تعمیرگاه می‌تواند انواع اتومبیل‌ها را تعمیر کند.
۳. کار پلیس کمک کردن به همه مردم است.
۴. در تابستان جهانگردان بیشتری به اینجا می‌آیند.
۵. سلسله هخامنشی بزرگ‌ترین حکومت شاهنشاهی را تأسیس کرد.
۶. کارت شناسایی من از دیروز گم شده است.

۳ تمرین

۱. بالارزش	۲. تعداد	۳. تعمیرگاه	۴. زمستانی
۵. عمدہ	۶. قدم زدن	۷. مناطق	۸. مساجد

کفتار

۳ تمرین

۱. همه شما این کلمه را تکرار کنید.
۲. همه آنها می‌توانند در آنجا قدم بزنند.
۳. همه ما ماشین را در اینجا می‌گذاریم.
۴. همان شبی که در آنجا بودم آمدی.
۵. به خیابان رفتم که دوستی را ببینم.
۶. در این خانه جای خالی پیدا نمی‌شود.

۴ تمرین

۱. جهانگردان زیادی به شهر ما می‌آیند.
۲. جهانگردان زیادی برای تماشا به شهر ما می‌آیند.
۳. جهانگردان زیادی برای تماشا به شهر شیراز می‌آیند.
۴. دوستانمان برای تماشا به شهر شیراز می‌آیند.
۵. دوستانمان برای دیدن ما به شهر شیراز می‌آیند.
۶. دوستانمان برای دیدن آثار تاریخی به شهر شیراز می‌آیند.

۷. دوستانمان برای دیدن آثار تاریخی به اصفهان می‌آیند.
 ۸. خیلی از مسافران برای دیدن آثار تاریخی به اصفهان می‌آیند.
 ۹. خیلی از مسافران برای دیدن صنایع دستی به اصفهان می‌آیند.
 ۱۰. خیلی از مسافران برای خریدن صنایع دستی به اصفهان می‌آیند.

درس ۵

وازگان

تمرين ۱

مشهور ← مشکل	طولانی ← بلند	معروف ← سخت
علت ← راستی	حافظ ← نگهدار	دلیل ← واقعاً
① رقیب	② درمان	③ حاشیه
مانند ✓	تعارف	خبر ④

تمرين ۲

۱. شهرستان ۲. کلیسا ۳. سلسله ۴. پشیمان ۵. مذهبی ۶. دانشکده
 ۷. ک، ذ، غ، ا ۸. ک، ا، ذ، غ ۹. ک، غ، ا ۱۰. ک، ا، غ، ذ

ساختار

تمرين ۱

۱. اخبار	۲. صنایع
۶. هدایا	۷. منازل
۳. اعداد	۴. شعراء
۵. علل	۹. علوم
۱۰. اطراف	

③ منار
⑥ مذهب

② میل
⑤ معدن

① میلاد
④ ملت ✓

● تمرین ۲

۱. فلزها - فلزات ۲. معدنها - معادن ۳. اشکالها - اشکالات
 ۴. تمرینها - تمرینات ۵. مدرسه‌ها - مدارس ۶. جمله‌ها - جملات
 ۷. توضیحها - توضیحات ۸. مشکل‌ها - مشکلات ۹. نظرها - نظرات
 ۱۰. کلمه‌ها - کلمات

③ جزیره ✓
⑥ نقره

② حکومت
⑤ علّت ✓

① دزد
④ استان

● تمرین ۳

کارشناس	← ان	کارشناسان	← ات	موجود	← ات	موجودات
جواهر	← ات	جواهرات	← ها	دوستی	← ها	دوستی‌ها
خبر	← ها	خبرها	← ان	ساکن	← ان	ساکنان
مشکل	← ات	مشکلات	← ها	گلدان	← ها	گلدانها
دزد	← ان	دزدان	← ها	گوشت	← ها	گوشت‌ها
موافق	← ان	موافقان	← ات	تعطیل	← ات	تعطیلات
- ③ تصویر ✓
⑥ تمرین ✓
- ② تقویم
⑤ تماس ✓
- ① تغییر ✓
④ ترکیب ✓

● تمرین ۴

۱. شخص ۲. مزرعه ۳. شهر ۴. روز ۵. اتاق ۶. داستان
 ③ پرآب ✓
 ① معروف‌ترین ✓
 ② رود

۱) جنوب

۲) این

۳) کشور

● تمرین ۵

۱. آقا، خانم، آقای ... خانم ... (با اسم)
 ۲. آقا، خانم،
 ۳. حاج آقا، حاج خانم، حاجیه خانم، (یا با اسم)
 ۴. جناب آقای ... سرکار خانم ... حاج آقا، حاج خانم،
 ۵. دکتر، مهندس، آقای دکتر، آقای مهندس، خانم دکتر، خانم مهندس، (یا با اسم)
 ۶. خاله، عمو، دایی، عمه (یا با اسم) - خاله جون، عمو جون، دایی جون، عمه جون
- ۱) دایی آقا ۲) دایی جون ۳) آقای دایی ۴) سرکار دایی ۵) جناب آقای دایی ۶) دایی آقای دایی

● تمرین ۶: شماره ۶

درگ

● تمرین ۱

۱ ← و ۲ ← د ۳ ← ه ۴ ← ف ۵ ← ج ۶ ← ب

● تمرین ۲

۱. در مشرق ایران واقع است.
۲. از شهرهای استان است.
۳. نام یک شهر کوچک است.
۴. مال مسلمانان است.
۵. به زردشتیان تعلق دارد.
۶. از بناهای پس از اسلام است.

● تمرین ۳

۱) آرامگاه بابا طاهر

۲) سی و سه پل

④ موزه شوش	✓ ③ میدان نقش جهان
✓ ⑥ کاخ چهل ستون	⑤ کتبیه گنج نامه

نگارش

● تمرین ۱

۱. دین زرده‌شی از دین‌های ایران پیش از اسلام است.
۲. مسجد شیخ لطف‌الله از بناهای عالی دوره اسلامی است.
۳. ارامنه در اصفهان کلیساها مخصوص خود را دارند.
۴. منارهای منارجنبان را می‌توانیم تکان دهیم.
۵. داستان خاله خرسه داستان دوستان نادان است.
۶. بازار اصفهان از معروف‌ترین بازارهای ایران به شمار می‌رود.

● تمرین ۳

۴. سفارش	۳. شهرستان	۲. منارجنبان	۱. مسجد جامع
۸. نمایشگاه	۷. محترم	۶. قلب	۵. قربان

کفتار

● تمرین ۳

۱. مادر جان، تو را خیلی دوست دارم.
۲. اگر بچه خواب است می‌توانی کار کنی.
۳. نمی‌توانم این گلدان را تکان بدهم.
۴. پشیمان شدم که از او دعوت نکردم.
۵. روی آتش کباب درست می‌کند.
۶. خوش آمدید؛ خانه خودتان است.

● تمرین ۴

۱. اصفهان شهر بزرگ استان است.
۲. اصفهان بزرگ‌ترین شهر استان است.

۳. اصفهان بهترین شهر استان است.
 ۴. اصفهان بهترین شهر ایران است.
 ۵. اصفهان بهترین شهر ایران بوده است.
 ۶. اصفهان جالب‌ترین شهر ایران بوده است.
 ۷. اصفهان یکی از جالب‌ترین شهرهای ایران بوده است.
 ۸. اصفهان یکی از دیدنی‌ترین شهرهای ایران بوده است.
 ۹. اصفهان یکی از دیدنی‌ترین شهرهای جهان بوده است.
 ۱۰. اصفهان یکی از دیدنی‌ترین شهرها در همهٔ جهان بوده است.

درس یازده

واژگان

● تمرین ۱

کارهای خوب	شنا کردن، به مسافرت رفتن، تعمیر کردن، قدم زدن، تحصیل
صفت‌های خوب	دانان، بالرزش، محترم، جذاب، مطبوع
مربوط به اصفهان	نصف جهان، سی و سه پل، منارجنیان، نقش جهان، زاینده‌رود
مربوط به شیراز	حافظ، شاه چراغ، سعدی، تخت جمشید، دروازه قرآن
① نقش جهان	✓ ② زاینده‌رود
④ دروازه قرآن	✓ ③ تخت جمشید
⑤ سی و سه پل	⑥ بازار وکیل

● تمرین ۲

۱. کاخ	۲. تمبر	۳. خرج	۴. عجیب	۵. کاغذ	۶. فراموش
③ آتش	✓ ② ادب	④ امسا	⑤ امضای	① اسپ	⑥ آش

ساختار**● تمرین ۱**

۱. ایشان کتاب را خوانده و نظرشان را نوشته‌اند.
 ۲. آثاری از گذشته باقی مانده امّا بسیاری از آنها شناسایی نشده‌اند.
 ۳. ما منزل جدیدی پیدا کرده و آن را برای دوستمان خریده‌ایم.
 ۴. او قیمت قالیچه را سؤال کرده امّا آن را نخریده است.
 ۵. من غذا را در جای سرد نگاه داشته و روز بعد از آن استفاده کرده‌ام.
 ۶. روستاییان به جنگل رفته امّا راهشان را گم کرده‌اند.
- ① میوه زیادی خریده و از مهمانان پذیرایی کرده‌اند.
- ② قسمتی از میوه‌ها هنوز مانده است.
- ③ پنج سال به دانشگاه رفته امّا هنوز درسش را تمام نکرده است.
- ④ امسال بعد از پنج سال درسش را تمام می‌کند.
- ⑤ نامه‌های زیادی برای شما فرستاده است.
- ⑥ نامه‌های زیادی رسیده که هنوز آنها را نخوانده‌اید.

● تمرین ۲

۱. می‌خواهیم سه و نیم کیلو خرما بخریم. ۲. نصف غذای ما برنج است.
 ۳. ما هفت متر و نیم پارچه لازم داریم. ۴. نصف این گوشت برای ما کافی است.
 ۵. شما فقط دو ساعت و نیم وقت دارید. ۶. می‌خواهند نصف زمین را بسازند.
- ① نیم و نیم می‌شود یک و نیم. ② نصف و یک می‌شود یک و نیم.
- ③ یک دوّم و دو می‌شود سه. ④ پنج یعنی چهار و یک دوّم و نیم.
- ⑤ نصف پنج می‌شود دو و نیم. ⑥ سه نصف پنج است.

● تمرین ۳

- ① مهیار سی هزار تومان و مهدیس بیست هزار تومان پول دارد. جمع پول آنها چهل هزار تومان است.
- ② سه کلمه "جالب، جدید، جوان" هر کدام چهار حرف دارند. این سه کلمه روی هم بیست حرف دارند.
- ✓ ③ ما در پنج روز هفته، هر روز ده ساعت کار می‌کنیم. در یک هفته پنجاه ساعت کار می‌کنیم.
- ✓ ④ اگر از ساعت هشت صبح تا ساعت دوازده درس بخوانیم در سه روز دوازده ساعت درس خوانده‌ام.
- ✓ ⑤ کلاس یک پانزده صندلی و کلاس دو چهارده صندلی دارد. دو کلاس روی هم بیست و نه صندلی دارند.
- ✓ ⑥ اگر هر روز صد صفحه از کتابی بخوانیم بعد از سه روز پانصد صفحه خوانده‌ایم.

● تمرین ۴

۱. —، محترم‌تر، محترم‌ترین	۲. عجیب، —، عجیب‌ترین
۳. لجوج، لجوج‌تر، —	۴. —، بالرزش‌تر، بالرزش‌ترین
۵. طولانی، —، طولانی‌ترین	۶. تازه، تازه‌تر، —
✓ ① خنک‌تر	② سخت‌ترین ③ سنگین
✓ ④ شیرین‌ترین	⑤ عزیز
✓ ⑥ علاقه‌مند‌تر	

● تمرین ۵

اسم + پسوند	شرقی، شکارگاه، امیدوار، دوستانه، علاقه‌مند
پیشوند + اسم	بی‌مزه، بی‌جا، بی‌ارزش، باشکوه، بالرزش
فعل + پسوند	نماینده، روش، آینده، دانا، بسته

صفت + اسم	بزرگراه، خوشمزه، بدمزه، کوتاه‌مدّت، خوشحال
۱ ✓	۱ تعمیرگاه
۲	کلیسا
۳ ✓	آتشکده
۴ ✓	گلدان
۵	خراب
۶ ✓	قالیچه

● تمرین ۶

۱.	اين گوشت چقدر لطيف است!	۱. چقدر اين گوشت لطيف است!
۲.	این شبها چقدر کوتاهند!	۲. چقدر اين شبها کوتاهند!
۳.	ایشان چقدر کم حرف می‌زنند!	۳. چقدر ايشان کم حرف می‌زنند!
۴.	ما چقدر کم می‌خوابيم!	۴. چقدر ما کم می‌خوابيم!
۵.	شما چقدر لجوج هستيد!	۵. چقدر شما لجوج هستيد!
۶.	تو چقدر زود خسته می‌شوی!	۶. چقدر تو زود خسته می‌شوی!
- ۱ هواگرم است.
- ۲ هواگرم است.
- ۳ هواگرم است!
- ۴ هواگرم است!

درک

● تمرین ۱

۱.	۱, ۴, ۲, ۳	۱, ۴, ۲, ۳
۲.	۲, ۱, ۳, ۴	۲, ۱, ۳, ۴
۳.	۳	۳
۴.	۱, ۲, ۳, ۴	۱, ۲, ۳, ۴
۵.	۵	۵
۶.	۶	۶

● تمرین ۲

۱	بازار اصفهان	۱ بازار وکیل
۲ ✓	تخت جمشید	۲ تخت جمشید
۳ ✓	آتشکده زردهشیان	۳ بازار اصفهان
۴	گنج نامه	۴ آتشکده زردهشیان
۵ ✓	دروازه قرآن	۵ دروازه قرآن

نگارش

● تمرین ۱

۱. برای فرستادن نامه با پست حتماً باید آدرس را بنویسید.
۲. بابا و مامان بهترین دوستان بچه‌ها هستند.
۳. تمبر روی پاکت را باید فراموش کنیم.
۴. "آغاز" و "شروع" دو کلمه هم‌معنی هستند.
۵. هر ماه مبلغ زیادی برای رفت و آمد خرج می‌کنم.
۶. تخت جمشید پایتخت باشکوه هخامنشیان بوده است.

● تمرین ۲

۱. معقول	۲. قلم	۳. کاغذ	۴. عجیب
۵. سرو	۶. دروازه	۷. تمبر	۸. جمع

کفتار

● تمرین ۳

۱. این نامه را در کیفтан بگذارید.
۲. کتابی را که خواستید برایتان خریدم.
۳. او نمی‌تواند دستش را تکان بدهد.
۴. منارجنبان اصفهان تکان می‌خورد؟
۵. پولی که به تو دادم چقدر بود؟
۶. چه میل دارید سفارش بدهید؟

● تمرین ۴

۱. تخت جمشید یک پایتخت تاریخی است.
۲. تخت جمشید یک پایتخت باستانی است.
۳. تخت جمشید یک پایتخت باستانی به شمار می‌رود.

۴. تخت جمشید یک پایتخت معروف به شمار می‌رود.
۵. تخت جمشید یک پایتخت معروف بوده است.
۶. تخت جمشید پایتخت سیاسی ایران بوده است.
۷. تخت جمشید یک پایتخت جهانی بوده است.
۸. تخت جمشید یک مرکز بین‌المللی بوده است.
۹. تخت جمشید یکی از پایتخت‌های ایران بوده است.
۱۰. تخت جمشید یکی از سه پایتخت هخامنشیان بوده است.

درس دوازده

وازگان

جدول

افقی: ۱. تدریس ۲. رود ♦ باف ۳. ج س ♦ جزار ۴. متعددی ۵. بی ♦ زد
۶. چادر ۷. بیس ♦ ار

عمودی: ۱. ترجمه ۲. دوست ♦ چی ۳. رد ♦ عبّاس ۴. جدید ۵. سبزی ♦ را
۶. ۱۱ ۷. آفریدن

● تمرین ۱

۱. خدانگهدار	۲. طویله	۳. تعمیر کردن	۴. نوه	۵. آدرس	۶. کرایه
۳) نامزدم	۲) فرزندم	۱) عروسم			
۶) دامادم	۵) نوهام	۴) همسرم			

ساختار

تمرين ۱

۳. ما، -مان، -یم	۲. او، -اش، -ه	۱. من، -م، -م
۴. آنها، -شان، -اند	۵. شما، -تان، -اید	۴. تو، -یت، -ی
① ما در زمینمان برنج کاشتیم. ② ما در زمینمان برنج کاشتیم.		
③ او ماشین را پارک می‌کند؟ ④ او ماشین را پارک می‌کند؟		
⑤ من در خانه‌ام قالی می‌بافم. ⑥ من در خانه‌ام قالی می‌بافند.		

تمرين ۲

۱. تنها نمی‌آیم؛ با نامزدم می‌آیم.	۲. آنها با غذایشان نوشابه می‌خورند.
۳. ما از خاویار کشورمان لذت می‌بریم.	۴. تو با دوستت کجا رفتی؟
۵. او با همسرش در کجا زندگی می‌کند؟	۶. شما با غذایتان چه دوست دارید؟
① او همهٔ پولش را خرج مسافرت می‌کند.	
② او همهٔ پولش را خرج مسافرت می‌کنم.	
③ من با دخترعمویم ازدواج می‌کنم.	
④ من با دخترعموی من ازدواج می‌کنم.	
⑤ تو ساعت تو را برای تعمیر کجا بردہ‌ای؟	
⑥ تو ساعت را برای تعمیر کجا بردہ‌ای؟	

تمرين ۳

۲. اگر می‌توانی به من کمک کن.	۱. آهسته او را صدا کرديم.
۴. خواهش می‌کنیم ما را بیدار نکنید.	۳. ما حتماً به تو کمک می‌کنیم.
۶. به آنها تعارف نکردید بنشینند؟	۵. کی می‌خواهی تو را بیدار کنم؟
① آن را خواندمش ② خواندمش	

- ۴ تو را با خودم می برم ✓
 ۵ آنها را می آورم ✓
 ۳ با خودم می برمت ✓
 ۶ می آورم شان ✓

● تمرین ۴

۱. غذای بی مزه
 ۲. نان شور
 ۳. اثر تاریخی
 ۴. هوای خنک
 ۵. استاد خارجی
 ۶. رنگ زیبا
- ۱ نان بی نمک یعنی نانی که نمک ندارد. ✓
 ۲ غذای خوشمزه یعنی غذایی که مزه خوب دارد. ✓
 ۳ دانشجوی خارجی یعنی دانشجویی که اهل کشور خودمان است.
 ۴ دامن گران یعنی دامنی که سفید یا آبی است.
 ۵ پیراهن بلند یعنی پیراهنی که بلند است.
 ۶ باغ پر درخت یعنی باغی که پر از درخت است.

● تمرین ۵ : شماره ۲

درک

● تمرین ۱

۱. قالی های ایرانی
 ۲. آثار تاریخی ایران در دوره اسلامی
 ۳. شهر اصفهان
 ۴. آثار باقی مانده هخامنشی و ساسانی
 ۵. زبان فارسی نو
 ۶. خطهای نستعلیق و شکسته نستعلیق

● تمرین ۲

۱ ← ج ۲ ← د ۳ ← ه ۴ ← و ۵ ← الف ۶ ← ب

۳ تمرین

۱ تأثیر زبان عربی بر فارسی	✓
۲ جزایر خلیج فارس	✓
۳ بلندترین قله‌های ایران	✓
۴ زبان‌های میانه و باستانی ایران	✓
۵ نستعلیق و شکسته	✓
۶ شب‌های پرستاره کویر	✓

نگارش

● تمرین ۱

۱. ایرانیان با استفاده از الفبای عربی خط نستعلیق را ابداع کردند.
۲. ده سال است که او با دختر خاله‌اش ازدواج کرده است.
۳. داماد برادرم یک فرزند پسر و دو فرزند دختر دارد.
۴. عروس عمومیم دانشجوی رشته ادبیات فارسی است.
۵. داستانی که در باره شاعر ناشنوا دیدم خواندنی و جالب بود.
۶. همکار من جوان است اما دو نوه دارد.

۳ تمرین

۱. تأثیر	۲. سرعت	۳. شکستن	۴. ناشنوا	۵. استفاده	۶. مخصوص	۷. استقلال	۸. ارزشمند

کفتار

۳ تمرین

۱. برایتان چای بزیم؟
۲. من برایش ریختم؛ نمی‌خورد.
۳. برایت یک خبر خوب دارم. بگوییم؟
۴. همه ما (همه‌مان) با نظرش موافقیم.
۵. همه شما (همه‌تان) صبح آنجا باشید.
۶. او که همیشه خواب است!

۴ تمرین

۱. پسرعمویم با همکلاش ازدواج کرده است.
۲. پسرعمویم با دختر همسایه ازدواج کرده است.
۳. پسرعمویم با دختر خاله‌اش ازدواج کرده است.
۴. پسرعمه‌ام با دختر خاله‌اش ازدواج کرده است.
۵. پسرعمه‌ام می‌تواند با دختر خاله‌اش ازدواج کند.
۶. پسرعمه‌ام می‌تواند با آن خانم ازدواج کند.
۷. ایشان می‌خواهدند با آن خانم ازدواج کنند.
۸. ایشان دوست دارند با آن خانم ازدواج کنند.
۹. من دوست دارم با آن خانم ازدواج کنم.
۱۰. من دوست دارم با مریم خانم ازدواج کنم.

درس سیزده

وازگان

● تمرین ۱

۱. قضاوت	۲. ارزش	۳. ترجمه	۴. حاج آقا	۵. تصوّر	۶. فیلسوف
(۳) سخن‌گفتن	(۲) فریاد زدن	(۱) کوبیدن	(۵) تلفن زدن	(۴) تماشا کردن	

● تمرین ۲

۱. ریاضی
۲. داستان
۳. عروس
۴. همکاری
۵. استان
۶. تصوّر

ساختار

● تمرین ۱

۳. راست - قید کیفیت	۲. خیلی - قید کمیت
۶. در همه جا - قید مکان	۴. مخصوصاً - قید تأکید
	۵. شاید - قید تردید
- ۱) عَرب را اشتباهًا "غرب" خوانده است.
- ۲) بعضی از این داستان‌ها واقعًا شنیدنی‌اند.
- ۳) بچه‌هایم معمولاً تند حرف می‌زنند.
- ۴) به فرزند شاه شاهزاده می‌گوییم.
- ۵) همه نام ایرانی نداشتند.
- ۶) کدام یک را امروز لازم دارید؟

● تمرین ۲

۲. هنوز هجده سال نداشت.	۱. اشتباهًا عرب تصوّر کرده‌اند.
۴. تقریباً صد سال طول کشید.	۳. واقعاً جالب و شنیدنی بود.
۶. ساده و ارزان می‌سازند.	۵. دوستانه زندگی می‌کردن.
- ۱) بیمارستان میلاد هر روز بیماران زیادی را می‌پذیرد.
- ۲) غذا را خواهر کوچکم می‌پزد.
- ۳) آرزو دارم که شما را ببینم.
- ۴) این بیمارستان بیمار جدید نخواهد پذیرفت.
- ۵) امیدوارم شما را خیلی زود ببینم.
- ۶) غذا را فقط خواهر کوچکم می‌پزد.

● تمرین ۳

۱. بیماری شاهزاده این بود که خودش را گاو تصوّر می‌کرد.

۲. چون پزشکان دیگر موقّق به درمان بیمار نشدند.
 ۳. سن زیادی نداشت؛ جوان بود. ۴. با لباس قصّابان به دیدن بیمار رفت.
 ۵. چون او را با لباس و کارد قصّابی دید. ۶. با خوردن غذا، کم کم حالت بهتر شد.

● تمرین ۴

شماره	قید مطلق	قید برتر	قید برترین
۱	—	رسمی تر	از همه رسمی تر
۲	عجیب	—	از همه عجیب تر
۳	علمی	علمی تر	—
۴	—	گران تر	از همه گران تر
۵	طبیعی	—	از همه طبیعی تر
۶	دوستانه	دوستانه تر	—

- ① حرف زدن من رسمی است. ✓ ② تو از همه رسمی تر حرف می‌زنی.
 ③ کار همه عجیب بود. ④ کار تو عجیب تر بود.
 ⑤ من دوستانه حرف زدم. ✓ ⑥ تو خیلی دوستانه تر حرف زدی.

درک

● تمرین ۱

۱. الف ۲. د ۳. الف ۴. ب ۵. ب ۶. د

● تمرین ۲

- ✓ ③ فلسفه ② نفت ① پزشکی
 ④ تعمیرگاه ✓ ⑤ ریاضی ④ فلزکاری

نگارش

● تمرین ۱

۱. اغلب استادان به تدریس در دانشگاه‌ها مشغولند.
۲. انسان روزی به دنیا می‌آید و روزی از دنیا می‌رود.
۳. آثار ابن سینا به لاتین ترجمه و تدریس شد.
۴. ابن سینا در پزشکی عقاید جدیدی داشت.
۵. داستان زندگی این دانشمند شنیدنی است.
۶. ابن سینا در درمان بیماری‌های سخت شهرت داشت.

● تمرین ۲

۴. تندرست	۳. فلسفه	۲. فقیر	۱. ناراضی
۸. علوم	۷. واقعاً	۶. وزیر	۵. ترجمه

کفتار

● تمرین ۳

۱. آقایان، مگر امروز ناهار نمی‌خورید؟ ۲. حالا لباس زمستانی لازم است.
۳. اگر درس بدھید خوشتان می‌آید. ۴. روی میز یک گلدان قشنگ بگذارید.
۵. شما نمی‌توانید آنها را تکان بدھید. ۶. هر کسی نمی‌تواند این را ترجمه کند.

● تمرین ۴

۱. ابن سینا فیلسوف بوده است.
۲. ابن سینا فیلسوف و پزشک بوده است.
۳. ابن سینا هم فیلسوف و هم پزشک بوده است.

۴. ابن سینا دانشمند بزرگی بوده است.
۵. ابن سینا دانشمند مشهوری بوده است.
۶. ابن سینا یکی از مشهورترین دانشمندان بوده است.
۷. ابن سینا یکی از بهترین دانشمندان بوده است.
۸. ابن سینا یکی از بهترین دانشمندان ایران بوده است.
۹. ابن سینا یکی از بهترین دانشمندان ایران و اروپا بوده است.
۱۰. ابن سینا یکی از بهترین دانشمندان دنیا بوده است.

درس چهارده

واژگان

● تمرین ۱

پیری	←	جانی	←	کهن	←	نو و جدید	از دنیا رفتن	←	به دنیا آمدن
مرده	←	زنده	←	دوستی	←	دشمنی	شادی	←	غم
(۳) غربی	✓	(۲) هجری	✓	(۱) میلادی	✓				
(۶) دینی	✓	(۵) مذهبی	✓	(۴) شمالی	✓				

● تمرین ۲

۱. منارجبان	۲. بازار وکیل	۳. داماد	۴. پزشکی	۵. شادی	۶. عربی، لاتین	۷. قرن	۸. آتش	۹. بیت	۱۰. آش
(۱) شعر	(۲) خرس	(۳) آش	(۴) قرن	(۵) آتش	(۶) بیت	(۷) شعر	(۸) خرس	(۹) آش	(۱۰) آش

ساختار

● تمرین ۱

۱. در ۲. به ۳. از ۴. با ۵. تا ۶. بی
- ۱) به نان علاقه زیادی دارم.
- ۲) از برنج زیاد علاقه ندارم.
- ۳) تا محل کارم سه کیلومتر راه است.
- ۴) از خانه در مدرسه ام سه کیلومتر کمتر است.
- ۵) هر روز با مترو به مدرسه می‌روم.
- ۶) هر شب بر مترو به خانه می‌آیم.

● تمرین ۲

۱. بدون ۲. سر ۳. روی ۴. زیر ۵. برای ۶. مانند

● تمرین ۳ : شماره ۶

● تمرین ۴

۱. در طول ۲. در سراسر ۳. در باره ۴. به خاطر ۵. در زمان ۶. در حدود
- ۱) در طول راه با مسافران حرف زدم.
- ۲) در فصل تابستان هوای این منطقه خیلی گرم است.
- ۳) در باره ایشان داستان‌های زیادی شنیده‌ام.
- ۴) به خاطر بچه‌هایم هر کاری می‌کنم.
- ۵) پسرم هشت سال دیگر کار خواهد کرد.
- ۶) هر روز هشت ساعت کار می‌کنم.

● تمرین ۵

۱. راهنمایی که از او سؤال کردید برادرزاده من است.
۲. سروی که نزدیک آن ایستاده بودید معروف‌ترین سرو شیراز است.
۳. همکاری که توسط او معرفی شدم خیلی جوان بود.
۴. بچه‌ای که در باره او صحبت می‌کردید خواهرزاده ماست.
۵. همسفری که به او تلفن زدم ایرانی است.

۶. کارشناسی که از او دعوت کرده‌اند در اینجا زندگی می‌کند.

① کسانی که در اینجا کار می‌کنند همه خارجی‌اند.

② ✓ پولی که هفتة قبل از شما گرفتیم کافی بود.

③ کیف بزرگی که روی میز است مال ما نیست.

④ استادی که به ما درس می‌دهد سر وقت می‌آید.

⑤ ✓ پولی که در باره‌اش حرف زدید دو روز پیش رسید.

⑥ ✓ آثاری که در اینجا می‌بینید بسیار قدیمی است.

درگ

● تمرین ۱

۱ ← ۵ ۲ ← ۶ ۳ ← ۴ ۵ ← ۶ ۶ ← ج

● تمرین ۲

۱. ب ۲. الف ۳. ب ۴. ب ۵. ب ۶. الف

● تمرین ۳

① بارندگی فراوان در شمال کشور

② ✓ مشهور‌ترین شخصیّت ایرانی در جهان

- ③ چشم‌های آب گرم و معدنی در نقاط مختلف کشور
- ✓ ④ فیلسوف، ریاضی‌دان، منجم و نویسنده
- ✓ ⑤ شادی‌ها و لذت‌های زندگی
- ⑥ تولد در بخارا و مرگ در همدان

نکارش

● تمرين ۱

۱. هیچ‌کس نتوانسته است معمای آفرینش را حل کند.
۲. غم گذشته و آینده عمر ما را کوتاه می‌کند.
۳. درگذشتن و مردن دو واژه هم‌معنی‌اند.
۴. هر رباعی از دو بیت تشکیل می‌شود.
۵. عقیده خیّام این است که دم را باید غنیمت بشماریم.
۶. خیّام اول حکیم است و بعد شاعر.

● تمرين ۳

۴. متأثّر	۳. مقدس	۲. غم	۱. حکیم
۸. سروdon	۷. درگذشتن	۶. نویسنده	۵. منجم

کفتار

● تمرين ۳

۱. برف همه‌جا را پوشانده است.
۲. هر کدام به یک طرف بروید.
۳. آنها خیلی تشنه می‌شوند.
۴. ایشان همان آشپز قبلی اینجا هستند.
۵. هرچه می‌توانید الان کمک کنید?
۶. مگر هر که بخواهد می‌تواند کار نکند؟

 تمرین ۴

۱. رباعیات خیّام ساده و شیرین است.
۲. رباعیات خیّام جذّاب و شیرین است.
۳. رباعیات خیّام کمتر از دویست است.
۴. رباعیات خیّام بیشتر از دویست است.
۵. این رباعی‌ها بیشتر از دویست است.
۶. این رباعی‌ها به انگلیسی ترجمه شده است.
۷. این رباعی‌ها به زبان انگلیسی ترجمه شده است.
۸. این رباعی‌ها به زبان‌های دیگر ترجمه شده است.
۹. این رباعی‌ها به زبان‌های مختلف ترجمه شده است.
۱۰. این رباعی‌ها به زبان‌های زیادی ترجمه شده است.

درس پانزده

واژگان

● تمرین ۱

تولد یافتن	←	به دنیا آمدن
تأثیر	←	اثر
درگذشتن	←	مردن
کشیدن	①	کاشتن
پوشاندن	②	پوشاندن
کوبیدن	✓ ⑤	خوردن
	④	کشتن

● تمرین ۲

۱. معتدل
 ۲. شباهت
 ۳. تندrst
 ۴. جوانی
 ۵. شجاعت
 ۶. جنگیدن
① س، ر، د، و، ن	② ر، س، و، ن، د	③ و، ر، س، د، ن

- ۴ ن، ر، س، د، و ۵ س، ن، ر، و، د، ن ۶ س، ن، ر، و، د، ن

ساختار

تمرين ۱

۱. اگر راست می‌گويند الآن کارتان را شروع کنيد.

۲. اجازه گرفت که چند روزی به مسافرت برود امّا نرفت.

۳. تو ازدواج کرده‌ای پس نباید همیشه تنها باشی.

۴. هرچه می‌گفتم نمی‌فهميد چون نمی‌توانست بشنويد.

۵. چون نمی‌توانست بشنويد هرچه می‌گفتم نمی‌فهميد.

۶. زياد ترجمه می‌کرد زيرا به ترجمه واقعاً علاقه داشت.

۱ برج و چای از محصولات عمده شمال ايران است.

۲ باران در شمال زياد می‌بارد؛ در جنوب کم.

۳ شتر در کوير فراوان است امّا در جاهای ديگر زياد نیست.

۴ طبيعت کوير هم زيباست.

۵ فردوسی بزرگ‌ترین خدمت را به زبان فارسي کرد.

۶ خيام ايران و ايراني را به جهانيان شناساند.

تمرين ۲

۱. تا وزير بود واقعاً به فقرا کمک می‌کرد. ۲. زود آمدم تا غذا را خودم بیزم.

۳. بهتر است نرويد تا اجازه بدهد. ۴. تا ترجمه کردید به من خبر بدھيد.

۵. آنجا مانديم تا پدر از سفر برگشت. ۶. باید تمرين کنید تا ياد بگيريد.

۱ درس دوم اين كتاب مربوط به تاريخ ايران است.

۲ درس دوم را بخوانيد تا با تاريخ ايران آشنا شويد.

۳ تا نياييد نمی‌توانيم از خانه خارج شوم.

- ۴ ✓ در خانه ماندم تا خواهرم برگشت.
 ۵ از شنا در گرمای تابستان لذت می‌برم.
 ۶ مردم تاجیکستان به فارسی صحبت می‌کنند.

● تمرین ۳

۱. می‌گوید که نباید غم گذشته را بخوریم. ۲. فهمیدم که ایشان شخصیتی عالی دارند.
 ۳. می‌دانید که دماوند بلندترین قله است. ۴. بیایید که طبیعت متنوع ایران را ببینید.
 ۵. جالب است که در چادر زندگی می‌کنند. ۶. با هم رفیم که یک خانه ببینیم.

① قضاوٽ معمولاً کار مشکلی است.

② ✓ می‌دانیم که قضاوٽ کار سختی است.

③ ✓ پشیمان شدم که دعوتش را قبول نکردم.

④ نمی‌خواهم دعوتش را قبول کنم.

⑤ ✓ اتومبیل را به تعمیرگاه بردم که تعمیر کنند.

⑥ ✓ ماشین را تعمیر کردم که به مسافرت بروم.

● تمرین ۴

۱. شخصیتی است که همه او را می‌شناسند. ۲. قله‌ای را که دماوند نام دارد می‌بینید.
 ۳. خانه‌ای را که خودت می‌خواهی بخر. ۴. آن چیست که هر کسی دارد؟
 ۵. با چیزهایی که می‌کارید موافقم. ۶. از بناهایی که می‌بینید عکس بگیرید.

① ✓ کتابخانه‌ای که ما داریم خیلی راحت است.

② کتابخانه ما خیلی راحت و بزرگ است.

③ که می‌داند نام این کتابخانه چیست؟

④ ✓ از خواندن شعری که شما برایم نوشتید لذت می‌برم.

⑤ شعر روی تخته را که نوشته است؟

۶ دوستانی که پیدا کردیم همه فارسی حرف می‌زنند. ✓

● تمرین ۵

۱. شعر خیّام شیرین و جذّاب است؛ به این دلیل همه آن را دوست دارند.
۲. موقعی که شعر خیّام را می‌خوانید واقعاً از آن لذت می‌برید.
۳. آن شعر مشکل را بارها خواندم؛ با وجود این، چیزی نفهمیدم.
۴. زمستانِ جنوب گرم است؛ در صورتی که شمال از برف پوشیده می‌شود.
۵. شمال زیباست؛ بنا بر این بیشتر مردم به آنجا مسافرت می‌کنند.
۶. وقتی که این سینا وزیر بود فقرا را رایگان درمان می‌کرد.

① کتابخانه دانشکده ادبیات از همه بزرگ‌تر است. 🔊

② کتابخانه بزرگ است؛ با وجود این، در آنجا درس نمی‌خوانم. ✓

③ موقعی که کتابخانه خلوت است در آنجا درس می‌خوانم. ✓

④ در صورتی که کتابخانه خلوت باشد در آنجا درس نمی‌خوانیم. ✓

⑤ اگر کتابخانه خلوت باشد در آنجا درس می‌خوانم.

⑥ کتابخانه خلوت است اما اتاق خودم راحت‌تر است. ✓

درگ

● تمرین ۱

۱. ۴, ۲, ۳, ۱, ۴	۲. ۲, ۳, ۴, ۱, ۳	۳. ۱, ۴, ۳, ۲, ۲	۴. ۴, ۱, ۲, ۳
۵. ۱, ۲, ۳, ۴, ۶			۵. ۲, ۴, ۳, ۱

● تمرین ۲

۱. عشق به میهن	۲. دروازه قرآن	۳. جمهوری اسلامی
۴. میدان آزادی	۵. راستی و شجاعت	۶. فرهنگ ایرانی

نگارش**● تمرین ۱**

۱. شاهنامه بزرگ‌ترین اثر حماسی ایران است.
۲. فردوسی با این اثر خدمت بزرگی به ایران کرد.
۳. فردوسی با شاهنامه زبان فارسی را زنده کرد.
۴. این شاعر بیش از هر شاعر دیگری در زبان فارسی درخشیده است.
۵. او می‌گوید که از گهواره تا گور باید تحصیل علم کنیم.
۶. در سراسر شاهنامه، عشق به خدا و میهن وجود دارد.

● تمرین ۳

۱. حماسی	۲. شجاعت	۳. سیاسی	۴. عشقی
۵. همراه	۶. رحمت	۷. اعراب	۸. ستارگان

کفتار**● تمرین ۳**

۱. می‌خواهم به او یک ماشین بدهم.
۲. عجب آدرسی! چیزی از آن نمی‌...
۳. ما آنجا ماندیم؛ بقیه به خانه آمدند.
۴. نمی‌دانم چرا فریاد می‌زند.
۵. زمستان که می‌شود به اسکی می‌رود.
۶. همیشه می‌خوابد؛ کار نمی‌کند.

● تمرین ۴

۱. شاهنامه یک حماسه ملّی است.
۲. شاهنامه یک حماسه بزرگ است.
۳. شاهنامه بزرگ‌ترین حماسه است.
۴. شاهنامه یک شاهکار ادبی است.

۵. شاهنامه شاهکار فردوسی است. ۶. شاهنامه زنده‌کننده زبان فارسی است.
۷. شاهنامه زبان فارسی را زنده کرده است.
۸. شاهنامه تاریخ ایران را زنده کرده است.
۹. شاهنامه تاریخ و فرهنگ ایران را زنده کرده است.
۱۰. شاهنامه تاریخ و فرهنگ این ملت را زنده کرده است.

درس شانزده

وازگان

● تمرين ۱

۱. جشن	۲. هفت‌سین	۳. آتش‌بازی	۴. رایج	۵. سیر	۶. مراسم
(۳) کتیبه	(۲) غار	(۱) برف			
(۶) آتش	(۵) کلیسا	(۴) عیدی	✓		

● تمرين ۲

ابن سينا	وزیر، بخارا، فلسفه، پزشکی، همدان
خیام	اسرار آفرینش، فیتزجرالد، منجم، رباعی، غم و شادی
شاهنامه	شجاعت، حمامه، راستگویی، میهن‌دوستی، خدایپرستی
نوروز	خانه‌تکانی، هفت‌سین، چهارشنبه‌سوری، آتش‌بازی، عیدی
(۱) همسایه	(۲) همکار
(۴) همسفر	(۵) همکلاس

ساختار

تمرين ١

۱. می بوسند ۲. به جهانیان ۳. آن جوان ۴. خوش‌نویسی‌ها ۵. درخشنان تر
۶. نمی‌شکنم ۷. رسمی است ۸. ناراضی‌ترین ۹. خدابرستی را ۱۰. کوهستان هم

٢ تمرین ●

کلمات اروپایی	آدرس، پارکینگ، تمبر، پلیس، مینیاتور، مرسی، آپارتمان
کلمات عربی	اسخاصل، تعلق، قاعده، علل، فقراء، مزارع، مشکلات
کلمات فارسی	آشیز، نویسندهان، جهانگرد، خداپرستی، رنگارنگ، چراغ، چشمها

۱ کلمات	
۲ تلفن	۳ پاییز ✓
۴ چشمه ✓	۵ معلم
۶ گلستان ✓	۷

● تمرین ۳: شماره ۲

تمرين ٤

۱. هفتة دوم سال، کار را شروع می‌کنیم.
 ۲. برای هرچیز باید پول بدھید.
 ۳. فردوسی در توس به دنیا آمده است.
 ۴. به حرفهای او توجه کنید.
 ۵. او هم دانشجوی زبان انگلیسی است.
 ۶. آنها بهترین دانشجوهای این کلاسند.

- ۱ خیام یکی از شاعران معروف ایرانی در اروپاست.

۲ در این کلاس چیزهای بسیاری درباره زبان فارسی آموخته‌ایم.

۳ سخن گفتن او جذاب و شیرین است.

۴ اکنون نام و نام خانوادگی خود را روی تابلو بنویسید.

۵ قله دماوند در شمال شرق تهران واقع است.

۶ اسم و فامیلتان را روی کاغذ بنویسید.

درگ

● تمرین ۱

۱ ← د ۲ ← و ۳ ← ه ۴ ← ج ۵ ← ف ۶ ← ب

● تمرین ۲

۱. عید نوروز با رسیدن فصل بهار شروع می‌شود.
۲. پریدن از روی آتش مخصوص چهارشنبه‌سوری است.
۳. هفت‌سین در موقع تحويل سال نو گذاشته می‌شود.
۴. عیدی پول، سگه یا هدیه دیگری است.
۵. بچه‌ها اغلب از پدر و مادر عیدی می‌گیرند.
۶. سیزده به در یک روز است.

● تمرین ۳

③ سفال	✓ ② سیب	① ساحل
⑥ سرباز	✓ ⑤ سبزه	✓ ④ سیر

نگارش

● تمرین ۱

۱. آتش‌بازی بخشی از مراسم جشن چهارشنبه‌سوری است.
۲. بازار دید و بازدید و روبوسی در روزهای عید گرم است.
۳. خویشاوندان نزدیک مخصوصاً به بچه‌ها عیدی می‌دهند.
۴. در موقع تحويل سال، همه سر سفره هفت‌سین می‌نشینند.
۵. در تعطیلات نوروز بسیاری از مردم به زادگاه خود مسافرت می‌کنند.

۶. سیزده به در روز گرددش در پارک‌ها و اطراف شهر است.

۳ تمرین

۱. آتش‌بازی	۲. بوسه	۳. استقبال	۴. خویشاوند
۵. سماق	۶. گذراندن	۷. طبیعت	۸. مسافرت

کفتار

۳ تمرین

۱. همه ما (همه‌مان) آنجا می‌نشینیم.
۲. همه می‌توانیم از روی آتش بپریم.
۳. همه فامیل به باغ دایی جان می‌رویم.
۴. به همه شما (همه‌تان) عیدی می‌دهم.
۵. عیدتان مبارک باشد. مبارک است.
۶. سال نو را به شما تبریک می‌گویم.

۴ تمرین

۱. نوروز یک جشن باستانی است.
۲. نوروز یک جشن مهم است.
۳. نوروز مهم‌ترین جشن است.
۴. نوروز مهم‌ترین جشن ایران است.
۵. نوروز مهم‌ترین جشن ایرانیان است.
۶. نوروز زیباترین جشن ایرانیان است.
۷. نوروز یکی از زیباترین جشن‌های ایرانیان است.
۸. نوروز یکی از زیباترین جشن‌های ماست.
۹. نوروز یکی از سنتی‌ترین جشن‌های ماست.
۱۰. نوروز یکی از سنتی‌ترین جشن‌های همه ایرانیان است.